

**ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ**

**ΤΜΗΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΓΩΓΗΣ
ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ακαδημαϊκό Έτος 2004 - 2005

Αθήνα 2004

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ	
ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΤΕΑΠΗ	7
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	11
ΔΙΟΙΚΗΣΗ	13
ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	14
ΚΤΗΡΙΑΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	16
ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	19
Γραμματεία	19
Διδακτικό προσωπικό	20
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ	22
Η Βιβλιοθήκη του ΤΕΑΠΗ	22
Πρόσβαση σε άλλες Βιβλιοθήκες	23
 ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2004-2005	 25
 ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ	26
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΚΑΔ. ΕΤΟΥΣ 2004-2005	30
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	42
Ενότητα 1: Παιδαγωγική	42
Ενότητα 2: Ψυχολογία	48
Ενότητα 3: Κοινωνικές Επιστήμες	54
Ενότητα 4: Μεθοδολογία/Επιστημολογία	60
Ενότητα 5: Θετικές Επιστήμες και Εκπαίδευση	64
Ενότητα 6: Αγωγή στις Τέχνες	67
Ενότητα 7: Γενική Παιδεία	74
Ενότητα 8: Ξένες Γλώσσες	81
Ενότητα 9: Πρακτικές Εφαρμογές	82
Ενότητα 10. Εκπαίδευση και Νέες Τεχνολογίες	85
Ενότητα 11. Προαιρετική Πτυχιακή Εργασία	87
 ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ	
«Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα»	90
«Πολιτική Επιστήμη και Κοινωνιολογία»	92
«Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της	94

Επικοινωνίας για την Εκπαίδευση»

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	96
ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ ΑΘΗΝΩΝ	98
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	100
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	100
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	104
ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	117
Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ	117
ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	117
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ/ΟΥΣΕΣ	118
ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΟΜΗΛΙΚΩΝ	118
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ «ΣΩΚΡΑΤΗΣ – ΕΡΑΣΜΟΣ»	119
ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ	122
Υποτροφίες Πανεπιστημίου Αθηνών	122
Κληροδοτήματα	122
Βραβεία	123
Υποτροφίες ΙΚΥ	124
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΛΕΣΧΗ	125
Υγειονομική Υπηρεσία	125
Τμήμα Σίτισης Φοιτητών	125
Φοιτητικά Αναγνωστήρια	126
Μουσικό Τμήμα	126
Τμήμα Δημοσίων Σχέσεων	126
Πολιτιστικός Όμιλος Φοιτητών	126
Ταμείο Αρωγής Φοιτητών	127
Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών	127
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ	127

Πληροφορίες για το ΤΕΑΠΗ:

Γραμματεία: Νέο Χημείο, Ναυαρίνου 13α, ισόγειο
 Τηλέφωνο: 210-36 88 196
 Τηλεφωνητής: 210-36 88 079
 Τηλεομοιότυπο (φάξ): 210-36 88 057
 Διαδίκτυο: ιστοσελίδα www.ecd.uoa.gr

Στην ιστοσελίδα παρέχονται ποικίλες πληροφορίες για τη διοίκηση, το προσωπικό του Τμήματος (τηλέφωνα και ηλεκτρονικές διευθύνσεις), το πρόγραμμα σπουδών και εξετάσεων, τα συγγράμματα, μετεγγραφές και κατατάκτηριες εξετάσεις, το Συμβούλευτικό Κέντρο Ομηλίκων, τα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών και εξομοίωσης των παλαιότερων πτυχίων των νηπιαγωγών, το Διδασκαλείο Νηπιαγωγών καθώς και διάφορες ανακοινώσεις (για συνέδρια, ημερίδες κ.ά.)

**ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΓΩΓΗΣ
ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**

**ΤΟΥ
ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΑΘΗΝΩΝ**

ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΤΕΑΠΗ

Η εκπαίδευση των νηπιαγωγών της προσχολικής βαθμίδας και των δασκάλων του δημοτικού σχολείου πραγματοποιούνταν μέχρι τη δεκαετία του 1980 σε ανώτερες σχολές, δηλαδή τις Παιδαγωγικές Ακαδημίες και τις Σχολές Νηπιαγωγών. Αναβαθμίστηκε με νομοθετική ρύθμιση του 1982 σε τετράχρονη πανεπιστημιακό επιπέδου, με ουσιαστικότερο στόχο την επιστημονική κατάρτιση των λειτουργών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η Ελλάδα βρέθηκε ανάμεσα στις πρώτες χώρες που θέσπισαν αυτή την αλλαγή, μάλιστα σε μια στιγμή ευρύτερων μεταρρυθμίσεων της εκπαίδευσης στη χώρα μας.

Τα πρώτα πανεπιστημιακά Παιδαγωγικά Τμήματα ιδρύθηκαν με το Νόμο 1268/82 (παρ. 46) στα Πανεπιστήμια Αθηνών, Θεσσαλονίκης, Πατρών, Ιωαννίνων, Θράκης και Κρήτης. Η οργάνωση όμως και η έναρξη της λειτουργίας τους πραγματοποιήθηκαν σταδιακά, αρχίζοντας από το έτος 1984-1985. Το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Αθηνών άρχισε να λειτουργεί το 1987-1988 και οι πρώτοι φοιτητές/τριές του αποφοίτησαν το 1991. Το φθινόπωρο του 1997 μετονομάστηκε σε Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ήλικια (ΤΕΑΠΗ).

Με δεδομένο ότι ποικίλες επιστήμες συμβάλλουν σε ζητήματα που αφορούν την εκπαίδευση, το Τμήμα αποτελείται από διδάσκοντες που καλύπτουν ευρύ φάσμα γνωστικών αντικειμένων. Περιλαμβάνονται ειδικεύσεις της εφαρμοσμένης παιδαγωγικής και της διδακτικής ποικίλων γνωστικών αντικειμένων όπως και της θεωρίας και έρευνας σε διάφορα πεδία των κοινωνικών, ανθρωπιστικών και φυσικών επιστημών.

Πέρα από την εκπαίδευση εκπαιδευτικών προσχολικής ηλικίας, το Τμήμα επεκτάθηκε σταδιακά σε άλλες σημαντικές διδακτικές και ερευνητικές δραστηριότητες, οι οποίες περιγράφονται πιο αναλυτικά στα σχετικά εδάφια του Οδηγού Σπουδών. Συμμετέχει καταρχάς σε τρία μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών. Το παλαιότερο όλων είναι το διακρατικό και διατμηματικό-διαπανεπιστημιακό πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο του Λονδίνου, για το οποίο έχει και την κύρια ευθύνη ως Τμήμα. Ακολούθησε η συνεργασία με το διατμηματικό πρόγραμμα «Πολιτική Επιστήμη και Κοινωνιολογία» του οποίου την οργάνωση έχει αναλάβει το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Πρόσφατα εγκρίθηκε η λειτουργία του διατμηματικού προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών «Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας για την Εκπαίδευση» σε συνεργασία με τα τμήματα Ενημέρωσης και Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, καθώς και των τμημάτων Πληροφορικής και Γραφιστικής του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Αθήνας.

Στο ΤΕΑΠΗ είναι ενταγμένο το Διδασκαλείο Νηπιαγωγών της Αθήνας, το οποίο ιδρύθηκε το 1995. Το Τμήμα έχει αναλάβει από το 1997 προγράμματα ακαδημαϊκής και επαγγελματικής αναβάθμισης αποφοίτων ανωτέρων σχολών διετούς φοίτησης (εξομοίωσης των πτυχίων τους με πανεπιστημιακούς τίτλους σπουδών). Σήμερα λειτουργούν επίσης στο πλαίσιο του έξι ερευνητικά κέντρα, από τα οποία κάποια έχουν μακρόχρονη και πλούσια δραστηριότητα, όπως και διεθνείς συνεργασίες. Το Τμήμα έχει υποβάλει προτάσεις στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων για την ίδρυση των εξής εργαστηρίων: Εργαστήριο ειδικής αγωγής-πρώτης παρέμβασης, εργαστήριο ψυχολογίας του παιδιού και της οικογένειας, εργαστήριο κοινωνιολογίας των εκπαιδευτικών θεσμών, εργαστήριο εφαρμοσμένης παιδαγωγικής στην πρώτη παιδική ηλικία, εργαστήριο εκπαίδευσης για το περιβάλλον και την αειφορία και εργαστήριο «εθνοπολιτισμικές διαφορές και πρώτη σχολική ηλικία».

Το ΤΕΑΠΗ είναι ένα από τα πανεπιστημιακά Τμήματα με το σημαντικό προνόμιο να προσφέρει το πτυχίο του συγκεκριμένη επαγγελματική προοπτική. Δεν είναι ωστόσο «επαγγελματική» σχολή,

όπως παλιότερα, αλλά πανεπιστημιακό ίδρυμα, άρα καλλιεργεί την επιστημονική παιδεία και μέσω αυτής διασφαλίζει την κατάρτιση τη σχετική με το επάγγελμα του/της νηπιαγωγού. Η σύνθεση επιστημονικής γνώσης και επαγγελματικής κατάρτισης ή, με άλλους όρους, θεωρίας και πράξης, είναι βασική αρχή του Τμήματος. Είναι αδύνατο να ετοιμαστεί κανείς επάρκως για το δύσκολο και υψηλής κοινωνικής ευθύνης επάγγελμα του/της νηπιαγωγού δίχως θεωρητική, μεθοδολογική και γενικότερα επιστημονική κατάρτιση. Στόχος του ΤΕΑΠΗ είναι να δώσει στους φοιτητές και τις φοιτήτριες του τα κατάλληλα εργαλεία που τους επιτρέπουν να κατανοούν την πολυπλοκότητα των εκπαιδευτικών φαινομένων, να αναλύουν τους πολλαπλούς παράγοντες (ψυχολογικούς, κοινωνικούς, παιδαγωγικούς) που διαμορφώνουν τη σχολική πραγματικότητα και να οργανώνουν την παιδαγωγική τους πρακτική. Η παιδαγωγική πρακτική δεν είναι απλά εφαρμογή κάποιων κανόνων ή προτύπων, αλλά στηρίζεται πάντοτε σε θεωρία. Τα λεγόμενα «πρακτικά» μαθήματα ή τα μαθήματα τα σχετικά με τις τέχνες (μουσική, ζωγραφική, θέατρο) όχι μόνο έχουν επιστημονικό και θεωρητικό υπόβαθρο, αλλά απαιτούν παράλληλα τη γνώση άλλων επιστημών για να εφαρμοστούν με θετικά στα νήπια αποτελέσματα. Δεν είναι δυνατό π.χ. να μάθει κανείς πώς να χρησιμοποιεί ως εκπαιδευτικό εργαλείο στο νηπιαγωγείο τις τέχνες, εάν δεν γνωρίζει επιστημονικά τις δυνατότητες των παιδιών ανά ηλικία (Εξελικτική Ψυχολογία), τις τεχνικές μετάδοσης της γνώσης (Παιδαγωγικά), τις πολιτισμικές διαφορές των νηπίων κατά την κοινωνική καταγωγή (Κοινωνιολογία) κ.ο.κ.

Το ΤΕΑΠΗ- εφοδιάζει τους/τις αποφοίτους του με στέρεες επιστημονικές βάσεις από διαφορετικά γνωστικά πεδία και διαμορφώνει μια νέα εικόνα για το επάγγελμα των νηπιαγωγών που ανταποκρίνεται στις σημερινές κοινωνικές και εκπαιδευτικές ανάγκες. Σύγχρονα επιστημονικά πορίσματα διαψεύδουν τις παρωχημένες και συντηρητικές αντιλήψεις που θεωρούν ότι το επάγγελμα των νηπιαγωγών είναι χαμηλών απαιτήσεων και κατάλληλο μόνο για γυναίκες.

Η ελληνική και διεθνής επιστήμη σε πολλούς κλάδους περιέχει μεγάλο αριθμό θεωριών, αναλύσεων και τεκμηρίων για το επιστημονικά ασύστατο της ανισότητας που δήθεν οφείλεται στη φυσική διαφορά των φύλων. Υπάρχουν επιστημονικά τεκμήρια ιδίως από την Ψυχολογία και την Ψυχανάλυση ότι η απασχόληση με τα νήπια και τα αντίστοιχα επαγγέλματα δεν είναι από τη φύση καθορισμένα, αλλά και η

αποκλειστική απασχόληση γυναικών σε αυτά δεν ωφελεί την αρμονική εξέλιξη των νηπίων, δε βοηθάει να αναπτύσσονται ισότιμες σχέσεις ανάμεσα στα φύλα, δε βοηθάει να ταυτίζονται τα νήπια με τους ρόλους του κάθε φύλου με τρόπους που να προετοιμάζουν τόσο τα αγόρια όσο και τα κορίτσια για να γίνουν άτομα δημιουργικά στην κοινωνία και ικανά να αναπτύξουν αργότερα επιτυχείς και ευτυχείς ερωτικές σχέσεις.

Έργο του νηπιαγωγείου δεν είναι «να προσέχει τα νήπια και να τους μαθαίνει τραγουδάκια». Αυτή η παραδοσιακή και υποτιμητική αντίληψη δεν ανταποκρίνεται καθόλου στην πραγματικότητα. Σύμφωνα με πολλές επισήμες, το νηπιαγωγείο είναι η πρώτη αλλά και η σημαντικότερη βαθμίδα του σχολείου. Είναι ο σπουδαιότερος μετά την οικογένεια θεσμός κοινωνικοποίησης. Είναι η πρώτη στη ζωή του νηπίου επαφή με το θεσμό του σχολείου και έχει σχεδόν αποφασιστικές για το σχολικό του μέλλον επιπτώσεις το εάν αυτή η πρώτη επαφή θα διαμορφώσει ένα δίαυλο επικοινωνίας ή όχι και άρα εάν το νήπιο θα αποχτήσει θετική ή αρνητική σχέση με το θεσμό. Είναι η σχολική βαθμίδα στην οποία έρχεται για πρώτη φορά σε επαφή το νήπιο με τις επίσημες ποικιλίες της γλώσσας, την επίσημη κουλτούρα και τα σύμβολα της γνώσης. Μόνο λοιπόν εκπαιδευτικοί με ειδική επιστημονική κατάρτιση μπορούν να επιτελέσουν ένα τέτοιο σύνθετο έργο.

Αυτές οι λίγες επιστημονικές πληροφορίες αρκούν ήδη για να αποδείξουν πόσο δύσκολο και υψηλής κοινωνικής ευθύνης είναι το επάγγελμα του/της νηπιαγωγού. Αν σε αυτά προσθέσουμε ότι τα νήπια επηρεάζονται από το/τη νηπιαγωγό για περίπου 5 ώρες την ημέρα επί πέντε ημέρες την εβδομάδα σε μια ηλικία ιδιαίτερα επηρεάσιμη και αποφασιστική σημασίας για τη μελλοντική τους εξέλιξη, αναδεικνύεται η μεγάλη κοινωνική σημασία του επαγγέλματος.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Η οργάνωση και η λειτουργία των Παιδαγωγικών Τμημάτων διέπονται όχι μόνο από το Νόμο 1268/82 (ειδικότερα το άρθρο 1, παράγραφος 2) αλλά και το Προεδρικό Διάταγμα 320/83 (άρθρο 2). Εκεί ορίζεται ειδικότερα ως αποστολή τους: α) να καλλιεργούν και να προάγουν τις παιδαγωγικές επισήμες μέσω της ακαδημαϊκής και της εφαρμοσμένης διδασκαλίας και έρευνας, β) να παρέχουν στους/στις πτυχιούχους τους τα απαραίτητα εφόδια που θα εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για επιστημονική και επαγγελματική δραστηριότητα, γ) να συμβάλλουν στην εξύψωση του επιπέδου και στην κάλυψη των αυξανόμενων αναγκών της εκπαίδευσης σε ζητήματα παιδαγωγικής, δ) να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση και επίλυση παιδαγωγικών προβλημάτων γενικότερα.

Το άρθρο 3 του Π.Δ. 320/83 προσδιορίζει επίσης το γενικό πλαίσιο των σπουδών και των στόχων των Παιδαγωγικών Τμημάτων ως εξής: “1. Τα Παιδαγωγικά Τμήματα Δημοτικής Εκπαίδευσης και τα Παιδαγωγικά Τμήματα Νηπιαγωγών χορηγούν αντίστοιχα πτυχία, τα οποία παρέχουν στους κατόχους τους τη δυνατότητα να διορίζονται ως εκπαιδευτικοί λειτουργοί σε σχολεία δημοτικής εκπαίδευσης και σε νηπιαγωγεία αντίστοιχα. 2. Τα σχετικά με το πρόγραμμα και τον κανονισμό σπουδών, καθώς και τα σχετικά με τις μεταπτυχιακές σπουδές, καθορίζονται με βάση τις ισχύουσες για τα αντίστοιχα ΑΕΙ διατάξεις. Ο ελάχιστος αριθμός εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου είναι οκτώ.”

Σύμφωνα με το γενικότερο πλαίσιο λειτουργίας των Πανεπιστημίων στη χώρα μας, βασική λειτουργική ακαδημαϊκή μονάδα είναι το τμήμα. Κάθε τμήμα καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο μιας επισήμης και χορηγεί ενιαίο πτυχίο. Το πτυχίο μπορεί όμως να έχει κατευθύνσεις ή ειδικεύσεις. Τμήματα τα οποία αντιστοιχούν σε συγγενείς επισήμες μπορούν να συγκροτήσουν σχολή. Επιπλέον, κάθε τμήμα μπορεί να διαιρεθεί σε επιμέρους τομείς. Προς το παρόν το ΤΕΑΠΗ λειτουργεί ως αυτοτελές τμήμα χωρίς τομείς, που παρέχει ενιαίο πτυχίο. Παραμένει ωστόσο υπό συζήτηση η ένταξή του σε σχολή, η διαίρεσή του σε τομείς όπως και η λειτουργία εξειδικεύσεων στο πτυχίο.

Τα όργανα διοίκησης του ΤΕΑΠΗ είναι σύμφωνα με το Ν. 1268/82: η Γενική Συνέλευση (Γ.Σ.) και ο/η Πρόεδρος με τον/την Αναπληρωτή/τριά του. Η θέση του/της Αναπληρωτή/τριας Προέδρου θεσμοθετήθηκε με το Ν. 1566/85, για να δοθεί η δυνατότητα αναπλήρωσης του/της Προέδρου σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος. Η Γ.Σ. συγκροτείται από τα μέλη του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ) όλων των βαθμίδων (δηλ. Καθηγητές/τριες, Αναπληρωτές/τριες Καθηγητές/τριες, Επίκουρους Καθηγητές/τριες και Λέκτορες), από φοιτητές/τριες σε ποσοστό 50% των μελών ΔΕΠ, από εκπροσώπους μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών σε ποσοστό 15% των μελών ΔΕΠ, από εκπροσώπους του Ειδικού και Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΕΔΙΠ) σε ποσοστό 5% των μελών ΔΕΠ, καθώς και από εκπροσώπους του Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) σε ποσοστό 5% των μελών ΔΕΠ. Η Γ.Σ. ασκεί τις εξής γενικές αρμοδιότητες (σύμφωνα με το Ν. 1268, άρθρο 8, παράγραφος 2ε): αποφασίζει για θέματα όπως το πρόγραμμα μαθημάτων και ο κανονισμός σπουδών, τα συγγράμματα, η κατανομή πιστώσεων, οι προκηρύξεις κενών θέσεων μελών ΔΕΠ, όπως και για κάθε διοικητικό ή επιστημονικό θέμα που τυχόν απασχολεί το Τμήμα. Ο/η πρόεδρος συγκαλεί τη Γ.Σ., καταρτίζει την ημερήσια διάταξη της και προεδρεύει στις εργασίες της. Εισηγείται στη Γ.Σ. για τα διάφορα θέματα της αρμοδιότητάς της, τηρεί μητρώα επιστημονικής δραστηριότητας κάθε μέλους του ΔΕΠ, μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεων της Γ.Σ., συγκροτεί επιτροπές για τη μελέτη και διεκπεραίωση συγκεκριμένων θεμάτων και προΐσταται των υπηρεσιών του Τμήματος.

Το ανώτερο συλλογικό όργανο του Πανεπιστημίου είναι η Σύγκλητος. Στη Σύγκλητο συμμετέχουν, πέρα από τον/την Πρόεδρο του Τμήματος, δύο εκλεγμένοι εκπρόσωποι: ένα μέλος του ΔΕΠ και ένας/μία εκπρόσωπος των φοιτητών/τριών.

ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Πρόεδρος:

Τζέλα Βαρνάβα-Σκούρα, Καθηγήτρια

Αναπληρώτρια Πρόεδρος:

Θάλεια Δραγώνα, Καθηγήτρια

Γραμματέας Τμήματος:

Αγγελική Μηλιτσοπούλου

Γενική Συνέλευση Τμήματος:

Όλα τα μέλη ΔΕΠ

Εκπρόσωποι προπτυχιακών φοιτητών/τριών

Εκπρόσωποι μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών

Εκπρόσωπος Ειδικού και Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΕΔΙΠ)

Εκπρόσωπος Ειδικού Τεχνικού και Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ)

Διοικητικό Προσωπικό:

Ευγενία Γεωργίου

Αθανασία Χαλαζωνίτη

Ειρήνη Παπάρα

Σταυρούλα Γεωργοπούλου

Ιωάννα Νικολιδάκη

Γεωργία Νικολοπούλου

Κωνσταντίνος Τσικούρας

Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό:

Αθηνά Γαργαροπούλου

Βίκυ Κουράτου

Διονύσης Μάνεσης

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό (ΔΕΠ)

Καθηγητές/τριες:

Γιάννης Παπακώστας: *Νέα Ελληνική Φιλολογία*

Άννα Φραγκούδακη: *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης*

Θάλεια Δραγώνα: *Κοινωνική Ψυχολογία*

Γεωργία Κοντογιαννούπουλου-Πολυδωρίδη: *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης*

Όλγα Πανοπόλου-Μαράτου: *Κλινική Ψυχολογία*

Ευγενία Κουτσούβανου: *Παιδαγωγική*

Τζέλα Βαρνάβα-Σκούρα: *Πρόληψη της Σχολικής Αποτυχίας - Ψυχολογικές και Κοινωνικές Διαστάσεις στη Γνωστική Ανάπτυξη -Αισθητική Παιδεία και Εκπαίδευση*

Μαρία Μαλικιώση-Λοϊζου: *Συμβουλευτική Ψυχολογία*

Αναπληρωτές Καθηγητές/τριες:

Κώστας Χρυσαφίδης: *Παιδαγωγική*

Δήμητρα Μακρυνιώτη: *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης*

Δήμητρα Κατή: *Ψυχολωσοολογία*

Ευγενία Φλογαΐτη: *Περιβαλλοντική Αγωγή*

Αθηνά Ζώνιου-Σιδέρη: *Ειδική Αγωγή*

Βασίλης Τσελφέρης: *Φυσική - Ιστορία Επιστημών*

Μένη Κανατσούλη: *Παιδική Λογοτεχνία*

Επίκουροι Καθηγητές/τριες:

Βασίλης Γιαλαμάς: *Ανάλυση ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων*

Εύη Ζαμπέτα: *Εκπαιδευτική Πολιτική*

Αλεξάνδρα Ανδρούσου: *Εκπαιδευτική Μεθοδολογία*

Λέκτορες:

Νέλλη Ασκούνη: *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης*

Καλλιρρόη Παπαδοπούλου: *Αναπτυξιακή Ψυχολογία*

Αντιγόνη Παρούση: *Παιδαγωγική της Θεατρικής Έκφρασης*

Προσκεκλημένα μέλη ΔΕΠ

Μέλη ΔΕΠ άλλων Τμημάτων, Σχολών ή Πανεπιστημίων που έχουν προσκληθεί για διδασκαλία συγκεκριμένων μαθημάτων κατά το ακαδημαϊκό έτος 2004-2005:

Αγγελική Γιαννικοπούλου, Επίκουρος Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αιγαίου: *Διδακτική της λογοτεχνίας στην προσχολική εκπαίδευση*

Εναγγελία Κούρτη, Επίκουρος Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Κρήτης: *Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και Παιδί*

Άννα Χρονάκη, Επίκουρος Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας: *Η ανάπτυξη της μαθηματικής σκέψης και σύγχρονες τάσεις έρευνας στη μαθηματική παιδεία*

Ειδικό και Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό (ΕΕΔΙΠ)

Νικόλας Τσαφταρίδης: *Μονοική Αγωγή*

Λενιώ Τσαρνά: *Αγγλική Γλώσσα*

Κούβου Ουρανία: *Εικαστική Αγωγή*

Ειδικοί επιστήμονες

Διδάσκοντες που αναλαμβάνουν με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαιού σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 407/80 τη διδασκαλία συγκεκριμένων μαθημάτων. Εκκρεμεί η πρόσληψή τους.

Αποσπασμένοι/ες εκπαιδευτικοί

Εκπαιδευτικοί που αποσπώνται από την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση για εποπτεία πρακτικών ασκήσεων των φοιτητών/τριών, υποστήριξη του διδακτικού και ερευνητικού έργου που επιτελείται στο Τμήμα, διδασκαλία μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών, καθώς και για γραμματειακή υποστήριξη του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα». Εκκρεμεί η απόφαση απόσπασής τους από το Υπουργείο Παιδείας.

ΚΤΗΡΙΑΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Το ΤΕΑΠΗ στεγάζεται στο κέντρο των Αθηνών, σε διαφορετικά κτήρια:

Κτήριο Ναυαρίνου 13α (Νέο Χημείο)

⇒ Αίθουσες διδασκαλίας

3ος όροφος

Αίθουσα διδασκαλίας ΓΑ (Αλεξ. Δελμούζου)
 Αίθουσα διδασκαλίας ΓΔ (Δημ. Γληνού)
 Αίθουσα σεμιναρίων Παϊδούση
 Αίθουσα σεμιναρίων Ιμβριώτη

2ος όροφος

Μεγάλο Αμφιθέατρο (MANX)

Ισόγειο

Μικρό αμφιθέατρο (μαΝΧ)

Υπόγειο

Αμφιθέατρο Υ
 Αίθουσα ΥΑ1
 Αίθουσα Πολ. Ματέν

⇒ Γραφεία διδασκόντων

3ος όροφος

⇒ Γραμματεία Τμήματος και γραμματεία ΕΤΕΠ

Ισόγειο

⇒ Ερευνητικά Κέντρα

3ος όροφος

Ελληνικό Ερευνητικό Κέντρο της Διεθνούς Ένωσης για την Αξιολόγηση της Εκπαιδευτικής Επίδοσης (IEA)

Κτήριο Ιπποκράτους 35

⇒ Αίθουσες διδασκαλίας

3ος όροφος

Αίθουσα σεμιναρίων Αικ. Λασκαρίδου

2ος όροφος

Αίθουσα σεμιναρίων Πην. Δέλτα

⇒ Γραφεία διδασκόντων

6ος όροφος

3ος όροφος

2ος όροφος

1ος όροφος

⇒ Γραμματεία

3ος όροφος

Γραφείο υποστήριξης Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα»

1ος όροφος

Γραμματεία ΕΤΕΠ

⇒ Ερευνητικά Κέντρα

6ος όροφος

Κέντρο Έρευνας, Μελέτης και Εφαρμογής Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΕΜΕΠΕ)

5ος όροφος

Κέντρο Διαπολιτισμικής Έρευνας και Παιδαγωγικής Παρέμβασης (ΚΕΔΕΠΠ)

Κέντρο Έρευνας και Τεκμηρίωσης Ενταξιακών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων (ΚΕΤΕΕΠ)

⇒ Συμβούλευτικό Κέντρο Ομηλίκων (ΣΚΟ)

6ος όροφος

Κτήριο Ιπποκράτους 33

⇒ **Αίθουσες διδασκαλίας**
1ος όροφος
 Αίθουσα σεμιναρίων

Ισόγειο

Κέντρο Η/Υ (υπό διαμόρφωση νέα αίθουσα 35 θέσεων εργασίας στον 4^ο όροφο του κτηρίου Ιπποκράτους 35)

⇒ **Γραφεία διδασκόντων**
1ος όροφος
Ισόγειο

⇒ **Ερευνητικά Κέντρα**
1ος όροφος
 Κέντρο Εφαρμοσμένης Παιδαγωγικής

⇒ **Βιβλιοθήκη Τμήματος**
Ημιόροφος

Κτήριο Ιπποκράτους 31

⇒ **Γραμματεία Διδασκαλείου Νηπιαγωγών**
5ος όροφος

Κτήριο Χερσώνος 8

⇒ **Αίθουσες διδασκαλίας**
2^{ος} όροφος

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ:

Γραμματέας Τμήματος

210 -

Μηλιτσοπούλου Αγγελική 3688043 lemili@ecd.uoa.gr Ναυαρίνου 13^a, γρ. 4

Διοικητικό Προσωπικό

Γεωργίου Ευγενία	3688042	egeorgi@ecd.uoa.gr	Ναυαρίνου 13 ^a , γρ. 3
Γεωργοπούλου Σταυρούλα	3688038	genimal@ecd.uoa.gr	Ναυαρίνου 13 ^a , γρ. 2
Νικολιδάκη Ιωάννα	3688039	grateapi@ecd.uoa.gr	»
Νικολοπούλου Γεωργία	3688037	zenik@ecd.uoa.gr	»
Παπάρα Ειρήνη	3688044	-	»
Τσικούρας Κωνσταντίνος	3688082	contsik@ecd.uoa.gr	»
Χαλαζωνίτη Αθανασία	3688040	ahalazon@ecd.uoa.gr	»

Γραμματεία ΕΤΕΠ

Γαργαροπούλου Αθηνά	3688518	athina@ecd.uoa.gr	Ιπποκράτους 35, 1 ^{ος}
Κουράτου Βίκυ	3688055	pkourat@ecd.uoa.gr	Ναυαρίνου 13 ^a , γρ. 8

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ:

Μέλη ΔΕΠ			
	210 -		
Ανδρούσου Αλεξάνδρα	3688399	alandr@ecd.uoa.gr	Ιπποκράτους 33, 1 ^{ος} όρ.
Ασκούνη Νέλλη	3688403	naskouni@ecd.uoa.gr	Ιπποκράτους 33, 1 ^{ος} όρ.
Βαρνάβα-Σκούρα Τζέλα	3688045	gellask@ecd.uoa.gr	Ναυαρίνου 13 ^α , 3 ^{ος} όρ.
Γιαλαμάς Βασίλης	3688407	bgial@cc.uoa.gr	Ιπποκράτους 33, ισόγ.
Δραγώνα Θάλεια	3688050	drathal@ath.forthnet.gr	Ναυαρίνου 13 ^α , 3 ^{ος} όρ.
Ζαμπέτα Εύη	3688402	ezambeta@ecd.uoa.gr	Ιπποκράτους 33, 1 ^{ος} όρ.
Κανατσούλη Μένη	3688434	menoula@ecd.uoa.gr	Ιπποκράτους 33, 1 ^{ος} όρ.
Κατή Δήμητρα	3688404	dimkati@ecd.uoa.gr	Ιπποκράτους 33, 1 ^{ος} όρ.
Κοντογιαννούπλου-			
Πολυδωρίδη Γεωργία	3688020	gpolydor@ecd.uoa.gr	Ναυαρίνου 13 ^α , 3 ^{ος} όρ.
Κουτσουβάνου Ευγενία	3688519	ekoutsou@ecd.uoa.gr	Ιπποκράτους 35, 2 ^{ος} όρ.
Μακρυνιώτη Δήμητρα	3688522	dmakrin@ecd.uoa.gr	Ιπποκράτους 35, 2 ^{ος} όρ.
Μαλικιώση Μαρία	3688533	mmalik@cc.uoa.gr	Ιπποκράτους 35, 6 ^{ος} όρ.
Πανοπούλου			
Μαράτου Όλγα	3688053	maratou@ath.forthnet.gr	Ναυαρίνου 13 ^α , 3 ^{ος}
Παπαδοπούλου Ρόη	3688524	kalpapad@ecd.uoa.gr	Ιπποκράτους 35, 3 ^{ος} όρ.
Παπακώστας Γιάννης	3688046	papakos@ecd.uoa.gr	Ναυαρίνου 13 ^α , 3 ^{ος} όρ.
Παρούση Αντιγόνη	3688401	aparous@ecd.uoa.gr	Ιπποκράτους 33, 1 ^{ος} όρ.
Σιδέρη Αθηνά	3688529	asideri@ecd.uoa.gr	Ιπποκράτους 35, 2 ^{ος} όρ.
Τσελφές Βασίλης	3688528	tselfesv@ecd.uoa.gr	Ιπποκράτους 35, 1 ^{ος} όρ.
Φλογαΐτη Ευγενία	3688532	eflogait@ecd.uoa.gr	Ιπποκράτους 35, 6 ^{ος} όρ.
Φραγκουδάκη Άννα	3688049	afra@otenet.gr	Ναυαρίνου 13 ^α , 3 ^{ος} όρ.
Χρυσαφίδης Κώστας	3688517	kchrys@ecd.uoa.gr	Ιπποκράτους 35, 2 ^{ος} όρ.

Μέλη ΕΕΔΙΠ

	210 -	
Κούβου Ουρανία	3688084	okouvou@ecd.uoa.gr Ναυαρίνου 13 ^α , 3 ^{ος}
Τσαρνά Λενιώ	3688443	ltsarna@ecd.uoa.gr Ιπποκράτους 33, 1 ^{ος}
Τσαφταρίδης Νικόλας	3688401	nikotsaf@ecd.uoa.gr Ιπποκράτους 33, 1 ^{ος}

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΤΕΑΠΗ

Η βιβλιοθήκη του Τμήματος αποσκοπεί στην υποστήριξη του εκπαιδευτικού του προγράμματος, κυρίως μάλιστα των ερευνητικών δραστηριοτήτων που αναλαμβάνουν φοιτητές/τριες και διδάσκοντες (στην εκπόνηση εργασιών, διπλωματικών και διατριβών όπως και γενικότερα διαφόρων ερευνών). Στοχεύει στην όσο το δυνατόν καλύτερη ενημέρωση και εξυπηρέτηση των χρηστών της.

Το υλικό της καλύπτει κυρίως τους τομείς της Εκπαίδευσης, της Ψυχολογίας, της Κοινωνιολογίας, της Φιλοσοφίας, της Λογοτεχνίας, της Γλωσσολογίας καθώς και θέματα ευρύτερου γνωστικού ενδιαφέροντος. Οι περισσότεροι από τους μισούς τίτλους είναι στα ελληνικά, ενώ η πλειονότητα των υπολοίπων στα αγγλικά. Περιλαμβάνονται κατά προσέγγιση 8.000 βιβλία καθώς και τεύχη 85 ελληνικών και 121 ξενόγλωσσων περιοδικών.

Οι αναγνώστριες/στες για την ανεύρεση συγκεκριμένων τίτλων βιβλίων και περιοδικών μπορούν να κάνουν αναζήτηση από τον ηλεκτρονικό υπολογιστή στον οποίο είναι εγκατεστημένη η βιβλιογραφική βάση δεδομένων του Πανεπιστημίου. Επίσης, κάθε αναγνώστρια/στης μπορεί να αναζητά μόνη/ος της/του τα βιβλία στα ράφια και να βγάζει φωτοτυπίες από το μηχάνημα που βρίσκεται στη βιβλιοθήκη, αφού προμηθευτεί από το προσωπικό τη μαγνητική κάρτα φωτοαντιγράφων. Μετά τη χρήση τα βιβλία τοποθετούνται στο ράφι επιστροφών και όχι στα βιβλιοστάσια. Η βιβλιοθήκη λειτουργεί μόνο ως αναγνωστήριο. Δεν γίνεται εξωτερικός δανεισμός βιβλίων.

Στο χώρο της μπορεί να φιλοξενηθούν 30 άτομα. Οι αναγνώστριες/στες με την είσοδό τους στη βιβλιοθήκη αφήνουν στα ράφια της εισόδου τσάντες, φακέλους, βιβλία ή άλλα μη πολύτιμα αντικείμενα που φέρουν μαζί τους. Η χρήση των κινητών τηλεφώνων δεν επιτρέπεται στο χώρο της όπως και η κατανάλωση φαγητού και ποτού.

Βρίσκεται στον ημιόροφο της οδού Ιπποκράτους 33. Λειτουργεί από Δευτέρα έως Πέμπτη 9 π.μ.-4 μ.μ. και Παρασκευή 9 π.μ.-3 μ.μ. Άλλαγές στο ωράριο της Βιβλιοθήκης ανακοινώνονται στην είσοδό της.

Διευθύνεται από ένα εκλεγμένο μέλος του Τμήματος (κ. Φλογαΐτη) και από δύο βιβλιοθηκονόμους:

Ελένη Χριστοδούλου, τηλ. 210-36 88 384

Διαμάντω Καδδά, τηλ. 210-36 88 385

Φαξ: 210-36 88 449

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΆΛΛΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Οι φοιτητές/τριες μπορούν επίσης να επισκέπτονται και άλλες βιβλιοθήκες του Πανεπιστημίου με υλικό χρήσιμο για τα μαθήματα που διδάσκονται στο Τμήμα όπως:

- Η βιβλιοθήκη του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης στον 3ο όροφο της οδού Χαριλάου Τρικούπη 24, τηλ.: 210-36 02 715. Όρες λειτουργίας από Δευτέρα-Πέμπτη 9:00-18:00 και Παρασκευή 9:00-14:00.
- Η βιβλιοθήκη Ψυχολογίας στον 5ο όροφο της Φιλοσοφικής Σχολής (Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου), τηλ.: 210-72 77 565. Όρες λειτουργίας καθημερινά από 9:00 έως 17:00.
- Η βιβλιοθήκη Παιδαγωγικής στον 5ο όροφο της Φιλοσοφικής Σχολής (Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου), τηλ.: 210-72 77 577. Όρες λειτουργίας καθημερινά από 9:00 έως 16:00.
- Η βιβλιοθήκη Φιλοσοφίας στον 7ο όροφο της Φιλοσοφικής Σχολής (Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου), τηλ.: 210-72 77 795-6. Όρες λειτουργίας καθημερινά από 9:00 έως 18:00.
- Η βιβλιοθήκη Γλωσσολογίας στον 8ο όροφο της Φιλοσοφικής Σχολής (Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου), τηλ: 210-72 77 853-9. Όρες λειτουργίας Δευτέρα -Πέμπτη από 8:30 έως 18:00 και Παρασκευή από 8:30 έως 15:00.
- Η βιβλιοθήκη του Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας στον 9ο όροφο της Φιλοσοφικής Σχολής (Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου), τηλ: 210-72 77 949. Όρες λειτουργίας Δευτέρα-Πέμπτη από 9:00 έως 18:00 και Παρασκευή από 9:00 έως 15:00.
- Η βιβλιοθήκη των Φοιτητικών Αναγνωστηρίων στον 2^ο όροφο της οδού Ιπποκράτους 15, τηλ.: 210-36 88 246 και 210-36 88 247, και τα

Φοιτητικά Αναγνωστήρια (στον 2^ο και 4ο όροφο), όπου οι φοιτητές/τριες μπορούν να βρουν ένα χώρο για μελέτη είτε με δικά τους βιβλία είτε με της βιβλιοθήκης. Ο χώρος αυτός λειτουργεί ως εξής:

2^{ος} όροφος: Δευτέρα-Παρασκευή 8:15 έως 20:45

4^{ος} όροφος: Δευτέρα-Παρασκευή 8:15 έως 20:45

Σάββατο 8:15 έως 20:30, Κυριακή 9:45 έως 21:30

Στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Πανεπιστημίου (www.uoa.gr) μπορούν να αναζητηθούν πληροφορίες γενικότερα για το έντυπο και ηλεκτρονικό υλικό των βιβλιοθηκών του Πανεπιστημίου. Επίσης όσοι/ες είναι συνδεδεμένοι/ες με το ηλεκτρονικό κέντρο του Πανεπιστημίου μπορούν να έχουν πρόσβαση και στην ηλεκτρονική βάση βιβλιογραφικών δεδομένων (όπως κείμενα από επιστημονικά περιοδικά).

ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2004 – 05

Η Πανεπιστημιακή Σύγκλητος έχει καθορίσει τη χρονική περίοδο διδασκαλίας και εξετάσεων για το ακαδημαϊκό έτος 2004-2005 ως εξής:

Χειμερινό εξάμηνο:

Περίοδος διδασκαλίας: από Δευτέρα 27 Σεπτεμβρίου 2004 έως και Τετάρτη 12 Ιανουαρίου 2005

Περίοδος εξετάσεων: από Δευτέρα 17 Ιανουαρίου 2005 έως και Παρασκευή 4 Φεβρουαρίου 2005

Επίσημες αργίες:

Εθνική γιορτή: Πέμπτη 28 Οκτωβρίου 2004

Πολυτεχνείο: Τετάρτη 17 Νοεμβρίου 2004

Διακοπές Χριστουγέννων-Νέον Έτους: από Παρασκευή 24 Δεκεμβρίου 2004 έως και Παρασκευή 7 Ιανουαρίου 2005

Πανεπιστημιακή γιορτή Τριών Ιεραρχών: Κυριακή 30 Ιανουαρίου 2005

Εαρινό εξάμηνο:

Περίοδος διδασκαλίας: από Δευτέρα 7 Φεβρουαρίου 2005 έως και Παρασκευή 27 Μαΐου 2005

Περίοδος εξετάσεων: από Δευτέρα 6 Ιουνίου 2005 έως και Παρασκευή 24 Ιουνίου 2005

Επίσημες αργίες:

Καθαρά Δευτέρα: Δευτέρα 14 Μαρτίου 2005

Εθνική γιορτή: Παρασκευή 25 Μαρτίου 2005

Διακοπές Πάσχα: από Δευτέρα 25 Απριλίου 2005 έως Κυριακή 8 Μαΐου 2005

Πρωτομαγιά: Κυριακή 1 Μαΐου 2005

Άγιον Πνεύματος: Δευτέρα 20 Ιουνίου 2005

Διακοπή μαθημάτων: την ημέρα των φοιτητικών εκλογών και την επόμενη

Εξεταστική περίοδος Σεπτεμβρίου:

Από Πέμπτη 1 Σεπτεμβρίου 2005 έως και Τετάρτη 21 Σεπτεμβρίου 2005

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Το Πρόγραμμα Σπουδών του ΤΕΑΠΗ αποσκοπεί πρώτον στο να προσφέρει στους/στις φοιτητές/τριες τη μέγιστη δυνατή ελευθερία επιλογής των μαθημάτων που θα παρακολουθήσουν και κατά συνέπεια, των διδασκόντων με τους/τις οποίους/ες θα συνεργαστούν, όπως και της ειδίκευσης την οποία μπορούν να ακολουθήσουν κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών τους σπουδών. Οι φοιτητές/τριες αναλαμβάνουν έτοι την ευθύνη συγκρότησης του δικού τους «ατομικού» προγράμματος, λαμβάνοντας ωστόσο υπόψη τόσο τα προσφερόμενα μαθήματα δύο και τις απαιτήσεις του Τμήματος σχετικά με τις γνώσεις των αποφοίτων του. Αποσκοπεί ταυτόχρονα στο να δώσει στους διδάσκοντες και στις διδάσκουσες αντίστοιχη ελευθερία επιλογής των μαθημάτων που θα διδάξουν και κατά συνέπεια, την ευκαιρία να μεταβάλλουν και να εμπλουτίζουν το πρόγραμμα προσφερόμενων μαθημάτων. Αποσκοπεί κατά δεύτερο λόγο στο να δώσει στο Τμήμα και στη Γενική του Συνέλευση τη δυνατότητα απλούστερου και αποτελεσματικότερου σχεδιασμού σχετικά με την ανάπτυξη και αλλαγή του προγράμματος, το διδακτικό δυναμικό, τις κατευθύνσεις και ειδικεύσεις, αλλά και τις μεταπτυχιακές σπουδές.

Η ελευθερία επιλογής μαθημάτων και η πολυεπιστημονική σύνθεση του ΤΕΑΠΗ είναι προνόμιο, γιατί δίνει τη δυνατότητα ευέλικτων συνδυασμών και αφήνει πολλούς δρόμους ανοιχτούς. Πολλοί/ές νέοι/ες στα πρώτα τους φοιτητικά βήματα δεν έχουν ακόμα βεβαιώτητα για τον οριστικό προσανατολισμό που θα δώσουν στις σπουδές και τη ζωή τους. Αρκετά άτομα στο πρώτο έτος δεν έχουν σιγουριά αν θέλουν ή όχι να εργαστούν αύριο ως νηπιαγωγοί ή αν μετά το πτυχίο θα προτιμούσαν να ειδικευτούν σε μία κοινωνική επιστήμη, ακολουθώντας το δρόμο των μεταπτυχιακών σπουδών κ.ο.κ. Το Τμήμα με τις επιλογές που προσφέρει αφήνει ανοιχτό το δρόμο σε όλους τους παραπάνω προσανατολισμούς (να γίνουν ή όχι νηπιαγωγοί, να συνεχίσουν ή όχι μεταπτυχιακά κτλ.), άρα δίνει το χρόνο να ωριμάσουν στα μιαλά των νέων οι επιλογές, οι επιθυμίες και οι προοπτικές. Η ελευθερία επιλογής που επιτρέπει το Πρόγραμμα Σπουδών είναι βασικά ελευθερία επιλογής ανάμεσα σε μια πιο ψυχολογική ή πιο κοινωνιολογική προσέγγιση των γνώσεων, που αφενός οδηγούν στο επάγγελμα του/της

νηπιαγωγού, αφετέρου προετοιμάζουν το σύνολο των φοιτητών/ριών του ΤΕΑΠΗ για περαιτέρω ειδίκευση σε πολλές κοινωνικές επιστήμες και σε ενδεχόμενες μεταπτυχιακές σπουδές.

Το Πρόγραμμα Σπουδών βασίζεται σε δέκα ενότητες μαθημάτων όπως και στη δυνατότητα εκπόνησης πτυχιακής εργασίας. Οι ενότητες αντανακλούν την πολύμορφη και διεπιστημονική κατάρτιση, η οποία κρίνεται αναγκαία σήμερα για τους/τις παιδαγωγούς με ειδίκευση στην πρώιμη παιδική ηλικία. Κάθε μια από αυτές τις ενότητες είναι δυνατόν να υποδιαιρείται σε κύκλους μαθημάτων, που περιγράφουν κατά κανόνα ένα επιστημονικό αντικείμενο. Οι φοιτητές/τριες καλούνται να καλύψουν για καθέναν από τους κύκλους ένα συγκεκριμένο αριθμό διδακτικών μονάδων, ανάλογα με τη βαρύτητα που έχει το αντίστοιχο επιστημονικό αντικείμενο στην προς απόκτηση παιδαγωγική κατάρτιση. Κατά κανόνα, ένα μάθημα αντιστοιχεί σε 3 διδακτικές μονάδες, εκτός από εξαιρέσεις όπως η Ενότητα Πρακτικών Εφαρμογών όπου κάθε μάθημα αντιστοιχεί σε 5 διδακτικές μονάδες και στην Ενότητα Ξένης Γλώσσας όπου μερικά μαθήματα αντιστοιχούν σε 2 διδακτικές μονάδες.

Το Τμήμα αποσκοπεί να προσφέρει σε κάθε κύκλο περισσότερα μαθήματα απ' όσα χρειάζονται για να καλυφθούν οι διδακτικές μονάδες, έτοι ώστε οι φοιτητές/τριες να μπορούν να επιλέξουν ελεύθερα ποιο μάθημα θα παρακολουθήσουν σε αυτόν τον κύκλο. Για παράδειγμα, για αποφοίτηση από το ΤΕΑΠΗ θα πρέπει να έχουν καλυφθεί τουλάχιστον 6 διδακτικές μονάδες από τον Κύκλο της Διδακτικής στην ευρύτερη Ενότητα της Παιδαγωγικής, αλλά το ποια από τα προσφερόμενα μαθήματα αυτού του Κύκλου θα επιλεγούν είναι προσωπική απόφαση κάθε φοιτητή/τριας. Είναι πάντως πιθανόν εξαιτίας πρακτικών προβλημάτων να περιορίζεται αυτή η δυνατότητα επιλογής, κυρίως λόγω ελλείψεων σε διδακτικό προσωπικό ή για λόγους συγκυριακούς όπως οι εκπαιδευτικές άδειες των διδασκόντων. Σε αυτή την περίπτωση μπορεί να μην προσφέρονται για μια περίοδο παρά τα ελάχιστα απαραίτητα για την κάλυψη των διδακτικών μονάδων μαθήματα.

Υπάρχουν πάντως ειδικές εξαιρέσεις στον κανόνα της πολλαπλής προσφοράς. Πρόκειται καταρχήν για τα μαθήματα των εισαγωγικών κύκλων, τα οποία για λόγους στοιχειώδους προπαρασκευής και απόκτησης βασικών γνώσεων οργανώνονται από το Τμήμα συλλογικά

και θεωρούνται τελείως απαραίτητα στην οικοδόμηση του «ατομικού» προγράμματος σπουδών. Ειδικά όσοι/ες έχουν εγγραφεί στο Τμήμα από το ακαδημαϊκό έτος 2001-2002, υποχρεούνται να επιλέξουν κατά το πρώτο έτος των σπουδών τους τα ακόλουθα εισαγωγικά μαθήματα: «Εισαγωγή στις Επιστήμες της Αγωγής» (με κωδικό 1.0.01), «Εισαγωγή στην Ψυχολογία» (με κωδικό 2.0.01), «Ανάπτυξη του Παιδιού» (με κωδικό 2.0.02), «Εισαγωγή στις Κοινωνικές Επιστήμες» (με κωδικό 3.0.01) και «Επιστημονικές εργασίες: ζητήματα ανάγνωσης και γραφής» (με κωδικό 4.1.01). Οι απαιτήσεις αυτές αφορούν κατά το ακαδημαϊκό έτος 2004-2005 όσους/ες φοιτούν στα τέσσερα έτη, αλλά δεν εφαρμόζονται αναδρομικά σε παλαιότερους φοιτητές/τριες που δεν ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε τέσσερα έτη.

Πέρα από τα βασικά προαπαιτούμενα, το Πρόγραμμα προτείνει εξάμηνο σπουδών, στο οποίο κρίνεται ότι θα ήταν καλό οι φοιτητές/τριες να παρακολουθήσουν το μάθημα. Το προτεινόμενο εξάμηνο δεν είναι υποχρεωτικό κι επομένως οι φοιτητές/τριες μπορούν να αποφασίσουν ανάλογα με τα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες τους με ποια σειρά θα παρακολουθήσουν τι. Οι υποδείξεις ωστόσο του Προγράμματος Σπουδών σχετικά με την καταλληλότερη χρονική ακολουθία των μαθημάτων θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη. Επιδιώκουν όχι μόνο να καθοδηγήσουν τους/τις φοιτητές/τριες προτείνοντας μια λογικά καταλληλότερη σειρά παρακολούθησης των μαθημάτων ανάλογα με τη δυσκολία τους και την αλληλοσύνδεσή τους, αλλά και να τους/τις διευκολύνουν πρακτικά καθώς δεν προσφέρεται πάντοτε ο επιθυμητός αριθμός μαθημάτων σε έναν κύκλο. Η Γενική Συνέλευση μεριμνά στο μέτρο του δυνατού για την επαρκή προσφορά μαθημάτων.

Πέρα από τα εισαγωγικά μαθήματα που θεωρείται υποχρεωτικό να επιλεγούν κατά το πρώτο έτος, προσοχή θα πρέπει να δίνεται και στις ειδικές απαιτήσεις που περιλαμβάνονται στην αναλυτική περιγραφή κάθε μαθήματος. Καταρχάς για κάθε μάθημα είναι δυνατόν να αναγράφονται προαπαιτούμενα μαθήματα. Σε μερικές περιπτώσεις αναφέρεται ρητά ότι είναι απαραίτητο οι φοιτητές/τριες να έχουν περάσει ένα ή περισσότερα μαθήματα ενώ σε άλλες απλώς συστήνεται να τα έχουν παρακολουθήσει. Ιδιαίτερη βαρύτητα σε προαπαιτούμενα μαθήματα δίνεται στην Ενότητα των Πρακτικών Εφαρμογών. Υπάρχουν επιπλέον μαθήματα όπου ο αριθμός των φοιτητών/τριών περιορίζεται για διάφορους λόγους, συχνά με ειδικά κριτήρια που

αποφασίζουν οι διδάσκοντες/ουσες. Οι περιορισμοί αυτοί είναι απολύτως αναγκαίοι για την εύρυθμη λειτουργία σεμιναριακών και εργαστηριακών μαθημάτων, η ειδική φύση των οποίων αναγράφεται στο Πρόγραμμα Σπουδών. Στα ειδικά αυτά μαθήματα η παρακολούθηση είναι κατά κανόνα υποχρεωτική.

Με τη δυνατότητα ανταλλαγής φοιτητών/τριών μεταξύ πανεπιστημίων που μετέχουν στο πρόγραμμα Σωκράτης-Έρασμος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι δυνατόν ορισμένες διδακτικές μονάδες που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου να αποκτώνται μέσα από την παρακολούθηση μαθημάτων στα ξένα πανεπιστήμια με τα οποία συνεργαζόμαστε. Στη σχετική ενότητα στον Οδηγό Σπουδών παρέχονται περαιτέρω πληροφορίες για τη λειτουργία αυτών των προγραμμάτων ανταλλαγής.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2004-05

1. Ενότητα Παιδαγωγικής

Κύκλος 1.0 Εισαγωγή (3 δ.μ.)

- 1.0.01 Εισαγωγή στις επιστήμες της αγωγής α' εξάμηνο, 2 τμήματα φοιτητών, ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80
Υποχρεωτικό στο α' έτος

Κύκλος 1.1 Παιδαγωγική Θεωρία (3 δ.μ.)

- 1.1.05 Ταυτότητες και κοινωνικές ιεραρχήσεις στην εκπαίδευση II: Εκπαιδευτική πράξη στ' εξάμηνο, Αλεξάνδρα Ανδρούσου (σε συνεργασία με Νέλλη Ασκούνη)
Αντίστοιχο των μαθήματος προηγουμένων ακαδημαϊκών ετών: «Παιδαγωγικές διαστάσεις της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης». Απενθύνεται σε φοιτητές/τριες του γ' έτους οι οποίοι απαιτείται να έχουν περάσει το μάθημα «3104 Ταυτότητες και κοινωνικές ιεραρχήσεις στην εκπ/ση I: θεωρητικές προσεγγίσεις»
- 1.1.06 Εποτιμονική παιδαγωγική και εκπαιδευτική πράξη: προς μία κριτική παιδαγωγική θεωρία δ' εξάμηνο, ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80
- 1.1.09 Ψυχοκοινωνικές διαστάσεις της σχολικής επίδοσης α' εξάμηνο, Τζέλα Βαρνάβα-Σκούρα

Κύκλος 1.2 Διδακτική (6 δ.μ.)

- 1.2.02 Προγραμματισμός και διδασκαλία δ' εξάμηνο, ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80
- 1.2.03 Διδακτική πράξη: μέθοδος παρατήρησης, ψυχοπαιδαγωγικές θεωρητικές προσεγγίσεις ζ' εξάμηνο, Αλεξάνδρα Ανδρούσου
- 1.2.06 Θεωρητική εισαγωγή στα προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης α' εξάμηνο, ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80
- 1.2.10 Μουσειοπαιδαγωγική και σύγχρονη διδακτική δ' εξάμηνο, ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80

Κύκλος 1.4 Ειδική Αγωγή

(3 δ.μ.)
1.4.01 Παιδαγωγική της ένταξης στ' εξάμηνο, Αθηνά Σιδέρη

1.4.02 Ειδική αγωγή ε' εξάμηνο, Αθηνά Σιδέρη

1.4.06 Εκπαίδευση παιδιών με αισθητηριακές διαταραχές (κώφωση, τύφλωση) η' εξάμηνο, Αθηνά Σιδέρη

Σεμινάριο. Απαιτείται οι φοιτητές/τριες να έχουν παρακολούθησει και περάσει τα μαθήματα «1402 Ειδική Αγωγή» και «1401 Παιδαγωγική της Ένταξης» και να φοιτούν στο η' εξάμηνο.

2. Ενότητα Ψυχολογίας

Κύκλος 2.0 Εισαγωγή 6 δ.μ.

για τους πρωτοετείς/δευτεροετείς/τριτοετείς /
τεταρτοετείς
3 δ.μ. για τους υπόλοιπους φοιτητές

2.0.01 Εισαγωγή στην ψυχολογία α' εξάμηνο, δύο τμήματα φοιτητών: Α-Κ Μαρία Μαλικιώη, Λ-Ω Ρόη Παπαδοπούλου
(υποχρεωτικό στο α' έτος)

2.0.02 Ανάπτυξη του παιδιού β' εξάμηνο, δύο τμήματα:
Α-Κ Ρόη Παπαδοπούλου, Λ-Ω ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80
Υποχρεωτικό στο α' έτος (ανοιχτό μόνο στους πρωτοετείς, δευτεροετείς και τριτοετείς και τεταρτοετείς)

Κύκλος 2.1 Ανάπτυξιακή Ψυχολογία

3 δ.μ. για τους πρωτοετείς/δευτεροετείς/τριτοετείς/τεταρτοετείς
6 δ.μ. για τους υπόλοιπους φοιτητές

2.1.04 Ανάπτυξη του λόγου γ' εξάμηνο, Δήμητρα Κατή

2.1.06 Θεωρίες γνωστικής ανάπτυξης στ' εξάμηνο, Ρόη Παπαδοπούλου

Κύκλος 2.2 Κοινωνική Ψυχολογία

(6 δ.μ.)

2.2.01 Εισαγωγή στην κοινωνική ψυχολογία δ' εξάμηνο, Θάλεια Δραγώνα

2.2.07 Μέσα μαζικής επικοινωνίας και παιδί στ' εξάμηνο, Ευαγγελία Κούρτη, επίκ. καθηγήτρια του Πανεπ. Κρήτης

2.2.08 Κριτική κοινωνική ψυχολογία
ζ' εξάμηνο, ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80
Προϋποθέτει την επιτυχή παρακολούθηση των μαθήματος «2.2.01 Εισαγωγή στην κοινωνική ψυχολογία»

Κύκλος 2.3 Ψυχολογία Ατομικών Διαφορών και Ψυχοπαθολογία

(3 δ.μ.)

2.3.03 Διαταραχές των παιδιών της προσχολικής ηλικίας
ζ' εξάμηνο, ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80
Απαιτείται οι φοιτητές/τριες να έχουν περάσει το μάθημα «2.0.02 Ανάπτυξη του παιδιού» και ένα μάθημα από τον κύκλο 2.1 της «Αναπτυξιακής Ψυχολογίας» ή δύο μαθήματα «Αναπτυξιακής ψυχολογίας» και να έχουν κάνει την πρακτική άσκηση του τρίτου έτους.

2.3.05 Θεωρίες προσωπικότητας Σεμινάριο
στ' εξάμηνο, Μαρία Μαλικιώση
Απαιτείται οι φοιτητές/τριες να φοιτούν τουλάχιστον στο στ' εξάμηνο.
Η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική καθώς και η εκπόνηση εργασίας.

Κύκλος 2.4 Εκπαιδευτική και Συμβουλευτική Ψυχολογία (3 δ.μ.)

2.4.01 Ψυχολογία της εκπαίδευσης
δ' εξάμηνο, ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80

2.4.03 Εφαρμοσμένη συμβουλευτική ψυχολογία
ζ' εξάμηνο, Μαρία Μαλικιώση

Σεμινάριο. Η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική. **Απαιτείται** οι φοιτητές/τριες να έχουν περάσει το μάθημα «2.4.02 Συμβουλευτική Ψυχολογία».

3. Ενότητα Κοινωνικών Επιστημών

Κύκλος 3.0 Εισαγωγή

(3 δ.μ.)

3.0.01 Εισαγωγή στις κοινωνικές επιστήμες (υποχρεωτικό στο α' έτος)
α' εξάμηνο
δύο τμήματα : Α - ΜΕΤ Δήμητρα Μακρυνιώτη,
ΜΗΤ-Ω ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80

Κύκλος 3.1.2.3 Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης-Συγκριτική Εκπαίδευση -Εκπαιδευτική πολιτική

(15 δ.μ.)

3.1.01 Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης: κοινωνιολογική ανάλυση της ελληνικής εκπαίδευσης
δ' εξάμηνο, Γεωργία Κοντογιαννοπούλου-Πολυδωρίδη

3.1.04 Ταυτότητες και κοινωνικές ιεραρχίες στην εκπαίδευση I:
Θεωρητικές προσεγγίσεις
ε' εξάμηνο, Νέλλη Ασκούνη (σε συνεργασία με Αλεξάνδρα Ανδρούσου)
Αντίστοιχο του μαθήματος προηγούμενων ακαδ. ετών: «διακρίσεις στην Εκπαίδευση» **Απαιτείται** οι φοιτητές/τριες να φοιτούν στο τρίτο έτος και να έχουν περάσει τα μαθήματα: «3.1.03 Οι κοινωνικές παράμετροι της εκπ/κής διαδικασίας» και «4.1.01 Επιστημονικές εργασίες:ζητήματα ανάγνωσης και γραφής» και «Ελληνική Ιστορία 19ος αιώνας»

3.1.14 Κοινωνιολογία της παιδικής ηλικίας η' εξάμηνο, Δήμητρα Μακρυνιώτη

3.1.16 Η κοινωνική και μορφωτική καταγωγή των νηπίων
ζ' εξάμηνο, Άννα Φραγκούδακη
Η εγγραφή προϋποθέτει επιτυχή παρακολούθηση των μαθημάτων «3.1.19 Εισαγωγή στην κοιν/λογία της εκπαίδευσης» και «3.1.03 Οι κοινωνικές παράμετροι της εκπαιδευτικής διαδικασίας».

3.1.19 Εισαγωγή στην κοινωνιολογία της εκπαίδευσης
β' εξάμηνο, Άννα Φραγκούδακη Α-Κ και Λ-Ω

H εγγραφή προϋποθέτει επιτυχή παρακολούθηση του μαθήματος: «3.01 Εισαγωγή στις κοινωνικές επιστήμες».

- 3.1.20 Σεμινάριο κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης με θέμα: «Εκπαιδευτικοί και κοινωνικές ανισότητες»

η' εξάμηνο, Νέλλη Ασκούνη

Σεμινάριο. Απαιτείται οι φοιτητές/τριες να φοιτούν στο τελευταίο έτος και να έχουν περάσει τα μαθήματα: α) «1.1.04 Κοινωνιολογία της σχολικής τάξης» ή «3.1.03 Οι κοινωνικές παράμετροι της εκπαιδευτικής διαδικασίας» ή «3.1.16 H κοινωνική και μορφωτική καταγωγή των νηπίων» και β) «3.1.19 Εισαγωγή στην κοινωνιολογία της εκπαίδευσης»

- 3.1.21 Ζητήματα κοινωνικής θεωρίας στ' εξάμηνο, Δήμητρα Μακρυνιώτη

- 3.2.03 Εκπαίδευση και κοινωνικά δικαιώματα στην Ευρώπη
η' εξάμηνο, Εύη Ζαμπέτα

Αντίστοιχο του μαθήματος προηγούμενων ακαδημαϊκών ετών «H εκπαίδευση στη νέα Ευρώπη και κοινωνικά δικαιώματα»

- 3.3.01 Κράτος και εκπαίδευση
στ' εξάμηνο, Εύη Ζαμπέτα

- 3.3.02 Εκπαιδευτική πολιτική (με έμφαση στην πολιτική για την εκπαίδευση της πρώτης παιδικής ηλικίας στην Ευρώπη)
γ' εξάμηνο, Εύη Ζαμπέτα

Αντίστοιχο του μαθήματος προηγούμενων ακαδημαϊκών ετών «H εκπαιδευτική πολιτική στην προσχολική και την πρωτοβάθμια εκαίδευση: συγκριτική διάσταση»

4. Ενότητα Μεθοδολογίας / Επιστημολογίας

Κύκλος 4.0.1.2.3 Εισαγωγή- Τεκμηρίωση- Μέθοδοι Έρευνας (9 δ.μ.)

- 4.0.02 Μεθοδολογία της έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες, με έμφαση στις επιστήμες της αγωγής
δ' εξάμηνο, Α-Κ Θάλεια Δραγώνα
Λ-Ω Γεωργία Κοντογιαννοπούλου-Πολυδωρίδη

- 4.1.01 Επιστημονικές εργασίες: ζητήματα ανάγνωσης και γραφής β' εξάμηνο, Α-Θ Νέλλη Ασκούνη, Ι-Π και Ρ-Ω ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80
Υποχρεωτικό στο α' έτος

- 4.2.01 Μεθοδολογία των επιστημών του ανθρώπου: Στατιστική γ' εξάμηνο, Βασίλης Γιαλαμάς Α-Κ, δ' εξάμηνο, Βασίλης Γιαλαμάς Λ-Ω

- 4.3.06 Μεθοδολογία των επιστημών του ανθρώπου: Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας
στ' εξάμηνο, ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80
Προϋποθέτει την επιτυχή παρακολούθηση του μαθήματος «4.0.02 Μεθοδολογία της έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες, με έμφαση στις επιστήμες της αγωγής»

5. Ενότητα Θετικών Επιστημών και Εκπαίδευσης

Κύκλος 5.1. Έννοιες Φυσικών Επιστημών (3 δ.μ.)

- 5.1.03 Έννοιες φυσικών επιστημών
γ' εξάμηνο, Βασίλης Τσελφές

- K1 Θεατρικές εφαρμογές και διδακτική της φυσικής: η περίπτωση του φωτός
ζ' εξάμηνο, Βασίλης Τσελφές, Αντιγόνη Παρούση
Εργαστήριο. Περιορισμένος αριθμός φοιτητών/ριών και υποχρεωτική παρακολούθηση. Απαιτείται οι φοιτητές να έχουν περάσει το μάθημα «5.1.03 Έννοιες φυσικών Επιστημών» και το μάθημα «6.3.10 Σύγχρονες και παραδοσιακές όψεις των Θεάτρου Σκιών-Παιδαγωγικές εφαρμογές». (ΠΡΟΣΟΧΗ: Το μάθημα έχει συνολικά 6 δ.μ αλλά με την εξής κατανομή: 3 δ.μ. στον Κύκλο 5.1 και 3 δ.μ. στον Κύκλο 6.3)

- 5.1.05 Η ανάπτυξη της μαθηματικής σκέψης και σύγχρονες τάσεις έρευνας στη μαθηματική παιδεία
β' εξάμηνο, Άννα Χρονάκη, επίκ. καθηγήτρια του Πανεπ. Θεσσαλίας

Κύκλος 5.2. Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (3 δ.μ.)

- 5.2.01 Εισαγωγή στην περιβαλλοντική εκπαίδευση

γ' εξάμηνο, Ευγενία Φλογαῖτη Α-Κ και δ' εξάμηνο, Ευγενία Φλογαῖτη Λ-Ω

- 5.2.02 Διδακτικές προσεγγίσεις και στρατηγικές στην περιβαλλοντική εκπαίδευση στ' εξάμηνο, Ευγενία Φλογαῖτη
Σεμινάριο. Απαιτείται οι φοιτητές να έχουν περάσει το μάθημα «5.2.01 Εισαγωγή στην περιβαλλοντική εκπαίδευση»

6. Ενότητα Αγωγής στις Τέχνες

Κύκλος 6.1. Μουσική/ Κινητική (3 δ.μ.)

- 6.1.02 Θεωρίες μουσικής και κινητικής αγωγής α' εξάμηνο, Νικόλας Τσαφταρίδης
- 6.1.05 Κατασκευές μουσικών οργάνων γ' εξάμηνο, Νικόλας Τσαφταρίδης
- 6.1.06 Μουσική και κινητική αγωγή: εφαρμογές στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία β' εξάμηνο, Νικόλας Τσαφταρίδης
Συστήνεται να έχει προηγηθεί το μάθημα: «6.1.02 Θεωρίες μουσικής και κινητικής αγωγής»
- 6.1.09 Το τραγούδι ως μέσον έκφρασης – προφορική μετάδοση ε' εξάμηνο, ανάθεση διδασκαλίας
Σεμινάριο
- 6.1.10 Δημιουργικές μουσικές δραστηριότητες. Η χρήση μικρών μελωδικών οργάνων στ' εξάμηνο, ανάθεση διδασκαλίας
- 6.1.10 Κατασκευή μουσικών οργάνων και μουσικά ιδιώματα δ' εξάμηνο, Νικόλας Τσαφταρίδης
Σεμινάριο. Συστήνεται να έχει προηγηθεί το μάθημα: «6.1.05 Κατασκευές μουσικών οργάνων»
- 6.1.12 Κρουστά μουσικά όργανα και ηχογόνες πηγές. Μια παιδαγωγική προσέγγιση της μουσικής ζ' εξάμηνο, Νικόλας Τσαφταρίδης

Εργαστήριο. Απαιτείται οι φοιτητές/τριες να έχουν **περάσει** τουλάχιστον δύο μαθήματα εκ των οποίων ένα από τα 6.1.02, 6.1.05, 6.1.09, 6.1.10 **και** ένα από τα 6.1.05, 6.1.11.

Κύκλος 6.2. Εικαστική Αγωγή (3 δ.μ.)

- 6.2.01 Διδακτική της Τέχνης ε' εξάμηνο, Ουρανία Κούβου
Αντίστοιχο του μαθήματος προηγούμενων ακαδημαϊκών ετών «Εισαγωγή στην αισθητική αγωγή-εικαστικές τέχνες».
- 6.2.03 Εικαστικό Εργαστήριο γ' εξάμηνο, Α-Κ Ουρανία Κούβου, Λ-Ω ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80
Αντίστοιχο του μαθήματος προηγούμενων ακαδημαϊκών ετών «Εικαστική αγωγή I». Εργαστήριο (60 άτομα). Απαιτείται οι φοιτητές/τριες να έχουν περάσει το μάθημα «6.2.07 Εισαγωγή στις εικαστικές τέχνες: θεωρία και ιστορία». Η ισχύς της απαίτησης ξεκινάει από τους/τις πρωτοετείς φοιτητές/τριες ακαδ. έτους 2004-05

- 6.2.04 Εφαρμογές στη διδακτική της Τέχνης η' εξάμηνο, Α-Κ Ουρανία Κούβου, Λ-Ω ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80
Αντίστοιχο του μαθήματος προηγούμενων ακαδημαϊκών ετών «Εικαστική Αγωγή II». Εργαστήριο (60 άτομα). Απαιτείται οι φοιτητές/τριες να έχουν περάσει το μάθημα «6.2.01 Διδακτική της τέχνης». Η ισχύς της απαίτησης ξεκινάει από τους/τις πρωτοετείς φοιτητές/τριες ακαδ. έτους 2004-05

- 6.2.07 Εισαγωγή στις εικαστικές τέχνες: θεωρία και ιστορία β' εξάμηνο, Ουρανία Κούβου

Κύκλος 6.3. Θεατρική Έκφραση (3 δ.μ.)

- 6.3.02 Εισαγωγή στο κουκλοθέατρο α' εξάμηνο, Αντιγόνη Παρούση
- 6.3.06 Κουκλοθέατρο και αυτοσχέδιασμοί β' εξάμηνο, Αντιγόνη Παρούση

6.3.09 Παιδαγωγικές προσεγγίσεις σ' ένα συνθετικό θέατρο κούκλα-φιγούρα-αντικείμενο δ' εξάμηνο, Αντιγόνη Παρούση

K1 Θεατρικές εφαρμογές και διδακτική της φυσικής: η περίπτωση του φωτός
ζεξάμηνο, Βασίλης Τσελφές, Αντιγόνη Παρούση Εργαστήριο. Περιορισμένος αριθμός φωτητών/ριών και υποχρεωτική παρακολούθηση. Απαιτείται οι φωτητές να έχουν περάσει το μάθημα «5.1.03 Έννοιες φυσικών Επιστημών» και το μάθημα «6.3.10 Σύγχρονες και παραδοσιακές όψεις του Θεάτρου Σκιών-Παιδαγωγικές εφαρμογές». (ΠΡΟΣΟΧΗ: Το μάθημα έχει συνολικά 6 δ.μ αλλά με την εξής κατανομή: 3 δ.μ. στον Κύκλο 5.1 και 3 δ.μ. στον Κύκλο 6.3)

7. Ενότητα Γενικής Παιδείας

Κύκλος 7.1. Λογοτεχνία

(3 δ.μ.)

7.1.01 Νέα ελληνική φιλολογία I α' εξάμηνο, Γιάννης Παπακώστας

7.1.02 Νέα ελληνική φιλολογία II β' εξάμηνο, Γιάννης Παπακώστας

Απαιτείται οι φωτητές/τριες να έχουν περάσει το μάθημα: «7101 Νέα Ελληνική Φιλολογία I»

7.1.03 Νέα ελληνική φιλολογία III η' εξάμηνο, Γιάννης Παπακώστας

Απαιτείται οι φωτητές/τριες να έχουν περάσει το μάθημα: «7101 Νέα Ελληνική Φιλολογία I»

Κύκλος 7.2. Παιδική Λογοτεχνία

(3 δ.μ.)

7.2.04 Εισαγωγή στην παιδική λογοτεχνία γ' εξάμηνο, Μένη Κανατσούλη

7.2.07 Διδακτική της λογοτεχνίας στην προσχολική εκπαίδευση δ' εξάμηνο, Αγγελική Γιαννικοπούλου, επίκ. καθηγήτρια του Πανεπ. Αιγαίου

Κύκλος 7.3. Ιστορία/ Ανθρωπολογία

(3 δ.μ.)

Μαθήματα Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας

σε εξέλιξη η διαδικασία εκλογής μέλους ΔΕΠ ή ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80

7.3.09 (Π. Κωδ. 3.3.12) Ιστορία της εκπαίδευσης δ' εξάμηνο, ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80

Κύκλος 7.4. Επιστήμες της Γλώσσας

(3 δ.μ.)

7.4.01 Εισαγωγή στη γλωσσολογία γ' εξάμηνο, ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80

7.4.04 Γλώσσα, κοινωνία και νόηση δ' εξάμηνο, Δήμητρα Κατή

7.4.05 Γραπτός λόγος, κοινωνία και νόηση στ' εξάμηνο, Δήμητρα Κατή

Κύκλος 7.5. Φιλοσοφία

(3 δ.μ.)

7.5.09 Ιστορία της Φιλοσοφίας δ' εξάμηνο, ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80

8. Ενότητα Ξένης Γλώσσας

(6 δ.μ.)

8.1.01 Αγγλική γλώσσα I Χειμερινό εξάμηνο, Λενιώ Τσαρνά

8.1.06 Αγγλική γλώσσα II Εαρινό εξάμηνο, Λενιώ Τσαρνά

8.1.07 Επιστημονική ορολογία και κείμενα I (2 δ.μ.) Χειμερινό εξάμηνο, Λενιώ Τσαρνά

8.1.08 Επιστημονική ορολογία και κείμενα II Εαρινό εξάμηνο, Λενιώ Τσαρνά (2 δ.μ.) Συντίνεται να έχει προηγηθεί το μάθημα «8.1.07 Επιστημονική ορολογία και κείμενα I»

9. Ενότητα Πρακτικών Εφαρμογών 20 δ.μ. (από 5 δ.μ. για κάθε μάθημα)

- 9.0.01 Παιδαγωγική της διδασκαλίας I-Εφαρμοσμένη παιδαγωγική ε' εξάμηνο, Κωνσταντίνος Χρυσαφίδης
Απαιτείται οι φοιτητές/τριες να έχουν περάσει τα μαθήματα: «1.0.01 Εισαγωγή στις επιστήμες της αγωγής», «2.0.01 Εισαγωγή στην ψυχολογία», «2.0.02 Ανάπτυξη του παιδιού», «3.0.01 Εισαγωγή στις κοινωνικές επιστήμες», «4.1.01 Επιστημονικές εργασίες:ζητήματα ανάγνωσης και γραφής», και από ένα (1) μάθημα κάθε μιας από τις παρακάτω ενότητες: «5. Θετικών Επιστημών και Εκπαίδευσης» «6. Αγωγής στις Τέχνες», «7. Γενικής Παιδείας», «10. Εκπαίδευση και Νέες Τεχνολογίες». Η ισχύς της παραπάνω απαίτησης αφορά τους/τις πρωτοετείς και δευτεροετείς φοιτητές/τριες.
- 9.0.02 Παιδαγωγική της διδασκαλίας II- Εφαρμοσμένη παιδαγωγική στ' εξάμηνο, Κωνσταντίνος Χρυσαφίδης
Συστήνεται να έχει προηγηθεί το μάθημα: «9.0.01 Παιδαγωγική της διδασκαλίας I-Εφαρμοσμένη παιδαγωγική»
- 9.0.03 Παιδαγωγική της διδασκαλίας III- Εφαρμοσμένη παιδαγωγική ζ' εξάμηνο, Κωνσταντίνος Χρυσαφίδης
Απαιτείται οι φοιτητές/τριες να έχουν περάσει το μάθημα «9.0.02 Παιδαγωγική της διδασκαλίας II-Εφαρμ. Παιδαγωγική»
- 9.0.04 Παιδαγωγική της διδασκαλίας IV-Εφαρμοσμένη παιδαγωγική η' εξάμηνο, Ευγενία Κουτσούβάνου
Απαιτείται οι φοιτητές/τριες να έχουν περάσει το μάθημα «9001 Παιδαγωγική της διδασκαλίας I-Εφαρμ. Παιδαγωγική»
- 9.0.05 Διδακτική πράξι - Μέθοδος παρατήρησης, θεωρία και πρακτικές εφαρμογές η' εξάμηνο, Αλεξάνδρα Ανδρούσου
Απαιτείται οι φοιτητές/τριες να έχουν παρακολουθήσει επιτυχώς το μάθημα «Διδακτική πράξη: μέθοδος παρατήρησης, ψυχοπαθογνοϊκές θεωρητικές προσεγγίσεις»

10. Ενότητα Εκπαίδευσης και Νέων Τεχνολογιών (6 δ.μ.)

- N10.1 Εισαγωγή στη χρήση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση στ' εξάμηνο, ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80
- N10.2 Εισαγωγή στην πληροφορική α' εξάμηνο Α-Κ Βασίλης Γιαλαμάς - Διονύσης Μάνεσης β' εξάμηνο Λ-Ω Βασίλης Γιαλαμάς - Διονύσης Μάνεσης
- N10.3 Κριτική θεώρηση της χρήσης των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση η' εξάμηνο, ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80
- N10.5 Εισαγωγή στη χρήση φωτογραφίας α' εξάμηνο, ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80
- N10.6 Εισαγωγή στη χρήση της κινούμενης εικόνας στ' εξάμηνο, ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80

Σημείωση:

Θα διδαχθεί επίσης το μάθημα Θεωρίες του κοινωνικού φύλου με ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80. Η ένταξή του σε κύκλο μαθημάτων θα πραγματοποιηθεί αργότερα.

11. Προαιρετική Πτυχιακή Εργασία (9 δ.μ.)

Απαιτείται οι φοιτητές/τριες να έχουν περάσει αριθμό μαθημάτων που αντιστοιχούν σε έξι εξάμηνα, δηλ. τουλάχιστον 120 δ.μ.

Σύνολο διδακτικών μονάδων για την απόκτηση πτυχίου: 162

Ελάχιστες υποχρεωτικές: 125

Ελεύθερης επιλογής: 37

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Ενότητα 1: Παιδαγωγική

Κύκλος 1.0: Εισαγωγή

Τα μαθήματα του εισαγωγικού κύκλου επιδιώκουν να παρουσιάσουν σε αδρές γραμμές τις επιστήμες της αγωγής και τα ειδικότερα αντικείμενά τους.

1.0.01 Εισαγωγή στις επιστήμες της αγωγής

α' εξ., δύο τμήματα, ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80

Υποχρεωτικό στο α' έτος

Επιχειρείται γενική επισκόπηση των επιστημών της αγωγής και του ερευνητικού τους πεδίου. Η προσέγγιση αποβλέπει στην κατανόηση του περιεχομένου και των στόχων στους οποίους αποβλέπουν οι σχετικές επιστήμες. Οριοθετείται το γνωστικό αντικείμενο και αναλύονται οι κυριότεροι επιστημονικοί όροι του. Στη συνέχεια προσεγγίζονται τα εκπαιδευτικά γεγονότα και οι εκπαιδευτικές καταστάσεις στο ιστορικό, κοινωνικό, πολιτισμικό, οικονομικό, τεχνικό και πολιτικό τους πλαίσιο, για να ακολουθήσει ανάλυση των παραγόντων που τα/τις καθορίζουν. Εξετάζονται τέλος οι σημαντικότερες μέθοδοι έρευνας των επιστημών της αγωγής.

Κύκλος 1.1: Παιδαγωγική Θεωρία

Παρουσιάζονται οι βασικές έννοιες της παιδαγωγικής, της παιδαγωγικής σχέσης και των παιδαγωγικών θεσμών υπό το πρίσμα της ιστορικής και επιστημολογικής τους ανάπτυξης. Οι παιδαγωγικές επιστήμες εξετάζονται τόσο ως προς τις σύγχρονες τάσεις τους όσο και από τη συγκριτική σκοπιά που αναδεικνύει διαφορετικές εξελίξεις και εναλλακτικές προτάσεις. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα.

1.1.05 Ταυτότητες και κοινωνικές ιεραρχίσεις στην εκπαίδευση II: Εκπαιδευτική πράξη

στ' εξ., Αλεξάνδρα Ανδρούσου (σε συνεργασία με Νέλλη Ασκούνη)

Αντίστοιχο των μαθήματος προηγούμενων ακαδημαϊκών ετών «Παιδαγωγικές διαστάσεις της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης». Απενθύνεται σε φοιτητές/τριες του γ'

έτους οι οποίοι/ες απαιτείται να έχουν περάσει το μάθημα «3.1.04 Ταυτότητες και κοινωνικές ιεραρχίσεις στην εκπαίδευση I: Θεωρητικές προσεγγίσεις»

Πρόκειται για συνέχεια του μαθήματος «Ταυτότητες και κοινωνικές ιεραρχίσεις στην εκπαίδευση I: Θεωρητικές προσεγγίσεις» του Κύκλου 3.1. Μέσα από το θεωρητικό πλαίσιο που αναπτύσσεται στο προηγηθέν μάθημα αναλύεται η καθημερινή σχολική πραγματικότητα (περιεχόμενο σχολικής γνώσης, εγχειρίδια, διδακτικές πρακτικές, οργάνωση της σχολικής ζωής). Εξετάζοντας συγκεκριμένες όψεις της σχολικής καθημερινότητας, διερευνάται πώς το σχολείο συμβάλλει στη διαμόρφωση συλλογικών ταυτοτήτων (κυρίως της εθνικής ταυτότητας), πώς οριοθετεί ή/και αποκλείει το "διαφορετικό", όπως και με ποιες προϋποθέσεις είναι εφικτή μια διαπολιτισμική προοπτική στο χώρο της εκπαίδευσης. Το πλαίσιο αναφοράς του μαθήματος είναι η προσχολική εκπαίδευση και το δημοτικό σχολείο.

1.1.06 Επιστημονική παιδαγωγική και εκπαιδευτική πράξη: προς μια κριτική παιδαγωγική θεωρία

δ' εξ., ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80

Στόχος είναι να δοθούν οι θεμελιώδεις επιστημονικές αρχές της παιδαγωγικής θεωρίας και πρακτικής. Στο πλαίσιο αυτό θα μελετηθούν και θα αναλυθούν ορισμένες βασικές παιδαγωγικές έννοιες όπως Παιδεία, Αγωγή και Εκπαίδευση. Στη συνέχεια θα παρουσιαστούν οι διάφοροι επί μέρους τομείς που συγκροτούν τις λεγόμενες Επιστήμες της Εκπαίδευσης. Θα ακολουθήσει ανάλυση των πολλαπλών παραγόντων (κοινωνικών, εκπαιδευτικών, πολιτισμικών) που δρουν και καθορίζουν εφαρμοσμένες εκπαιδευτικές καταστάσεις καθώς και των τρόπων με τους οποίους οι παράγοντες αυτοί συγκεκριμενοποιούνται στην καθημερινή σχολική πραγματικότητα. Τέλος, θα δοθούν οι βασικές μεθοδολογικές αρχές που θεμελιώνουν τη σχέση της Επιστημονικής Παιδαγωγικής και της Εκπαιδευτικής Πράξης. Πιο συγκεκριμένα, θα παρουσιαστούν οι βασικές αρχές και τα κύρια χαρακτηριστικά της κριτικής (επιστημονικής) μεθόδου και θα ακολουθήσει, σε μια προσπάθεια σύνθεσης, η ανάδειξη της κριτικής ανάλυσης για την αποσαφήνιση, και τον προσδιορισμό των παιδαγωγικών επιλογών (εκπαιδευτικών στόχων, μεθόδων και μέσων) που συναντούμε στα διάφορα επίπεδα της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

1.1.09 Ψυχοκοινωνικές διαστάσεις της σχολικής επίδοσης

α' εξ., Τζέλα Βαρνάβα-Σκούρα

Το μάθημα αναφέρεται σε θέματα που συνδέονται με τη φοίτηση, τη συμμετοχή και τη μαθησιακή πρόοδο στο σχολείο, με ιδιαίτερη έμφαση στις μικρές ηλικίες και στη μετάβαση από την οικογένεια και το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο. Η ιδιαίτερη σημασία αυτής της μετάβασης για τη μετέπειτα σχολική πορεία εξετάζεται κυρίως μέσα από τη γενετική προσέγγιση του Πιαζέ και την κοινωνιολογική προσέγγιση του Μπερνοστάιν. Σ' αυτό το πλαίσιο θα εξεταστούν εκπαιδευτικά προγράμματα και παιδαγωγικές πρακτικές (στην Ελλάδα και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες) για την αντιμετώπιση της σχολικής αποτυχίας στην πρώιμη παιδική ηλικία. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στις πρακτικές «θετικής διάκρισης» καθώς και στον ιδιαίτερο ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει το νηπιαγωγείο. Στο πλαίσιο του μαθήματος, το οποίο έχει και εργαστηριακή διάσταση, θα δοθεί η δυνατότητα για μικρής κλίμακας ερευνητικές εργασίες.

Κύκλος 1.2: Διδακτική

Στο πλαίσιο της διδακτικής η διδασκαλία αντιμετωπίζεται ως κυρίαρχη μορφή παιδαγωγικής επικοινωνίας. Γίνεται αναφορά σε βασικές θεωρητικές τάσεις και ρεύματα, τα οποία έχουν καθιερωθεί στο χώρο της παιδαγωγικής και αναφέρονται στην ανάπτυξη και μάθηση των παιδιών της προσχολικής εκπαίδευσης. Αναλύονται βασικά παιδαγωγικά προβλήματα όσον αφορά τη διαδικασία της μάθησης (ατομικές διαφορές και μάθηση, διερεύνηση και αξιολόγηση της μάθησιας διαδικασίας) και η σχέση μάθησης και διδασκαλίας. Η θεωρητική προσέγγιση έχει ως στόχο να κάνει σαφή τη σχέση ανάμεσα στη μάθηση και την εκπαιδευτική πράξη, ώστε να κατανοηθεί η συμβολή των ποικίλων θεωριών στη διδασκαλία και το σχεδιασμό διδακτικών προγραμμάτων.

1.2. 02 Προγραμματισμός και διδασκαλία

δ' εξ., ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80

Βασικές αρχές της διδακτικής. Επιστημολογικές αφετηρίες των σπουδαιότερων διδακτικών θεωριών. Ο ρόλος του ιδεαλισμού, του μαρξισμού, της κριτικής θεωρίας και του κριτικού ορθολογισμού στην αντιμετώπιση της διδακτικής πράξης. Προεκτάσεις επιρροών στην εκπαίδευση. Η σχέση θεωρίας και πράξης με βάση την ερμηνευτική, θετικιστική και κριτική προσέγγιση. Εκπαιδευτικά συστήματα ως αποτέλεσμα των επιμέρους επιστημονικών απόψεων.

1.2.03 Διδακτική πράξη: Μέθοδος παρατήρησης, ψυχοπαιδαγωγικές θεωρητικές προσεγγίσεις

ζ' εξ., Αλεξάνδρα Ανδρούσου

Η μέθοδος παρατήρησης στη διδασκαλία είναι χρήσιμη στην κατάρτιση των εκπαιδευτικών. Μαθαίνοντας να παρατηρούν το έργο τους και την τάξη τους, μπορούν να αποστασιοποιηθούν από την προσωπική εμπλοκή τους και να προσεγγίσουν το έργο τους ως αντικείμενο συνεχούς έρευνας. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα παρουσιασθούν και θα αναλυθούν:

- οι σύγχρονες ψυχοπαιδαγωγικές θεωρίες της διδακτικής πράξης (παιδαγωγική του συμβολαίου, κ.λπ.)
- ερευνητικά δεδομένα γύρω από τις παραμέτρους της διδακτικής πράξης: διδάσκων, διδασκόμενος, τρόπος διδασκαλίας, περιεχόμενο, χώρος και αλληλεπιδράσεις.
- η μέθοδος της παρατήρησης ως εργαλείο ανάλυσης της διδακτικής πράξης: η παρατήρηση ως διαδικασία, ο ρόλος του εκπαιδευτικού ως παρατηρητή, τυπολογία παρατηρήσεων (συστηματική παρατήρηση, βιωματική παρατήρηση).
- η μέθοδος της παρατήρησης στην αρχική κατάρτιση των εκπαιδευτικών: σχέσεις παρατήρησης - αξιολόγησης.

Πλαίσιο αναφοράς του μαθήματος είναι η πρωτοβάθμια εκπαίδευση (νηπιαγωγείο και δημοτικό σχολείο).

1.2.06 Θεωρητική εισαγωγή στα προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης

α' εξ., ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80

Εξελικτική πορεία των προγραμμάτων προσχολικής εκπαίδευσης, επιδράσεις και κατευθύνσεις. Εξετάζονται ορισμένες βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις με στόχο να κατανοηθεί η σχέση μάθησης και εκπαιδευτικής πράξης όπως και οι συνέπειες αυτών των προσεγγίσεων για το σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων προσχολικής εκπαίδευσης. Αναφορά στη θεωρία και την έρευνα σχετικά με την ανάπτυξη και τη μάθηση του παιδιού της προσχολικής ηλικίας καθώς και ανάλυση των σύγχρονων επιστημονικών απόψεων. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα και τα χαρακτηριστικά τους αναλύονται και συσχετίζονται με την ανάπτυξη του παιδιού της προσχολικής ηλικίας.

1.2.10 Μουσειοπαιδαγωγική και σύγχρονη διδακτική

δ' εξ., ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80

Επεξεργασία βασικών κατευθύνσεων της σύγχρονης παιδαγωγικής με έμφαση στη διδακτική και με ειδική αναφορά στη μουσειοπαιδαγωγική. Το μάθημα περιλαμβάνει και μαθήματα-ασκήσεις σε μουσειακούς χώρους, με κύριο στόχο τον εντοπισμό των δυνατοτήτων που παρέχουν τα μουσεία και το ευρύτερο πολιτισμικό περιβάλλον για το σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση εναλλακτικών μεθόδων.

Κύκλος 1.4: Ειδική Αγωγή

Η Ειδική Αγωγή κατέχει τις ίδιες δυνατότητες και τους ίδιους στόχους με τη Γενική Παιδαγωγική, παρότι έχει να αντιμετωπίσει πολύ δύσκολες συνθήκες. Είναι ένας τομέας της εκπαίδευσης που δέχεται επιρροές από το ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο στο οποίο ανήκει.

1.4.01 Παιδαγωγική της ένταξης

στ' εξ., Αθηνά Σιδέρη

Παιδαγωγική της ένταξης (εισαγωγή). Η παιδαγωγική της ένταξης ως εξέλιξη της ειδικής παιδαγωγικής σκέψης και πράξης. Η ένταξη στο πλαίσιο της αγωγής. Ο μη διαχωρισμός “παιδιών και νέων” με ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες (σε αναζήτηση νέων εννοιών). Ένταξη στο νηπιαγωγείο και στο δημοτικό. Μορφές ένταξης (έντασσόμενη ομάδα, απομική ένταξη στο νηπιαγωγείο). Διαδικασία ένταξης στο παιδικό σταθμό και νηπιαγωγείο. Αρχές και στόχοι της ένταξης στην εκπαίδευση. Το σχολείο ένταξης. Ο παιδαγωγός της ένταξης. Ένταξη και Αναλυτικό Πρόγραμμα. Ενταξιακά Εκπαιδευτικά Προγράμματα.

1.4.02 Ειδική αγωγή

ε' εξ., Αθηνά Σιδέρη

Αναπηρία. Η δυσκολία ενός ορισμού για την “αναπηρία”. Ο ανάπηρος στην κοινωνία (πολιτική-ιστορική ανασκόπηση). Η αναπηρία από τη σκοπιά της ψυχανάλυσης, της ψυχολογίας, της κοινωνικής ψυχολογίας. Κοινωνική αλληλεπίδραση. Στάση των αναπήρων προς την αναπηρία τους. Δομή της προσωπικότητας. Η θέση του αναπήρου στην οικογένεια. Εξέλιξη της Ειδικής Εκπαίδευσης. Από το ειδικό στο γενικό σχολείο. Ειδική Αγωγή (ορισμοί, ιστορική αναδρομή). Η ειδική αγωγή στην Ελλάδα μετά το 1990. Στόχοι της Ειδικής Αγωγής. Το ειδικό σχολείο σήμερα. Ο ειδικός παιδαγωγός. Παιδαγωγική - ψυχολογική

μελέτη παιδιών με ειδικές ανάγκες. Παιδιά με εγκεφαλική παράλυση. Το αντικείμενο, οι στόχοι και μέθοδοι της εκπαίδευσης παιδιών με εγκεφαλική παράλυση. Ιδιαίτεροτέρες της εξέλιξης των ψυχικών λειτουργιών (προσοχή, μνήμη, αντίληψη, σκέψη) σε παιδιά με εγκεφαλική παράλυση. Εξέλιξη των κινητικών τους δυνατοτήτων. Ιδιαίτεροτέρες της γλωσσικής τους εξέλιξη. Προετοιμασία των νηπίων με εγκεφαλική παράλυση για την επιτυχή μετάβασή τους στη δημοτική εκπαίδευση. Παιδιά με νοητική καθυστέρηση. Το αντικείμενο, οι στόχοι και μέθοδοι της εκπαίδευσης των νοητικά καθυστερημένων παιδιών. Εξέλιξη των γλωσσικών και νοητικών τους δυνατοτήτων. Προετοιμασία των νηπίων με νοητική καθυστέρηση για την επιτυχή μετάβασή τους στη δημοτική εκπαίδευση.

1.4.06 Εκπαίδευση παιδιών με αισθητηριακές διαταραχές (κώφωση, τύφλωση)

η' εξ., Αθηνά Σιδέρη

Σεμινάριο. Απαιτείται οι φοιτητές/ιριες να έχουν παρακολουθήσει και περάσει τα μαθήματα «1.4.01 Παιδαγωγική της ένταξης» και «1.4.02 Ειδική αγωγή» και να φοιτούν στη η' εξάμηνο

- **Κώφωση.** Το αντικείμενο, οι στόχοι και οι μέθοδοι της εκπαίδευσης των κωφών παιδιών. Ομοιότητες και διαφορές στη διαδικασία εκπαίδευσης βαρήκοων και κωφών παιδιών. Ψυχολογική και παιδαγωγική προσέγγιση των κωφών παιδιών. Αισθητηριακή εξέλιξη των κωφών παιδιών. Ιδιαίτεροτέρες των ψυχικών λειτουργιών (προσοχή, μνήμη, αντίληψη). Γλωσσική και νοητική εξέλιξη των κωφών παιδιών. Προετοιμασία των νηπίων με διαταραχές ακοής για μια ομαλή μετάβαση στη δημοτική εκπαίδευση. Προβληματισμοί και διαδικασίες επιλογής ενός ενταξιακού ή ενός ειδικού σχολείου για κωφά παιδιά. Κώφωση και πολλαπλές αναπηρίες. Διαμόρφωση των αναλυτικών προγραμμάτων κατά την εκπαίδευση κωφών παιδιών.

- **Τύφλωση.** Το αντικείμενο, οι στόχοι και οι μέθοδοι της εκπαίδευσης τυφλών παιδιών. Ιδιαίτεροτέρες της εξέλιξης των ψυχικών λειτουργιών (προσοχή, μνήμη, αντίληψη, φαντασία) σε παιδιά με διαταραχές όρασης. Εξέλιξη του προσανατολισμού στο χώρο. Αισθητηριακή εξέλιξη των τυφλών παιδιών. Ιδιαίτεροτέρες της γλωσσικής εξέλιξης. Διαμόρφωση των δραστηριοτήτων και του αναλυτικού προγράμματος κατά την εκπαίδευση παιδιών με διαταραχές όρασης. Προετοιμασία των τυφλών νηπίων για την ομαλή μετάβασή τους στη δημοτική εκπαίδευση.

Ενότητα 2: Ψυχολογία

Κύκλος 2.0 Εισαγωγή

Παρουσιάζονται περιληπτικά τα αντικείμενα με τα οποία ασχολείται η ψυχολογία, δηλαδή η συμπεριφορά και η νόηση ανθρώπων και ζώων, όπως και οι θεωρίες και οι μεθόδοι με βάση τις οποίες προσεγγίζει αυτά τα ζητήματα. Προσφέρεται μια γενική άποψη των παραδοσιακών εξειδικεύσεων της, κυρίως των κλάδων της αναπτυξιακής, της κλινικής, της κοινωνικής, της εκπαιδευτικής, της ψυχομετρικής και της συμβουλευτικής ψυχολογίας. Οι κλάδοι αυτοί εξετάζουν ζητήματα όπως η ανάπτυξη, οι αισθήσεις, τα συναισθήματα, τα κίνητρα, η προσωπικότητα, η προσαρμογή, οι διαταραχές της συμπεριφοράς, οι γνωσιακές λειτουργίες (δηλαδή οι διεργασίες μάθησης και η οργάνωση της γνώσης), οι κοινωνικές παράμετροι της συμπεριφοράς και της νόησης, η ομαδική και βιωματική συμπεριφορά, η λειτουργία της οικογένειας, η ψυχολογική μέτρηση και αξιολόγηση, οι θεραπευτικές τεχνικές. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις αρχές και τις μεθόδους της αναπτυξιακής ψυχολογίας, κυρίως όσον αφορά τη μελέτη του παιδιού από τη βρεφική έως την εφηβική ηλικία. Παρουσιάζονται οι διαφορετικές προσεγγίσεις της γνωσιακής, συναισθηματικής και κοινωνικής ανάπτυξης του παιδιού.

2.0. 01 Εισαγωγή στην ψυχολογία

ά εξ., δύο τμήματα: Μαρία Μαλικιώση-Λοΐζου Α-Κ και Ρόη Παπαδοπούλου Λ-Ω

Υποχρεωτικό στο α' έτος

Στόχος του μαθήματος είναι η εισαγωγή στην επιστήμη της ψυχολογίας μέσα από την ιστορία και τη θέση της στην εξέλιξη της επιστημονικής σκέψης κατά τους δύο προηγούμενους αιώνες. Παρουσιάζονται οι βασικές σχολές σκέψης, οι θεωρίες, οι μέθοδοι, η δεοντολογία, οι κλάδοι και οι βασικές λειτουργίες του νου (αίσθηση και λειτουργίες του εγκεφάλου, αντίληψη, μνήμη, γλώσσα, σκέψη και νοημοσύνη). Εκτενέστερη αναφορά γίνεται στον κλάδο της κοινωνικής ψυχολογίας και στις βασικές θεωρίες προσωπικότητας.

2.0.02 Ανάπτυξη του παιδιού

β' εξ., δύο τμήματα: Ρόη Παπαδοπούλου Α-Κ, ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80 Λ-Ω

Υποχρεωτικό στο α' έτος

Το μάθημα εισάγει στο γνωστικό αντικείμενο της ανα-πτυξιακής ψυχολογίας. Δίνεται έμφαση στο ρόλο των βιολογικών παραγόντων, των ψυχολογικών και κοινωνικών διεργασιών και της αλληλεπίδρασής τους στην κατανόηση των βασικών θεμάτων της ανάπτυξης του παιδιού. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα παρουσιαστούν και θα αναλυθούν: α) η ιστορία, το αντικείμενο, θεωρητικά και μεθοδολογικά ζητήματα της αναπτυξιακής ψυχολογίας. β) βιολογικοί και περιβαλλοντικοί παράγοντες της ανάπτυξης, γ) ζητήματα γνωσιακής ανάπτυξης, δ) ζητήματα συναισθηματικής και κοινωνικής ανάπτυξης.

Κύκλος 2.1

Αναπτυξιακή Ψυχολογία

Καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο "ανθρώπινη ανάπτυξη", δηλαδή την ψυχολογική ανάπτυξη από την εμβρυακή ζωή ως τα γηρατεία. Περιέχει μαθήματα για τις ειδικές μεθόδους της αναπτυξιακής ψυχολογίας, για τους επιμέρους τομείς της γνωσιακής, συναισθηματικής, κοινωνικής και γλωσσικής ανάπτυξης, καθώς και μαθήματα που αφορούν ειδικότερα την ανάπτυξη κατά τα στάδια της βρεφονηπιακής, παιδικής και εφηβικής ηλικίας.

2.1.04 Ανάπτυξη του λόγου

γ' εξ., Δήμητρα Κατή

α) Εισαγωγή στη μελέτη της ανάπτυξης των γλωσσικών/επι-κοινωνιακών ικανοτήτων: ιστορική ανασκόπηση, θεωρητικά και μεθοδολογικά ζητήματα. β) Η ανάπτυξη γλωσσικών ικανοτήτων, που αφορούν ειδικότερα τη φωνολογία, τη γραμματική (μορφολογία και σύνταξη) και τη σημασιολογία (λεξιλόγιο κυρίως). γ) Η ανάπτυξη επικοινωνιακών ικανοτήτων: πραγματολογικών, κειμενικών και κοινωνιογλωσσικών που καθιστούν δυνατή την παραγωγή διαφόρων ειδών λόγου με τον κατάλληλο τρόπο σε κάθε επικοινωνιακή περίσταση ανάλογα με το σκοπό του ομιλητή. δ) Γλωσσικές/επικοινωνιακές ικανότητες και εκπαίδευση.

2.1.06. Θεωρίες γνωστικής ανάπτυξης

στ' εξ., Ρόη Παπαδοπούλου

Στο μάθημα παρουσιάζονται βασικές προσεγγίσεις στη μελέτη της γνωστικής ανάπτυξης. Με αφετηρία τη θεωρία του J. Piaget, θα συζητηθούν νεώτερες θεωρητικές προσεγγίσεις όπως τα μοντέλα επεξεργασίας πληροφοριών και η θεωρία των παιδιών για το νου καθώς και προσεγγίσεις που δίνουν έμφαση στον κοινωνικό και κοινωνικο-πολιτισμικό χαρακτήρα της γνωστικής ανάπτυξης.

Κύκλος 2.2

Κοινωνική Ψυχολογία

Η κοινωνική ψυχολογία, που αποτελεί τομή των κοινωνιολογικών παραγόντων και των ψυχολογικών καταβολών της ανθρώπινης συμπεριφοράς, είναι απαραίτητη για τη διερεύνηση των κοινωνικών φαινομένων. Εισαγωγή στο έργο, τις ιδιαιτερότητες και τις μεθόδους της κοινωνικής ψυχολογίας. Τα επιμέρους θέματα που απασχολούν τη σύγχρονη κοινωνική ψυχολογία εντάσσονται σε τέσσερις μεγάλες ενότητες: Ατομικές διεργασίες και κοινωνική συμπεριφορά, Διατομικές διεργασίες, Ομαδικές διεργασίες και διομαδικές σχέσεις, Συναλλαγή στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον.

2.2.01 Εισαγωγή στην κοινωνική ψυχολογία

δ' εξ., Θάλεια Δραγώνα

Εισαγωγή στην κοινωνική ψυχολογία και το ρόλο που δια-δραματίζει στον ευρύτερο χώρο της ψυχολογίας. Το μάθημα εισάγεται με ορισμένα επιστημολογικά και μεθοδολογικά προβλήματα της κοινωνικής ψυχολογίας. Ακολουθούν τέσσερις μεγάλες ενότητες. Η πρώτη ενότητα αναφέρεται στο πώς τα άτομα αντιλαμβάνονται και επηρεάζονται από τις διάφορες κοινωνικές παραμέτρους. Αναλύονται οι στάσεις, η θεωρία των αντιλήψεων για τα πρόσωπα, οι στερεότυπες αντιλήψεις, η θεωρία των παραγωγικών αιτίων της συμπεριφοράς. Η δεύτερη ενότητα πραγματεύεται τις διαπροσωπικές σχέσεις και την επικοινωνία μεταξύ ατόμων. Η τρίτη ενότητα αναφέρεται στη δυναμική της ομάδας. Ειδικότερα αναλύονται τα χαρακτηριστικά της ομάδας, οι φάσεις της ομάδας, οι διάφορες θεωρίες της δυναμικής της ομάδας, το φαινόμενο της συμμόρφωσης, η συνεργασία και ο ανταγωνισμός, ο ηγετικός ρόλος. Η τέταρτη ενότητα έχει ως κεντρικό άξονα το πώς το φυσικό και το γενικότερο κοινωνικό περιβάλλον επηρεάζει το άτομο.

2.2.07 Μέσα μαζικής επικοινωνίας και παιδί

στ' εξ., Ευαγγελία Κούρτη, επίκ. καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Κρήτης

Κύριος στόχος του μαθήματος «Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και Παιδί» είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τη σύγχρονη κουλτούρα των παιδιών ώστε να μπορέσουν να υπερβούν τη συνήθη αμυντική στάση της στείρας κριτικής και άρνησης των ΜΜΕ και να διερευνήσουν εκ των έσω πως μπορούν να δημιουργήθουν γέφυρες μεταξύ της σύγχρονης παιδικής κουλτούρας και του σχολείου.

Στο μάθημα θα μελετηθούν θέματα που αφορούν: 1. τη σύγχρονη παιδική κουλτούρα και τα ΜΜΕ, 2. τις κοινωνιοψυχολογικές έρευνες για τα παιδιά και τα ΜΜΕ 3. τα «αληθινά ψέματα» (φαντασία και πραγματικότητα στην παιδική ηλικία), 4. τη διαφήμιση (παιδιά και γονείς σε μια καταναλωτική κοινωνία), 5. τις ψηφιακές κουλτούρες και το παιδί (παιδί και Διαδίκτυο, βιντεοπαιχνίδια) 6. τις βιομηχανίες ψυχαγωγίας των παιδιών (το παράδειγμα του Disney) 7. την αναπάρασταση των παιδιών στα ΜΜΕ.

2.2.08 Κριτική κοινωνική ψυχολογία

ζ' εξ., ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80

προϋποθέτει την επιτυχή παρακολούθηση του μαθήματος «2.2.01 Εισαγωγή στην κοινωνική ψυχολογία»

Κύκλος 2.3

Ψυχολογία Ατομικών Διαφορών και Ψυχοπαθολογία

Τα μαθήματα αυτού του κύκλου εισάγουν στην κλινική ψυχολογία, στη μεθοδολογία της κλινικής έρευνας (μεταξύ άλλων τις βασικές αρχές της κλινικής σύνεντευξης και της λήψης ατομικού ιστορικού) και στις βασικές ψυχολογικές θεωρίες για τη διαμόρφωση της προσωπικότητας με έμφαση στις ατομικές διαφορές. Περιγράφονται τα μεγαλύτερα ψυχοπαθολογικά σύνδρομα της βρεφικής και πρώτης παιδικής ηλικίας, με ιδιαίτερη έμφαση σε εκείνες τις περιπτώσεις που αντιμετωπίζουν πρώτοι/ες και καλούνται να διαχειριστούν οι παιδαγωγοί που ασχολούνται με παιδιά από 3-7 ετών.

2.3.03 Διαταραχές των παιδιών της προσχολικής ηλικίας

ζ εξ., ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80

Απαιτείται οι φοιτητές/τριες να έχουν περάσει το μάθημα «2.0.02 Ανάπτυξη του Παιδιού» και ένα μάθημα από τον κύκλο 2.1 της «Αναπτυξιακής Ψυχολογίας» ή δύο μαθήματα «Αναπτυξιακής Ψυχολογίας» και να έχουν κάνει την πρακτική άσκηση του τρίτου έτους

Ορίζονται οι έννοιες του φυσιολογικού και του παθολογικού, της ψυχικής διαταραχής και του συμπτώματος. Παρουσιάζονται οι παρακάτω ψυχοπαθολογικές ενότητες, με έμφαση στην ευαισθητοποίηση των παιδαγωγών για την αντιμετώπιση πιθανών τέτοιων προβλημάτων σε παιδιά που φοιτούν στο σχολείο: Διαταραχές της διατροφής και του ύπνου. Ενούρηση-εγκόπριση. Διαταραχές της ομιλίας και του λόγου. Διαταραχή της ελλειμματικής προσοχής. Μαθησιακές διαταραχές. Παιδικές νευρώσεις. Νοητική καθυστέρηση. Παιδικός αυτισμός. Άλλες παιδικές ψυχώσεις. Το σύνδρομο του ψυχοκοινωνικού νανισμού.

2.3.05 Θεωρίες προσωπικότητας

στ' εξ., Μαρία Μαλικιώση-Λοΐζου

Σεμινάριο. Η παρακολούθηση και η εκπόνηση εργασίας είναι υποχρεωτικές. Απαιτείται οι φοιτητές/τριες να φοιτούν τουλάχιστον στο στ' εξάμηνο.

Εξετάζεται η έννοια της προσωπικότητας, όπως μελετήθηκε από την αρχαιότητα ως σήμερα. Παρουσιάζονται τα ουσιαστικά επιστημονικά γνωρίσματα βάσει των οποίων μπορεί να δομηθεί μια άποψη ως θεωρία όπως και τα ειδικά γνωρίσματα των ψυχολογικών θεωριών για την προσωπικότητα. Συζητούνται οι διάφορες ερευνητικές προσεγγίσεις της μελέτης της προσωπικότητας καθώς και οι μέθοδοι αντικειμενικής αποτίμησής της, που έχουν αναπτυχθεί. Παρουσιάζονται οι βασικές ψυχοδυναμικές (Freud, Jung, Adler, Fromm, Erikson), φαινομενολογικές (Rogers, Maslow), των χαρακτηριστικών (Allport, Cattell, Eysenck, Costa, McCrae), συμπεριφοριστικές (Skinner, Dollard & Miller), γνωστικές (Kelly, Beck, Ellis, Mahoney), κοινωνικο-γνωστικές (Bandura, Mischel) και σωματοτυπικές (Sheldon, Kretchmer) θεωρίες.

Κύκλος 2.4

Εκπαιδευτική και Συμβουλευτική Ψυχολογία

Ασχολείται με τη μελέτη της φύσης, των όρων, της μέτρησης και της αξιολόγησης της μάθησης στο σχολικό και στο γενικότερο εκπαιδευτικό πλαίσιο. Μελετά τις διαδικασίες μέσα από τις οποίες οι παιδαγωγοί

περνούν στους μαθητές την πληροφόρηση, τις δεξιότητες, τις αξίες, τις στάσεις. Διερευνά επίσης τους τρόπους με τους οποίους οι αρχές της ψυχολογίας εφαρμόζονται στην πρακτική της διδασκαλίας για να προωθηθεί η ανάπτυξη και εξέλιξη των μαθητών/τριών. Εκπαιδεύει στην ψυχοδυναμική των ανθρώπινων σχέσεων, έτσι ώστε οι μελλοντικοί παιδαγωγοί να μπορούν να αναγνωρίζουν τα συναισθήματα, τις σκέψεις, τις επιθυμίες και τις πηγές προβληματισμού των μαθητών/τριών τους, συμβάλλοντας έτσι στην όλη μαθησιακή διαδικασία και την προσωπική ανάπτυξη τόσο των μαθητών/τριών τους όσο και των ίδιων.

2.4.01 Ψυχολογία της εκπαίδευσης

δ' εξ., ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80

Το μάθημα ασχολείται με την εφαρμογή των αρχών, των τεχνικών και άλλων πόρων της ψυχολογίας για την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο/η παιδαγωγός στην προσπάθεια να προωθήσει την ανάπτυξη και εξέλιξη του μαθητή και της μαθήτριας. Περιλαμβάνει: Έννοια και περιεχόμενο της ψυχολογίας της εκπαίδευσης. Μέθοδοι έρευνας. Βασικές ψυχολογικές αρχές της εξέλιξης της διαδικασίας της μάθησης. Παράγοντες που επηρεάζουν την εξέλιξη της προσωπικότητας. Το σχολείο ως φορέας κοινωνικοποίησης. Προβλήματα συμπεριφοράς στο σχολείο και η αντιμετώπισή τους κ.ά.

2.4.03 Εφαρμοσμένη συμβουλευτική ψυχολογία

ζ εξ., Μαρία Μαλικιώση-Λοΐζου

Σεμινάριο. Η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική. Απαιτείται οι φοιτητές/τριες να έχουν περάσει το μάθημα «2.4.02 Συμβουλευτική ψυχολογία».

Θα μελετήθει ιδιαίτερα η συμβουλευτική προσέγγιση των μικρών παιδιών. Εξετάζεται η συμβουλευτική διαδικασία μέσα από μια πρακτική προσέγγιση που θα βοηθήσει τους/τις φοιτητές/τριες να μάθουν πως πρέπει να διεξάγεται μια εποικοδομητική συνέντευξη ή συνομιλία, ιδιαίτερα με παιδιά προσχολικής ηλικίας. Περιλαμβάνει βασικές αρχές της συμβουλευτικής συνέντευξης, τρόπους καλύτερης συμβουλευτικής προσέγγισης, μεταξύ των οποίων και η επιλογή κατάλληλων δραστηριοτήτων, δομή και στάδια εξέλιξης της συμβουλευτικής σχέσης, επίβλεψη, ανάλυση και εκτίμηση πρακτικής εφαρμογής των επιμέρους δεξιοτήτων της συμβουλευτικής διαδικασίας.

Ενότητα 3: Κοινωνικές Επιστήμες

Κύκλος 3.0 Εισαγωγή

Επιδιώκεται η εισαγωγή στο αντικείμενο, τις έννοιες, τις μεθόδους, την ιστορία, τη σύγχρονη προβληματική και τις τάσεις των κοινωνικών επιστημών. Στόχος των μαθημάτων είναι η εξοικείωση με τα ερμηνευτικά και ερευνητικά εργαλεία αυτών των επιστημών. Διερευνώνται οι σχέσεις μεταξύ των διαφορετικών κλάδων των κοινωνικών επιστημών όπως και η σύνδεσή τους με τη θεματική της εκπαίδευσης και της αγωγής.

3.0.01 Εισαγωγή στις κοινωνικές επιστήμες

α' εξ., δύο τμήματα: Δήμητρα Μακρυνιώτη Α-ΜΕΤ, ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80 ΜΗΤ-Ω

Υποχρεωτικό στο α' έτος

Το μάθημα επιχειρεί να εξοικειώσει τους/τις φοιτητές/τριες με τον τρόπο σκέψης των κοινωνικών επιστημών. Στηρίζεται στις βασικές έννοιες της κοινωνιολογίας, παρουσιάζει την πολλαπλότητα των προσεγγίσεων της και αναδεικνύει την κοινωνική διάσταση των φαινομένων, θεσμών και ιδεών. Για τη μετάβαση από τη θεωρία στην πραγματικότητα επικεντρώνεται παραδειγματικά στο εκπαιδευτικό σύστημα.

Κύκλος 3.1.2.3 Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης-Συγκριτική Εκπαίδευση-Εκπαιδευτική Πολιτική

Παρουσιάζεται η κοινωνιολογική, ιστορική και συγκριτική προσέγγιση της εκπαίδευσης όπως και η μελέτη των εκπαιδευτικών πολιτικών. Στο επίκεντρο της κοινωνιολογικής προσέγγισης βρίσκονται τα ζητήματα της κοινωνικής λειτουργίας του εκπαιδευτικού θεσμού, της ισότητας των ευκαιριών, της κοινωνικής κινητικότητας μέσω της εκπαίδευσης, της γλώσσας και των κωδίκων της, των σχέσεων εξουσίας και ιδεολογίας στο σχολείο, των σχέσεων και στάσεων που αναπτύσσονται στη σχολική τάξη, της συμβολικής ανταλλαγής και επικοινωνίας, της καλλιέργειας κοινωνικών ταυτοτήτων, της αναπαραγωγής της γνώσης, της συγκρότησης των υποκειμένων και της κοινωνικοποίησης, της χρήσης και του ορισμού του σχολικού χρόνου και χώρου, της ανάπτυξης και κοινωνικής οξιοποίησης συγκεκριμένων εκπαιδευτικών πρακτικών. Η συγκριτική μελέτη και ανάλυση της εκπαιδευτικής πραγματικότητας προσεγγίζει την εκπαίδευση έτσι όπως διαμορφώνεται σε διάφορα κοινωνικά,

οικονομικά, πολιτικά, ιστορικά και πολιτισμικά πλαίσια. Εμπλουτίζεται από εμπειρίες που αναφέρονται σε διάφορες χώρες και εκπαιδευτικά συστήματα, από τη διεπιστημονικότητα και από την κριτική/παρεμβατική διάθεση σχετικά με τα εκπαιδευτικά πράγματα. Στο πλαίσιο του αντικειμένου της εκπαιδευτικής πολιτικής αναλύεται η εκπαίδευση ως δραστηριότητα του σύγχρονου κράτους και εξετάζονται θέματα που αφορούν: θεωρίες κράτους και ερμηνείες της σχέσης κράτους - εκπαίδευσης - κοινωνίας, διαδικασίες διαμόρφωσης και κριτική της εκπαιδευτικής πολιτικής, σχέση δημόσιων και ιδιωτικών συμφερόντων στην εκπαίδευση, συγκριτική ανάλυση εκπαιδευτικών πολιτικών και μεταρρυθμίσεων κ.ά. Η ιστορία της εκπαίδευσης εξετάζει τη διαχρονική προοπτική των τάσεων και των θεσμών που χαρακτηρίζουν επιμέρους εκπαιδευτικά συστήματα ή και παιδαγωγικές θεωρίες. Οι τομές της είναι άλλοτε χρονολογικές, άλλοτε γεωγραφικές και άλλοτε ειδολογικές.

3.1.01 Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης: κοινωνιολογική ανάλυση της ελληνικής εκπαίδευσης

δ' εξ., Γεωργία Κοντογιαννοπούλου-Πολυδωρίδη

Οι στόχοι του μαθήματος περιλαμβάνουν (α) την απόπειρα «απεξάρτησης» των φοιτητριών/τών από την αποστήθιση, ως τρόπο μάθησης και την έκθεση ιδεών, ως πρακτική και αντίληψη που υποκαθιστά την επεξεργασία της επιστημονικής γνώσης, και (β) την ανάπτυξη της ικανότητας τους να κατανοούν τη θεωρία και να την χρησιμοποιούν για την ανάλυση των φαινομένων της Ελληνικής εκπαίδευσης και κοινωνίας από κοινωνιολογική οπτική. Το περιεχόμενο του μαθήματος εστιάζεται στην κοινωνιολογική μελέτη (α) της ελληνικής εκπαίδευσης και (β) των εισαγωγικών εξετάσεων για την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Αυτό σημαίνει τη χρήση θεωρίας και πραγματολογικού υλικού για την κοινωνιολογική διερεύνηση εννοιών, φαινομένων και πρακτικών. Η έμφαση είναι στις εξετάσεις, επειδή αποτελούν το μόνο θεσμικό και φανερό εμπόδιο στη φοίτηση στην ανώτατη βαθμίδα της εκπαίδευσης. Το γεγονός αυτό αναδεικνύει τις εξετάσεις σε διαδικασία αποφοιτικής σημασίας για την κοινωνική αναπαραγωγή και σημαντικό πεδίο μελέτης για την κατανόηση του ρόλου της εκπαίδευσης στην ελληνική κοινωνία. Το μάθημα αποτελείται από τρεις δραστηριότητες: α) Τη συνήθη πανεπιστημιακή παράδοση, β) Την πρακτική εργαστηριακή άσκηση των φοιτητριών/τών, γ) Την αξιολόγηση με βάση την πρακτική εργαστηριακή άσκηση ή/και την εξέταση στο τέλος του εξαμήνου.

3.1.04 Ταυτότητες και κοινωνικές ιεραρχήσεις στην εκπαίδευση I: θεωρητικές προσεγγίσεις

ε' εξ., Νέλλη Ασκούνη σε συνεργασία με Αλεξάνδρα Ανδρούσου Αντίστοιχο του μαθήματος προηγούμενων ακαδημαϊκών ετών «Ταυτότητες και διακρίσεις στην εκπαίδευση». Απαιτείται οι φοιτητές/τριες να φοιτούν στο τρίτο έτος και να έχουν περάσει τα μαθήματα «3.1.03 Οι κοινωνικές παράμετροι της εκπαιδευτικής διαδικασίας» και «4.1.01 Επιστημονικές εργασίες: ζητήματα ανάγνωσης και γραφής» και «7.3.01 Ελληνική Ιστορία, 19ος αιώνας».

Το μάθημα αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο συγκροτείται η κοινωνική ταυτότητα και στο ρόλο που διαδραματίζει το σχολείο σε αυτή τη διαδικασία. Ο ορισμός της ταυτότητας (του ίδιου) προϋποθέτει την ετερότητα (τον άλλο) και κάθε ταυτότητα κατατάσσει τα άτομα διαφοροποιώντας τα. Η διαφοροποίηση αυτή όμως συνδέεται με αξιολογήσεις, ιεραρχήσεις και αποκλεισμούς του «άλλου», του διαφορετικού. Στο μάθημα εξετάζεται η ιδιαίτερη συμβολή του σχολείου στη διαμόρφωση συλλογικών ταυτοτήτων αλλά και οι συνακόλουθες διαδικασίες διαφοροποίησης και αποκλεισμού του «διαφορετικού». Το ενδιαφέρον εστιάζεται στην εθνική ταυτότητα, επιχειρείται όμως η σύνδεση με άλλες δύο βασικές εκδοχές της ταυτότητας που δομούνται γύρω από τους άξονες του φύλου και της κοινωνικής τάξης.

3.1.14 Κοινωνιολογία της παιδικής ηλικίας

η εξάμηνο, Δήμητρα Μακρυνιώτη

Εξετάζεται η παιδική ηλικία ως κοινωνική κατηγορία και διερευνώνται οι ιστορικές, κοινωνικές, πολιτισμικές και οικονομικές διαδικασίες που οδήγησαν στην θεομική διάκρισή της από τους ενηλίκους. Στο πλαίσιο αυτό αναλύονται κριτικά θέματα όπως οι κυρίαρχες θεωρητικές προσεγγίσεις γύρω από την παιδική ηλικία, η θέση της παιδικής ηλικίας στην κοινωνική δομή (όπως αυτή ορίζεται από τη σχέση με την απασχόληση, την εκπαίδευση και τη συμμετοχή στη δημόσια ζωή) καθώς και οι κοινωνικοί θεσμοί και οι επαγγελματικές/ επιστημονικές ειδικότητες που την αφορούν. Στη συζήτηση αυτή υπεισέρχονται οι μεταβλητές της κοινωνικής τάξης, του φύλου, της εθνότητας και αναιρούν την κυρίαρχη αντίληψη περί μιας, ενιαίας, αδιαφοροποίητης και ομοιογενούς παιδικής ηλικίας.

3.1.16 Η κοινωνική και μορφωτική καταγωγή των νηπίων

ζ' εξ., Άννα Φραγκουδάκη

Η εγγραφή προϋποθέτει επιτυχή παρακολούθηση των μαθημάτων «3.1.19 Εισαγωγή στην κοινωνιολογία της εκπαίδευσης» και «3.1.03 Οι κοινωνικές παράμετροι της εκπαιδευτικής διαδικασίας».

Το μάθημα επικεντρώνεται στην ευθύνη του εκπαιδευτικού θεσμού για τη σχολική αποτυχία, τις δυνατότητες άμβλυνσης του φαινομένου και τη μεγάλη ως προς την άμβλυνση σημασία της προσχολικής εκπαίδευσης και των δύο πρώτων τάξεων του δημοτικού σχολείου.

1. Η θεωρία του "πολιτισμικού κεφαλαίου".
- 1.1. Η ανάδειξη του παιδαγωγικού κενού (το σχολείο δεν διδάσκει συστηματικά όσα απαιτεί να γνωρίζουν οι μαθητές).
- 1.2. Οι ικανότητες και δεξιότητες που απαιτεί το σχολείο δεν είναι εγγενείς αλλά αποτελέσματα μάθησης.
- 1.3. Ποιες είναι οι δυνατότητες άμβλυνσης της σχολικής αποτυχίας ορισμένων κοινωνικών στρωμάτων.
2. Η θεωρία των "πολιτισμικών κωδίκων" και της "αναπλαισίωσης" της γνώσης.
- 2.1. Η σχέση ανάμεσα στη μητρική γλώσσα και τη σχολική επίδοση.
- 2.2. Το στίγμα του λάθους στις λαϊκές ποικιλίες της γλώσσας.
- 2.3. Η γνώση και οι κοινωνικές της παράμετροι.

3.1.19 Εισαγωγή στην κοινωνιολογία της εκπαίδευσης

β' εξ., Άννα Φραγκουδάκη Α-Κ και Λ-Ω

Η εγγραφή προϋποθέτει επιτυχή παρακολούθηση του μαθήματος «3.0.01 Εισαγωγή στις κοινωνικές επιστήμες»

Το μάθημα περιέχει τις ακόλουθες δύο ενότητες.

1. Η ανακάλυψη της συνάφειας ανάμεσα στη σχολική επίδοση και την κοινωνικομορφωτική καταγωγή των μαθητών.
- 1.1. Αναφορά στα διεθνή δεδομένα.
- 1.2. Παραδείγματα από το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα.
- 1.3. Η εξέλιξη της έννοιας της ισότητας απέναντι στο δημοτικό και αργότερα το 9χρονο υποχρεωτικό σχολείο.
2. Η επιστημολογική τομή ως αποτέλεσμα της συνάφειας ανάμεσα στην επίδοση και την καταγωγή.
- 2.1. Οι επιπτώσεις της τομής στην ερμηνεία της σχολικής επίδοσης με αναφορά στην εγγενή ευφυΐα των ατόμων.
- 2.2. Η ανεύρετη αξιοκρατία των ίσων ευκαιριών.
- 2.3. Οι θεωρίες που ερμηνεύουν το φαινόμενο.

3.1.20 Σεμινάριο κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης με θέμα: Εκπαιδευτικοί και κοινωνικές ανισότητες η' εξ., Νέλλη Ασκούνη

Σεμινάριο. Απαιτείται οι φοιτητές/τριες να φοιτούν στο τελευταίο έτος και να έχουν περάσει τα μαθήματα «1.1.04 Κοινωνιολογία της σχολικής τάξης» ή «3.1.03 Οι κοινωνικές παράμετροι της εκπαιδευτικής διαδικασίας» ή «3.1.16 Η κοινωνική και μορφωτική καταγωγή των νηπίων» και «3.1.19 Εισαγωγή στην κοινωνιολογία της εκπαίδευσης».

Το γενικό θέμα του σεμιναρίου είναι οι τρόποι με τους οποίους οι εκπαιδευτικοί προσλαμβάνουν και χειρίζονται τις κοινωνικές ανισότητες στο χώρο του σχολείου. Το ενδιαφέρον εστιάζεται στην προσχολική εκπαίδευση. Το ερώτημα που τίθεται έχει δύο όψεις:

- α) πώς εκδηλώνονται οι κοινωνικές ανισότητες στο ιδιαίτερο πλαίσιο του νηπιαγωγείου, που καθορίζεται από πιο χαλαρή (σε σχέση με τις άλλες εκπαιδευτικές βαθμίδες) οργάνωση του προγράμματος και από απουσία ρητών διαδικασιών αξιολόγησης;
- β) πώς αντιλαμβάνεται ο εκπαιδευτικός την επίδραση των κοινωνικών και μορφωτικών παραγόντων στη σχολική συμπεριφορά των παιδιών και πώς (στο πλαίσιο της σχετικά μεγάλης αυτονομίας που διαθέτει) χειρίζεται τις κοινωνικές διαφορές στην παιδαγωγική του πρακτική;

Η επεξεργασία των παραπάνω ερωτημάτων γίνεται αφενός μέσα από τη συλλογική μελέτη της σχετικής βιβλιογραφίας, αφετέρου με την οργάνωση μικρής κλίμακας έρευνας.

3.1.21 Ζητήματα κοινωνικής θεωρίας στ' εξ., Δήμητρα Μακρυνιώτη

Το μάθημα εξοικειώνει με κεντρικά ζητήματα που απασχολούν την κοινωνική θεωρία όπως η σχέση δομής-υποκειμένου, η διαμάχη σχετικά με τις ποιοτικές και τις ποσοτικές μεθόδους, η σημασία, η επικαιρότητα και τα όρια της μικρο-κοινωνιολογικής προσέγγισης. Επιπρόσθιος στόχος είναι η κριτική εξέταση συγκεκριμένων θεματικών ενοτήτων που βρίσκονται στο επίκεντρο της κοινωνιολογικής αναζήτησης τις τελευταίες δεκαετίας όπως τα δικαιώματα, η υγεία και το σώμα. Κάτω από αυτή τη λογική το περιεχόμενο του μαθήματος θα μεταβάλλεται ανά τρία έτη έτσι ώστε να μπορεί να καλύψει τους προαναφερθέντες στόχους του. Για το ακαδημαϊκό έτος 2004-2005, το μάθημα θα επικεντρωθεί στο σώμα. Συγκεκριμένα, θα διερευνυθούν οι διαφορετικές κοινωνιολογικές προσεγγίσεις για το σώμα, η έννοια του σωματικού πόνου και η διαχείρισή του από το πάσχον υποκείμενο, οι σωμα-

τικές παρεμβάσεις πάνω στο σώμα όπως η πλαστική χειρουργική, το τατουάζ και το piercing (τρύπημα), η κοινωνική κατασκευή του στιγματισμένου σώματος κ.λ.π.

3.2.03 Εκπαίδευση και κοινωνικά δικαιώματα στην Ευρώπη η' εξ., Εύη Ζαμπέτα

Αντίστοιχο των μαθήματος προηγούμενων ακαδημαϊκών ετών «Η εκπαίδευση στη νέα Ευρώπη και κοινωνικά δικαιώματα».

Το μάθημα αναφέρεται στις διαδικασίες συγκρότησης της ΕΟΚ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αναλύονται οι θεσμοί και οι διαδικασίες λήψης των αποφάσεων της Ένωσης στον τομέα της εκπαιδευτικής πολιτικής και εξετάζονται οι βασικότερες τάσεις πολιτικών τόσο στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και στο επίπεδο χωρών-μελών. Παράλληλα αναλύεται η έννοια του ευρωπαίου πολίτη, ιδιαίτερα κάτω από το πρίσμα των κοινωνικών πολώσεων που δημιουργούνται σε συνθήκες κρίσης του κράτους πρόνοιας στο χώρο της νέας Ευρώπης. Στο πλαίσιο αυτής της ανάλυσης εξετάζεται η δυνατότητα άσκησης εναλλα-κτικών εκπαιδευτικών πολιτικών, οι οποίες να συμβάλουν σε μια στρατηγική εμπέδωσης των κοινωνικών πολιτικών δικαιωμάτων.

3.3.01 Κράτος και εκπαίδευση

στ' εξ., Εύη Ζαμπέτα

Αναλύονται οι βασικότερες θεωρητικές προσεγγίσεις που αφορούν την ερμηνεία της σχέσης κράτους και εκπαίδευσης (φιλελεύθερες, μαρξιστικές, πλουραλιστικές προσεγγίσεις κ.ά.), με στόχο την κριτική ανακατασκευή των επιχειρημάτων που προτείνουν. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζονται θέματα όπως η ερμηνεία της παρέμβασης του κράτους στο χώρο της εκπαίδευσης και το ζήτημα της συγκρότησης δημόσιου συμφέροντος σε αναφορά με τους εκπαιδευτικούς θεσμούς. Το μάθημα περιλαμβάνει διαλέξεις και σεμινάρια με αντικείμενο την ανάλυση κλασικών κειμένων.

3.3.02 Εκπαιδευτική πολιτική (με έμφαση στην πολιτική για την εκπαίδευση της πρώιμης παιδικής ηλικίας στην Ευρώπη) γ' εξ., Εύη Ζαμπέτα

Αντίστοιχο των μαθήματος προηγούμενων ακαδημαϊκών ετών «Η εκπαιδευτική πολιτική στην προσχολική και την πρωτοβάθμια εκπαίδευση: συγκριτική διάσταση» Αναλύεται η εκπαιδευτική πολιτική στο χώρο της προσχολικής και της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ιδιαίτερη βαρύτητα αποδίδεται στην

ανάλυση των διαδικασιών συγκρότησης των θεσμών προσχολικής αγωγής και στη συγκριτική ανάλυση των πολιτικών που αφορούν την αγωγή και εκπαίδευση της πρώιμης παιδικής ηλικίας στην Ευρώπη. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζονται θέματα όπως η σχέση μεταξύ εκπαιδευτικών και κοινωνικών πολιτικών του κράτους στο χώρο της αγωγής της πρώιμης παιδικής ηλικίας, η διχοτομία των θεσμών προσχολικής αγωγής και το ζήτημα της επαγγελματοποίησης των εκπαιδευτικών της πρώιμης ηλικίας. Επίσης εξετάζονται ορισμένες από τις βασικότερες πολιτικές στο χώρο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, όπως αυτές που αφορούν την αξιολόγηση στην εκπαίδευση κ.ά.

Ενότητα 4: Μεθοδολογία/ Επιστημολογία

Κύκλος 4.0/2

Εισαγωγή-Τεκμηρίωση-Μέθοδοι Έρευνας

Τα μαθήματα αυτής της ενότητας αφορούν τρία ζητήματα απόκτησης και παραγωγής της επιστημονικής γνώσης. Παρέχουν καταρχήν γνώση επιστημολογικών και μεθοδολογικών εννοιών, εργαλείων, προβληματισμών και κατευθύνσεων που είναι αναγκαίες για να μπορεί κανείς να παρακολουθήσει στη συνέχεια μαθήματα ποσοτικών και ποιοτικών αναλύσεων των ερευνητικών δεδομένων. Καλύπτονται θέματα όπως αλήθεια και αντικειμενικότητα, ιστορία και κριτική των μεθόδων, σχέση φυσικών και κοινωνικών επιστημών, επιστημονική εξέλιξη και πρόσδος, ιστορία και κοινωνιολογία της επιστήμης, έρευνα και ερευνητής/ρια, επιστημονική αξιοποστία και εγκυρότητα, εξήγηση και ερμηνεία, μέθοδοι και τεχνικές, είδη τεχνικών δειγματοληψία, εφαρμογές. Τα μαθήματα στοχεύουν, δεύτερον, να απαντήσουν στο ερώτημα: πώς γράφεται μια επιστημονική εργασία. Αποτελούν έτοι απαραίτητη προϋπόθεση για τη συμμετοχή στα περισσότερα μαθήματα του τμήματος όπως και στα υπόλοιπα μαθήματα αυτής της ενότητας. Εξετάζονται τέλος λεπτομερέστερα τόσο οι ποσοτικές όσο και οι ποιοτικές μέθοδοι έρευνας. Στις ποσοτικές μεθόδους εργαζόμαστε με αριθμητικά δεδομένα, που προκύπτουν από τη χρήση των μεθόδων της παρατήρησης ή του πειράματος. Τα σχετικά μαθήματα παρουσιάζουν μεθόδους διαχείρισης και ανάλυσης εκπαιδευτικών δεδομένων, με στόχο την περιγραφή και ερμηνεία των φαινομένων που αντανακλώνται στα δεδομένα αυτά. Η ποιοτική έρευνα έχει ιδιαίτερους κανόνες και αρχές. Τα σχετικά μαθήματα ασχολούνται με το ζήτημα της αντικει-

μενικότητας αυτών των μεθόδων όπως και με τις ποικίλες τεχνικές τους: ανάλυση περιεχομένου, ανάλυση λόγου, επιτόπια και συμμετοχική παρατήρηση, εθνομεθοδολογικές προσεγγίσεις. Προτείνουν επίσης εφαρμογές των ποιοτικών μεθόδων σε ερευνητικά σχέδια που έχουν ως αντικείμενό τους τις εκπαιδευτικές σχέσεις και πρακτικές.

4.0.02 Μεθοδολογία της έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες με έμφαση στις επιστήμες της αγωγής δ' εξ., Θάλεια Δραγώνα Α-Κ

Οι στόχοι του μαθήματος συμπεριλαμβάνουν εκτός των άλλων την επεξεργασία θεωρίας, (ορίζοντα) της πραγματικότητας και του πραγματολογικού υλικού έτοι ώστε να κατανοηθεί σε πρώτη φάση και να κατακτηθεί (ας ελπίσουμε) ο τρόπος συγκρότησης, χρήσης και επαναδιαπραγμάτευσης της θεωρίας, των εννοιών και του πραγματολογικού υλικού σε σχέση με το παρακάτω πλαίσιο.

- Από τα μέσα του αιώνα και μετά οι κοινωνικές επιστήμες ανέπτυξαν και εξειδίκευσαν εμπειρικές - πειραματικές - στατιστικές - θετικιστικές προσεγγίσεις για να ερευνήσουν περίπου κάθε εκπαιδευτικό πρόβλημα υπό τον ήλιο.

-Στις δεκαετίες του 1970 η Μαρξιστική κριτική της εξουσίας, της κοινωνικής αναπαραγωγής και της κυριαρχίας αναπτύχθηκε στην εκπαίδευση μαζί με το αίτημα για επαναστατική αλλαγή. Η κριτική της Σχολής της Φρανκφούρτης έφερε στην εκπαιδευτική θεωρία τη σύνθεση της ιστορίας, της κοινωνικής θεωρίας και της ψυχολογίας. Η κριτική του θετικισμού και της τεχνοκρατίας αναπτύχθηκε παράλληλα με το αίτημα για περισσότερο ανθρώπινη ανθρωπιστική επιστήμη.

-Οι δεκαετίες του 1980 και 1990 φέρνουν την ανάπτυξη μεταθετικιστικής, ερμηνευτικής και νέο-Μαρξιστικής κριτικής, ενώ η ονομαζόμενη "ποιοτική" έρευνα αναζητά παράλληλη δραστηριότητα με την ονομαζόμενη "ποσοτική" έρευνα. Επικρατεί σχετική "εκκρεμότητα" στη διεθνή ακαδημαϊκή κοινότητα σε αντίθεση με την προηγούμενη γενιά ερευνητών. Η προηγούμενη γενιά επέλεξε και μυήθηκε σε ένα συγκεκριμένο και σχετικά σταθερό ερευνητικό "παράδειγμα", ενώ σήμερα οι ερευνητές ψάχνουν απαντήσεις σε σημαντικά προβλήματα θεωρίας και μεθόδου.

-Η μαθησιακή εμπειρία για τις/τους φοιτήτριες/τέες στηρίζεται στην αντίληψη για τη σχέση ανάμεσα στη θεωρία, τον ορίζοντα της πραγματικότητας, το πραγματολογικό υλικό και την αποσαφήνιση των εννοιών που αναλύονται από τα παραπάνω και τα ερευνητικά ερωτήματα. Το πραγματολογικό υλικό που οι φοιτήτριες/τέες χρησιμοποιούν

για την εργαστηριακή άσκηση του μαθήματος (βλ. παρακάτω) προέρχεται από τρέχουσες έρευνες εκπαιδευτικής αξιολόγησης οι οποίες αναφέρονται στο αναλυτικό πρόγραμμα, τις προθέσεις των εκπαιδευτικών για τη διδασκαλία-μάθηση και τα επιτεύγματα των μαθητών/ριών. Οι μικρές έρευνες που οι φοιτήτριες/τές επεξεργάζονται στην εργαστηριακή άσκηση εστιάζονται στη μελέτη των σχέσεων ανάμεσα στα παραπάνω και στην κοινωνική προέλευση των μαθητών/ριών.

Το μάθημα αποτελείται από τρεις δραστηριότητες: α) Τη συνήθη πανεπιστημιακή παράδοση, β) Την πρακτική εργαστηριακή άσκηση των φοιτητριών/τών, γ) Την αξιολόγηση με βάση την πρακτική εργαστηριακή άσκηση ή/και την εξέταση στο τέλος του εξαμήνου (στην αίθουσα με ανοιχτά βιβλία, ή στο σπίτι κατά τη διάρκεια διημέρου, ή στην αίθουσα χωρίς βιβλία).

δ' εξ., Γεωργία Κοντογιαννοπούλου-Πολυδωρίδη Λ-Ω

Οι στόχοι του μαθήματος περιλαμβάνουν εκτός των άλλων την επεξεργασία θεωρίας, (ορίζοντα) της πραγματικότητας και του πραγματολογικού υλικού έτσι ώστε να κατανοηθεί σε πρώτη φάση και να κατακτηθεί ο τρόπος συγκρότησης, χρήσης και επαναδιαπραγμάτευσης της θεωρίας, των εννοιών και του πραγματολογικού υλικού σε ερευνητικά ερωτήματα της ελληνικής εκπαίδευσης σε σχέση με το παρακάτω πλαίσιο.

-Από τα μέσα του αιώνα και μετά οι κοινωνικές επιστήμες ανέπτυξαν και εξειδίκευσαν εμπειρικές - πειραματικές - στατιστικές - θετικιστικές προσεγγίσεις για να ερευνήσουν περίπου κάθε εκπαιδευτικό πρόβλημα.

-Στις δεκαετίες του 1970 η Μαρξιστική κριτική της εξουσίας, της κοινωνικής αναπαραγωγής και της κυριαρχίας αναπτύχθηκε στην εκπαίδευση μαζί με το αίτημα για επαναστατική αλλαγή. Η κριτική της Σχολής της Φρανκφούρτης έφερε στην εκπαιδευτική θεωρία τη σύνθεση της ιστορίας, της κοινωνικής θεωρίας και της ψυχολογίας. Η κριτική του θετικισμού και της τεχνοκρατίας αναπτύχθηκε παράλληλα με το αίτημα για περισσότερο ανθρώπινες επιστήμες του ανθρώπου.

-Οι δεκαετίες του 1980 και 1990 φέρουν την ανάπτυξη μεταθετικιστικής, ερμηνευτικής και νέο-μαρξιστικής κριτικής, ένω η ονομαζόμενη "ποιοτική" έρευνα αναζητά παράλληλη δραστηριότητα με την ονομαζόμενη "ποσοτική" έρευνα. Επικρατεί σχετική εκκρεμότητα στη διεθνή ακαδημαϊκή κοινότητα και οι ερευνητές αναζητούν απαντήσεις σε σημαντικά προβλήματα τόσο θεωρίας όσο και μεθόδου.

Η μαθησιακή εμπειρία για τις/τους φοιτήτριες/τές στηρίζεται στην αντίληψη για τη σχέση ανάμεσα στη θεωρία, τον ορίζοντα της πραγματικότητας, το πραγματολογικό υλικό και την αποσαφήνιση των εννοιών που αναλύονται από τα παραπάνω και τα ερευνητικά ερωτήματα. Το πραγματολογικό υλικό που οι φοιτήτριες/τές χρησιμοποιούν για την εργαστηριακή άσκηση του μαθήματος προέρχεται από τρέχουσες έρευνες οι οποίες αναφέρονται στο αναλυτικό πρόγραμμα, τις προθέσεις των εκπαιδευτικών για τη διδασκαλία-μάθηση και τα επιτεύγματα των μαθητών/ριών. Οι μικρές έρευνες που οι φοιτήτριες/τές επεξεργάζονται στην εργαστηριακή άσκηση εστιάζονται στη μελέτη των σχέσεων ανάμεσα στα παραπάνω και στην κοινωνική προέλευση των μαθητών/ριών.

Το μάθημα αποτελείται από δραστηριότητες: α) Τη συνήθη πανεπιστημιακή παράδοση, β) την πρακτική εργαστηριακή άσκηση των φοιτητών, γ) την αξιολόγηση βάσει με την πρακτική εργαστηριακή άσκηση ή/και την εξέταση στο τέλος του εξαμήνου.

4.1.01 Επιστημονικές εργασίες: ζητήματα ανάγνωσης και γραφής

β' εξ., τρία τμήματα: Νελλη Ασκούνη Α-Θ, Ι-Π και Ρ-Ω ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80

Υποχρεωτικό στο α' έτος

Το μάθημα στοχεύει να εξοικειώσει με τη λογική της επιστημονικής εργασίας και να προσφέρει στοιχειώδη εργαλεία για την εκπόνηση εργασιών στο πανεπιστήμιο. Το περιεχόμενο περιλαμβάνει τα εξής: Η επιστημονική εργασία και οι στόχοι της: κριτήρια επιστημονικότητας. Το θέμα και η συγκρότησή του: επιλογή και οριοθέτηση, η διατύπωση των ερωτημάτων. Βιβλιογραφική έρευνα: η βιβλιοθήκη και η συγκρότηση της βιβλιογραφίας. Η ανάγνωση ως μέρος της γραφής: δελτία και σημειώσεις. Η συγγραφή: παραθέματα παραπομπές, κριτήρια γραφής.

4.2.01 Μεθοδολογία των επιστημών του ανθρώπου: Στατιστική γ' εξ. Α - Κ, δ' εξ. Λ - Ω Βασίλης Γιαλαμάς

Περιγραφική στατιστική (κατανομές συχνοτήτων, μέτρα κεντρικής θέσης, μέτρα μεταβλητότητας, συνάφεια, αξιολόγηση ατομικών περιπτώσεων). Εισαγωγή στην επαγγελματική στατιστική (δειγματοληπτικές κατανομές, διαστήματα εμπιστοσύνης, έλεγχοι υποθέσεων για το μέσο όρο, ανάλυση συχνοτήτων με τη χιτετράγωνο κατανομή).

4.3.06 Μεθοδολογία των επιστημών του ανθρώπου: Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας

στ' εξ., ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80

Προϋποθέτει την επιυχή παρακολούθηση του μαθήματος «4.0.02 Μεθοδολογία της έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες, με έμφαση στις επιστήμες της αγωγής»

Ενότητα 5: Θετικές Επιστήμες και Εκπαίδευση

Κύκλος 5.1: Έννοιες Φυσικών Επιστημών

Εισαγωγή σε βασικές αρχές και θεωρίες των φυσικών επιστημών, στην εξέλιξη των βασικών τους εννοιών και στη σχέση αυτών των γνωστικών αντικειμένων με ζητήματα εκπαίδευσης και ειδικότερα της διδακτικής.

5.1.03 Έννοιες φυσικών επιστημών

γ' εξ., Βασίλης Τσελφές

Εξοικείωση με τις αναπαραστάσεις που χρησιμοποιούν τα παιδιά στις συζητήσεις τους για τον "φυσικό κόσμο" καθώς και στις παρεμβάσεις τους πάνω σ' αυτόν. Οι αναπαραστάσεις αυτές συσχετίζονται με τις έννοιες που προτείνονται από τις Φυσικές Επιστήμες για τις αντίστοιχες περιγραφές και παρεμβάσεις. Περιλαμβάνονται θέματα σχετικά με ενότητες της φυσικής, της χημείας, της βιολογίας και της αστρονομίας. Η διαπραγμάτευση των θεμάτων χρησιμοποιεί τα ευρήματα της διδακτικής των φυσικών επιστημών και εστιάζει αφ' ενός στην κοινωνική διάσταση της δόμησης των αναπαραστάσεων και αφ' ετέρου, στους περιορισμούς που εισάγονται όταν οι αναπαραστάσεις χρησιμοποιούνται για να παρέμβουν τα παιδιά στο φυσικό κόσμο.

K1 Θεατρικές εφαρμογές και διδακτική της φυσικής: η περίπτωση του φωτός

ζ' εξ., Βασίλης Τσελφές, Αντιγόνη Παρούση

Εργαστήριο. Περιορισμένος αριθμός φοιτητών/τριών και υποχρεωτική παρακολούθηση. Απαιτείται οι φοιτητές/τριες να έχουν περάσει το μάθημα «5.1.03 Έννοιες φυσικών επιστημών» και το μάθημα «6.3.10 «Σύγχρονες και παραδοσιακές όψεις των θεάτρου σκιών-παδαγωγικές εφαρμογές» **Προσοχή:** το μάθημα έχει 6 δ.μ. αλλά κατανέμονται ως 3 δ.μ. στον κύκλο 5.1 και 3 δ.μ. στον κύκλο 6.3

Το θέατρο σκιών ως θεατρική τέχνη, είναι ένας πολυσήμαντος χώρος διαχείρισης της γλώσσας, της κίνησης, της εικόνας, της μουσικής και της σκηνικής τέχνης. Ένα σημαντικό όμως μέρος της διαχείρισης αυτής μπορεί να στηριχτεί σε έννοιες και πρακτικές των φυσικών επιστημών (φύση, αναπαραστάσεις και διαχείριση του φωτός, κατασκευή ειδώλων/σκιών, ερμηνείες σχετικών φαινομένων, κλπ). Ταυτόχρονα, οι δραστηριότητες που σχετίζονται με το θέατρο σκιών μπορούν να μετασχηματιστούν σε ένα ικανοποιητικό ανάλογο των επιστημονικών δραστηριοτήτων, αν το υποκείμενο επιχειρεί να εναλλάσσει ρόλους. Αν, δηλαδή, επιχειρεί μια επαναλαμβανόμενη μετατόπιση από τη θέση του θεατή/ παρατηρητή (που αναπαριστά, προβλέπει και ερμηνεύει τα «φαινόμενα»), στη θέση του χειριστή (που παρεμβαίνει και τα «υλοποιεί») και πάλι πίσω.

Αντικείμενο αυτού του μαθήματος είναι η διερεύνηση και η καταγραφή διαφορετικών τρόπων χρήσης του θεάτρου σκιών, ως αυτόνομης θεατρικής έκφρασης αλλά και ως μέσου διδασκαλίας των φυσικών φαινομένων, στο πλαίσιο της προσχολικής ηλικίας. Το περιεχόμενο του μαθήματος συγκροτείται, κατά το πρώτο μέρος του, από δύο ενότητες:

1. Παρουσίαση και ανάλυση διαφορετικών θεατρικών εκφράσεων του θεάτρου σκιών (φως, σκιά, παραγωγή εικόνας, κλπ).
2. Αναπαράσταση και «κατασκευή» φυσικών φαινομένων που σχετίζονται με το φως: Επιστημονική και διδακτική διάσταση (εργαστηριακές δραστηριότητες).

Στο δεύτερο μέρος του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα επιχειρούν να σχεδιάσουν μια σειρά από εκπαιδευτικές δραστηριότητες για παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας. Στο πλαίσιο αυτό θα κληθούν να διαχειριστούν το υλικό τους κάτω από τις προϋποθέσεις που θέτουν τόσο οι επιστημονικές υποθέσεις και πρακτικές της φυσικής, όσο και οι αρχές και οι υποθέσεις της αισθητικής και της διδακτικής. Το μάθημα θα αξιολογηθεί μέσα από την παρουσίαση της δουλειάς των φοιτητών/τριών, δηλαδή την παραγωγή σειράς μικρών στιγμιό-

τυπων/δραστηριοτήτων, που θα σχεδιαστούν και θα προετοιμαστούν από ομάδες φοιτητών/τριών.

5.1.05 Η ανάπτυξη της μαθηματικής σκέψης και σύγχρονες τάσεις έρευνας στη μαθηματική παιδεία

β' εξ., Άννα Χρονάκη, επίκ. καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας Το μάθημα αυτό διαπραγματεύεται βασικές μαθηματικές έννοιες (π.χ. χώρος, αριθμός, μέτρηση) και ικανότητες (π.χ. επικοινωνία, γενίκευση, αφαίρεση, υπόθεση, πρόβλεψη) στα μαθηματικά με στόχο την ανάλυση και κατανόηση του πώς αυτές αναπτύσσονται και χρησιμοποιούνται από παιδιά της πρώτης σχολικής ηλικίας. Γίνεται αντιπαράθεση διάφορων σύγχρονων θεωρήσεων στην μαθηματική παιδεία (π.χ. κονστρουκτιβισμός, κοινωνιο-πολιτισμική προσέγγιση, κριτική θεωρία κλπ) και συζητούνται εναλλακτικές μορφές δραστηριοτήτων (π.χ. συνεργατική μάθηση, διαθεματική προσέγγιση, ανοιχτά προβλήματα, σχέδια εργασίας (project work), χρήση νέων τεχνολογιών, παιχνιδιού κλπ). Στόχος του μαθήματος είναι να κατανοηθούν οι διαδικασίες μέσα από τις οποίες αναπτύσσεται η μαθηματική σκέψη στο κοινωνικό πλαίσιο του σχολείου, της οικογένειας και της κοινότητας, Παράλληλος στόχος του είναι να εκπαιδεύσει στη διαδικασία σχεδιασμού και εκπόνησης έρευνας σε θέματα μαθηματικής παιδείας μέσα από σύγχρονα θεωρητικά και μεθοδολογικά πλαίσια. Τα επιμέρους θέματα που διαπραγματεύεται είναι α) ιστορική αναδρομή και ανασκόπηση των τρόπων (και της θεματολογίας) έρευνας στον χώρο της μαθηματικής παιδείας, β) σύγχρονες τάσεις στη χρήση ενός ποιοτικού πλαισίου μεθοδολογίας και γ) πρακτική εφαρμογή και εξάσκηση σε συγκεκριμένο θέμα διερεύνησης.

Κύκλος 5.2

Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

Τα μαθήματα αυτού του κύκλου αποσκοπούν (α) στην εισαγωγή των φοιτητών/τριών στο γνωστικό και ιδεολογικό χώρο του περιβάλλοντος και της οικολογίας, (β) στην κατανόηση της προβληματικής και του θεωρητικού και μεθοδολογικού πλαισίου της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, (γ) στην άσκηση των φοιτητών/τριών σε μεθόδους και τεχνικές οι οποίες θα τους/τις βοηθήσουν να διαμορφώσουν μελλοντικά στο σχολείο κατάλληλες διδακτικές παρεμβάσεις που θα εξυπηρετούν τους στόχους της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

5.2.01 Εισαγωγή στην περιβαλλοντική εκπαίδευση γ' εξ. Α - Κ, δ' εξ. Λ. - Ω, Ευγενία Φλογαΐτη

Στόχος του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών/τριών στο γνωστικό και ιδεολογικό χώρο του περιβάλλοντος και της οικολογίας και η κατανόηση της προβληματικής και του εννοιολογικού και μεθοδολογικού πλαισίου της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης (ΠΕ). Εξετάζονται: Η οικολογική κρίση - αίτια και συνέπειες. Ανάπτυξη και περιβάλλον. Η έννοια της Αειφορίας. Ιδεολογική δομή του περιβαλλοντισμού. Ιστορική προσέγγιση της ΠΕ. Η προβληματική της ΠΕ. Η παιδαγωγική διάσταση της ΠΕ. Στόχοι, αρχές και χαρακτηριστικά της ΠΕ. Εκπαιδευτικό σύστημα και ΠΕ.

5.2.02 Διδακτικές προσεγγίσεις και στρατηγικές στην περιβαλλοντική εκπαίδευση

στ' εξ., Ευγενία Φλογαΐτη

Σεμινάριο. Απαιτείται οι φοιτητές/τριες να έχουν περάσει το μάθημα «5.2.01 Εισαγωγή στην περιβαλλοντική εκπαίδευση».

Στόχος του μαθήματος είναι η εξουκείωση με βασικές διδακτικές στρατηγικές που χρησιμοποιούνται στην ΠΕ, όπως η χαρτογράφηση εννοιών, η συζήτηση, η μελέτη περίπτωσης, το παιχνίδι ρόλων, το δίλημμα, ο περιβαλλοντικός έλεγχος και η μελέτη πεδίου. Οι φοιτητές/τριες εργάζονται σε ομάδες και ασκούνται στις στρατηγικές αυτές. Ταυτόχρονα αναλύουν βασικές περιβαλλοντικές έννοιες και ζητήματα.

Ενότητα 6: Αγωγή στις Τέχνες

Κύκλος 6.1

Μουσική/Κινητική

Στα μαθήματα αυτού του κύκλου δίνονται οι θεωρητικές βάσεις της μουσικής και της κινητικής αγωγής, αναλύονται τα βασικά στοιχεία των μουσικοκινητικών παιχνιδιών, διδάσκονται πρώτες μορφές αυτοσχεδιασμού και εξετάζονται οι αρχές της διδακτικής της μουσικής για παιδιά νηπιαγωγείου και πρώτων τάξεων του δημοτικού. Παράλληλα γίνεται βιωματική προσέγγιση του τραγουδιού, της χρήσης οργάνων καθώς και της κατασκευής μουσικών οργάνων με απλά υλικά.

6.1.02 Θεωρίες μουσικής και κινητικής αγωγής

α' εξ., Νικόλας Τσαφταρίδης

Η μουσική και κινητική αγωγή ως μέσο αισθητικής καλλιέργειας και έκφρασης συναισθημάτων. Ιστορικά στοιχεία για τη Μουσική και Κινητική (Μ.Κ.): πού ανιχνεύονται οι ρίζες της, με ποιο τρόπο εμφανίζεται, ποιο ρόλο διαδραμάτισε, η εξέλιξη και οι οπισθοδρομήσεις τους. Η εκ νέου ανακάλυψη της Μ.Κ. στις αρχές του αιώνα μας. Οι μεγάλοι μουσικοπαιδαγογοί και η φιλοσοφία τους. Ρυθμός, λόγος, μελωδία, κίνηση και η έννοια της "στοιχειοδομικής" (elementar) μουσικής. Ο ήχος και τα βασικά στοιχεία της μουσικής μέσα από τα μουσικά και κινητικά παιχνίδια. Απλές κυκλικές φόρμες (rondo), επίμονο βάσιμο (basso ostinato) και ο αυτοσχεδιασμός στη σύνθεση μουσικο-κινητικού έργου.

6.1.05 Κατασκευές μουσικών οργάνων

γ' εξ., Νικόλας Τσαφταρίδης

Κατάταξη των μουσικών οργάνων. Βασικές γνώσεις για την παραγωγή του ήχου στα μουσικά όργανα. Απλές κατασκευές μουσικών οργάνων με υλικά όπως κουτιά από αναψυκτικά, πλαστικά ποτήρια, χάνδρες, κομμάτια από ξύλο, φύλλα, όστρακα. Ρυθμικά και μελωδικά παιχνίδια με χρήση των ιδιοκατασκευασμένων οργάνων.

6.1.06 Μουσική και κινητική αγωγή: εφαρμογές στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία

β' εξ., Νικόλας Τσαφταρίδης

Συστίνεται να έχει προηγηθεί το μάθημα «6.1.02 Θεωρίες μουσικής και κινητικής αγωγής».

Η πρακτική εφαρμογή της Μουσικής και Κινητικής στο νηπιαγωγείο και στις πρώτες τάξεις του δημοτικού σχολείου. Φωνητικές δυνατότητες των παιδιών αυτής της ηλικίας, όργανα και δυνατότητες χρήσης από αυτά. Ο αυτοσχεδιασμός, οι απλές φόρμες μουσικής, τα μουσικά παιχνίδια και οι ηχοϊστορίες σαν κύτταρο της μουσικής πράξης και της αισθητικής αγωγής. Παραδοσιακά και σύγχρονα τραγούδια που μπορούν να τραγουδηθούν από παιδιά. Η δυναμική της ομάδας.

6.1.09 Το τραγούδι ως μέσο έκφρασης - προφορική μετάδοση ε' εξ., ανάθεση διδασκαλίας

Σεμινάριο

Το ελληνικό μονοφωνικό τραγούδι, τόσο παραδοσιακό όσο και σύγχρονο, θα αποτελέσει το υλικό για να ερευνηθούν και να αναλυθούν τα στοιχεία που αναδεικνύουν το τραγούδι ως μέσο έκφρασης και επικοινωνίας. Η προσέγγιση θα είναι βιωματική μέσα από τη φωνή στο ομαδικό τραγούδι καθώς και τη χρήση μικρών τονικών και μη τονικών οργάνων.

6.1.10 Δημιουργικές μουσικές δραστηριότητες: η χρήση μικρών μελωδικών οργάνων

στ' εξ., ανάθεση διδασκαλίας

Το μάθημα αυτό φέρνει σε επαφή με τα βασικά όργανα της ορχήστρας Orff (ξυλόφωνο, μεταλλόφωνο, glockenspiel, φλογέρα και ρυθμικά κρουστά) και την κιθάρα. Περιλαμβάνει: εξερεύνηση ηχοχρωμάτων και τεχνικές παιξίματος, μελωδική και ρυθμική συνοδεία (Ostinati, bordun), προφορική εκμάθηση μελωδίας, τέλος σύνθεση και ενορχήστρωση παιδικών τραγουδιών σε μικρά οργανικά σύνολα.

6.1.11 Κατασκευή μουσικών οργάνων και μουσικά ιδιώματα

δ' εξ., Νικόλας Τσαφταρίδης

Σεμινάριο. Συστίνεται να έχει προηγηθεί το μάθημα «6.1.05 Κατασκευές μουσικών οργάνων»

Κάθε περιοχή και εποχή σηματοδοτούνται από συγκεκριμένα μουσικά ιδιώματα. Ένας από τους παράγοντες που διαμορφώνουν αυτά τα ιδιώματα είναι και τα μουσικά όργανα. Το μάθημα διερευνά διάφορα μουσικά ιδιώματα μέσω της κατασκευής του αντίστοιχου μουσικού οργάνου. Η αφαιρετική κατασκευή γίνεται αφορμή για να γνωρίσουν οι φοιτητές/τριες, συμμετέχοντας σε ένα μουσικό δρώμενο (ακούγοντας, παίζοντας και τραγουδώντας), τα είδη μουσικής που επιλέγουν με βάση τα προσωπικά τους ενδιαφέροντα και αναζητήσεις. Η προσέγγιση είναι παιδαγωγική με διαπολιτισμικές διαστάσεις.

6.1.12 Κρουστά μουσικά όργανα και ηχογόνες πηγές. Μια παιδαγωγική προσέγγιση της μουσικής

ζ εξ., Νικόλας Τσαφταρίδης

Εργαστήριο. Απαιτείται οι φοιτητές/τριες να έχουν περάσει τουλάχιστον δύο μαθήματα εκ των οποίων ένα από τα 6.1.02, 6.1.05, 6.1.09, 6.1.10 και ένα από τα 6.1.05, 6.1.11.

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξερευνηθούν σε βάθος οι δυνατότητες των κρουστών μουσικών οργάνων τα οποία έχουν κατασκευαστεί σε προηγούμενα μαθήματα, αλλά και ο ίχος που μπορούν να παράγουν διάφορα αντικείμενα. Θα χρησιμοποιηθούν ξυλάκια, μαράκες, shaker, κασετίνες, δίτονες κουδούνες, bendir, νταούλια αλλά και κουτάλια, κουβάδες, τενεκέδες, μπουκάλια, μεταλλικοί δίσκοι, πιάτα και σωλήνες. Ρυθμοί από την ελληνική παραδοσιακή μουσική αλλά και από διάφορους εξωευρωπαϊκούς μουσικούς πολιτισμούς θα μελετηθούν και θα αποτελέσουν τα παραδείγματα για τις δικές μας μουσικές κατασκευές. Παράλληλα θα αναπτύσσεται η δεξιότητα στη χρήση των κρουστών οργάνων μέσω ασκήσεων δεξιοτεχνίας που θα συνδυάζουν το παιξιμό, τη ρυθμική απαγγελία και τη σημειογραφία. Οι μουσικοί και εκπαιδευτικοί ορίζονται των φοιτητριών και φοιτητών θα διευρύνονται με την επίσκεψη ειδικών δασκάλων, συνθετών και ερμηνευτών κρουστών.

Κύκλος 6.2: Εικαστική Αγωγή

Ο κύκλος της Εικαστικής Αγωγής αποσκοπεί σε εξοικείωση με τις βασικές έννοιες των εικαστικών τεχνών, την ιστορία και τις κυριότερες μεθόδους κριτικής θεώρησής τους. Αυτό επιτυγχάνεται τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο μέσα από προσωπική εμπειρία των φοιτητών/τριών με τη διαδικασία καλλιτεχνικής δημιουργίας. Επίσης, ο κύκλος στις βασικές παραμέτρους της διδασκαλίας της τέχνης, την ιστορική της διάσταση καθώς και σε σύγχρονες προσεγγίσεις κατανόησης του ρόλου της τέχνης στην εκπαίδευση. Τέλος οι φοιτητές/τριες εξασκούνται σε καλλιτεχνικές δραστηριότητες κατάλληλες για εφαρμογή και αξιολόγηση στο περιβάλλον της προσχολικής ηλικίας.

6.2.01 Διδακτική της τέχνης

ε' εξ., Ουρανία Κούβου

Αντικαθιστά το μάθημα προηγούμενων ακαδημαϊκών ετών «Εισαγωγή στην αισθητική αγωγή-εικαστικές τέχνες»

Μελετάται η ιστορική διάσταση της διδασκαλίας της τέχνης ως επιστήμης, διασαφηνίζεται το θεωρητικό πλαίσιο των επικρατέστερων εκπαιδευτικών μοντέλων και αναγνωρίζονται σύγχρονες προβληματικές και πρακτικές. Εξετάζονται τα χαρακτηριστικά της ικανότητας για αναπαράσταση κατά την προσχολική ηλικία όπως τα αναπτυξιακά στάδια του παιδικού ιχνογραφήματος, η συμβολή της καλλιτεχνικής δραστηριότητας στη γνωστική διαδικασία του παιδιού και τέλος η σχέση της τέχνης με τη συναισθηματική, διανοητική, αντιληπτική και κοινωνική του ανάπτυξη. Εξετάζεται επίσης ο ρόλος του εκπαιδευτικού στο να καθοδηγεί την καλλιτεχνική διεργασία και να καλλιεργεί την οπτική αντίληψη του νηπίου. Τέλος οι φοιτητές/τριες καθοδηγούνται στο σχεδιασμό μαθημάτων-υποδειγμάτων, τα οποία ανταποκρίνονται στις αναπαραστατικές ικανότητες των μαθητών/τριών.

6.2.03 Εικαστικό εργαστήρι

γ' εξ., Α-Κ Ουρανία Κούβου, Λ-Ω ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80

Εργαστήριο (60 άτομα). Αντικαθιστά το μάθημα προηγούμενων ακαδημαϊκών ετών «Εικαστική αγωγή I». Απαιτείται οι φοιτητές/τριες να έχουν περάσει το μάθημα «6.2.07 Εισαγωγή στις εικαστικές τέχνες: θεωρία και ιστορία». Η ισχύς της απαίτησης ξεκινάει από τους/τις πρωτοετείς φοιτητές/τριες ακαδ. έτους 2004-05

Δίνεται η ευκαιρία στους φοιτητές/τριες που έχουν εξοικειωθεί σε θεωρητικό επίπεδο με τα μορφολογικά στοιχεία και την ιστορία των εικαστικών τεχνών να έχουν ιδία εμπειρία της διαδικασίας της καλλιτεχνικής δημιουργίας. Οι καλλιτεχνικές δραστηριότητες που προσφέρονται σε αυτό το μάθημα δίνουν την δυνατότητα στους/τις φοιτητές/τριες να εξερευνήσουν μέσω της προσωπικής εμπειρίας του/της τις εκφραστικές δυνατότητες της εικαστικής γλώσσας καλλιεργώντας αισθητικό κριτήριο και αυτογνωσία. Αυτή η πρακτική θεωρείται σημαντική παράμετρος της γενικότερης αγωγής που θα πρέπει να έχουν οι μελλοντικοί νηπιαγωγοί και εκπαιδευτικοί γενικότερα. Η εξάσκηση περιλαμβάνει τις παρακάτω τεχνικές:

- Ζωγραφική: κατηγορίες χρωμάτων (βασικά - δευτερεύοντα - συμπληρωματικά - θερμά/ψυχρά) - αναμείζεις χρωμάτων- τονική

διαβάθμιση - αντίθεση - κορεσμός - διαφάνεια- χρωματική προοπτική - χρωματική σύνθεση - χρώμα & έκφραση. Υλικά: ακουαρέλα - ακρυλικό - παστέλ.

- **Σχέδιο:** ποιότητες γραμμής – διάφορες χρήσεις της γραμμής – υφή – αυτοσχεδιασμός – φωτοσκίαση – ατμοσφαιρική προοπτική - δομή του εικαστικού χώρου. Υλικά: μιλύβι – κάρβουνο – κραγιόνια.
- **Χαρακτική/τύπωμα:** λινόλεουμ – μονοτυπία – τεχνικές τυπώματος.
- **Γλυπτική:** συνθετική και αναλυτική τεχνική – υφή – τεχνική «μακαρόνι» – χρήση γλυφίδας. Υλικά: πλαστικός πηλός – πλαστελίνη – χαρτί.
- **Κολάζ:** με χαρτί & με διάφορα υλικά – ανακύκλωση υλικών.

6.2.04 Εφαρμογές στη διδακτική της τέχνης

η' εξ., Α-Κ Ουρανία Κούβου, Λ-Ω ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80

Εργαστήριο (60 άτομα). Αντικαθιστά το μάθημα προηγουμένων ακαδημαϊκών ετών «Εικαστική αγωγή II». Απαιτείται οι φοιτητές/τριες να έχουν περάσει το μάθημα «6.2.01 Διδακτική της τέχνης». Η ωχύς της απαίτησης ξεκινάει από τους/τις πρωτοετείς φοιτητές/τριες ακαδ. έτους 2004-05

Εξοικείωση με καλλιτεχνικές δραστηριότητες κατάλληλες για εφαρμογή στο νηπιαγωγείο. Σκοπός αυτής της πρακτικής είναι η ενημερωμένη εφαρμογή των γνώσεων που αποκτήθηκαν στο μάθημα «Διδακτική της Τέχνης». Συμπεριλαμβάνονται οι εξής τεχνικές: ζωγραφική με υδατοχρώματα, παστέλ και κραγιόνια, κολάζ με βασικά γεωμετρικά σχήματα, κατασκευές με πηλό, επικαλύψεις με ποικιλία υλικών, φροτάζ, στένσιλ, αποτυπώματα, παζλ, γράμματα και εικόνες, ασκήσεις σχετικές με την αντίληψη του χώρου του χαρτιού, το τυχαίο στην αναπαράσταση. Οι φοιτητές/τριες εξασκούνται επίσης στη συλλογική εργασία, στον προγραμματισμό και την οργάνωση του καλλιτεχνικού εργαστηρίου του νηπιαγωγείου και τέλος στη διερεύνηση των εποπτικών μέσων διδασκαλίας και την ανακύκλωση υλικών.

6.2.07 Εισαγωγή στις εικαστικές τέχνες: θεωρία και ιστορία

β' εξ., Ουρανία Κούβου

A. Βασικές έννοιες της εικαστικής γλώσσας όπως τα μορφολογικά στοιχεία, οι μέθοδοι σύνθεσης και δομής του έργου, το θεματικό/εκφραστικό περιεχόμενο και η μορφή του, η έννοια του καλλιτεχνικού ύφους (στυλ).

B. Εισαγωγή στην ιστορία της τέχνης και τις κυριότερες φιλοσοφικές θεωρήσεις που συνδέουσαν ιστορικά την καλλιτεχνική δημιουργία: Αρχαία Ελλάδα-Πλάτων, Κανών του Πολύκλειτου, Μεσαίωνας-Πλωτίνος, Ιταλική Αναγέννηση-Νεοπλατωνισμός, Αλμπέρτι, Βασάρι. Μπαρόκ/Ροκοκό-Βόλφλιν. Νεοκλασικισμός-Ρασιοναλισμός, Γαλλική Ακαδημία, Βίγκελμαν. Ρομαντισμός-Νίτσε, Εμπειρισμός (Καντ, Χέγκελ). Ρεαλισμός-Δαρβίνος. Ιμπρεσιονισμός-Θεωρίες του χρώματος. Μοντερνισμός (πρώτο μισό 20^{ου} αιώνα) Φορμαλισμός, Γκρίνμπεργκ. Μεταμοντερνισμός-Θεωρία της αποδόμησης, Ντεριντά.

Σκοπός του μαθήματος είναι η συνειδητοποίηση της ιστορικής δυναμικής της τέχνης ως κοινωνικού φαινομένου αλλά και ως έκφραση συγκεκριμένων φιλοσοφικών θεωριών.

Κύκλος 6.3

Θεατρική Έκφραση

Η θεατρική πράξη ως μέσο καλλιέργειας των φοιτητών/τριών αποσκοπεί πέρα από την απόκτηση γνώσεων να τους/τις καταστήσει ικανούς/ές να χρησιμοποιήσουν στην πράξη τις δεξιότητες που απέκτησαν, τόσο στη δημιουργία θεατρικών δρωμένων στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού προγράμματος όσο και στην ίδια την εκπαιδευτική διαδικασία. Επιπλέον αποσκοπεί να ενεργοποιηθούν οι φοιτητές/τριες σε όλα τα επίπεδα και μέσα από τη συνειδητοποίηση των δυνάμεων τους να ασκηθούν σωματικά, ψυχικά και πνευματικά (τις οποίες δυνάμεις δεν μπορούν να αποκαλύψουν μόνο με την απόκτηση γνώσεων).

6.3.02 Εισαγωγή στο κουκλοθέατρο

α' εξ., Αντιγόνη Παρούση

Εισαγωγή στις βασικές αρχές και την ιδιομορφία της τέχνης της κούκλας όπως και στην παρουσίαση και ένταξή της στην εκπαιδευτική διαδικασία. Είδη κούκλας ως προς την τεχνική κίνησή τους, τεχνικές και είδη σκηνικής παρουσίας, κατασκευής κλασικής και σύγχρονης μορφής κούκλας, μυθοπλασία, σενάριο κουκλοθέατρου. Το κουκλοθέατρο στην καθημερινή παιδαγωγική πράξη.

6.3.06 Κουκλοθέατρο και αυτοσχεδιασμοί

β' εξ., Αντιγόνη Παρούση

Αυτοσχεδιασμοί, κατασκευές αυτοσχεδιασμού κούκλας με στόχο την επιδεξιότητα και την αισθητική. Σκηνικές μελέτες με αυτοσχεδιασμούς

κούκλες, οι οποίες κινητοποιούν τη φαντασία, αναπτύσσουν την αίσθηση του χιούμορ, εμπλουτίζουν την ορατή εικόνα, απελευθερώνουν τον φοιτητή και την φοιτήτρια. Σκοπός του μαθήματος είναι να ανακαλύψουν οι φοιτητές/τριες τις πολύπλευρες δυνατότητες που παρέχονται στην εμφύχωση της κούκλας με στοιχειώδη σκηνοθετική τεχνική έτσι ώστε να τη χρησιμοποιήσουν στην εκπαιδευτική διαδικασία.

6.3.09 Παιδαγωγικές προσεγγίσεις σ' ένα συνθετικό θέατρο. Κούκλα-φιγούρα-αντικείμενο

δ' εξ., Αντιγόνη Παρούση

Κύριος στόχος του μαθήματος είναι η θεωρητική προσέγγιση και η πρακτική επεξεργασία πολυθεαμάτων. Η κούκλα, η φιγούρα, το αντικείμενο ως κεντρικός πρωταγωνιστής τους αποτελεί το παιδαγωγικό μέσο που θα επιδράσει στην κοινωνικόσυναιθηματική ανάπτυξη των παιδιών της προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας. Οι φοιτητές/τριες μέσα από πειραματισμούς στη σύνθεση και στις τεχνικές της θεατρικής δημιουργίας αποκτούν την εμπειρία μιας διδακτικής μεθοδολογίας και τη γνώση των επικρατέστερων παιδαγωγικών θεωριών.

K1 Θεατρικές εφαρμογές και διδακτική της φυσικής: η περίπτωση του φωτός

ζ' εξ., Βασίλης Τσελφές, Αντιγόνη Παρούση

Εργαστήριο. Περιορισμένος αριθμός φωτιτών/τριών και υποχρεωτική παρακολούθηση. Απαιτείται οι φοιτητές/τριες να έχουν περάσει το μάθημα «5.1.03 Έννοιες φυσικών επιστημών» και το μάθημα «6.3.10 «Σύγχρονες και παραδοσιακές όψεις του θεάτρου σκιών-παιδαγωγικές εφαρμογές» **Προσοχή:** το μάθημα έχει 6 δ.μ. αλλά κατανέμονται ως 3 δ.μ. στον κύκλο 5.1 και 3 δ.μ. στον κύκλο 6.3.

Σημείωση: Βλέπε περίληψη μαθήματος στην ενότητα 5: Θετικές επιστήμες και Εκπαίδευση

Ενότητα 7: Γενική Παιδεία

Κύκλος 7.1: Λογοτεχνία

Βασικός σκοπός της διδασκαλίας είναι να φέρει το άτομο σε επαφή με συγγραφείς και κείμενα, μέσω των οποίων προβάλλει κατά τον πιο έκδηλο τρόπο η πλαστικότητα της γλώσσας μας και η ποιότητα των

δημιουργών. Πέρα από την αισθητική απόλαυση που προσφέρει, η λογοτεχνία αποτελεί και το αντικατόπτρισμα του πολιτισμικού μας βίου. Η διδασκαλία της αποβλέπει στη γνωριμία με συγγραφείς και κείμενα με βάση βέβαια τις βασικότερες περιόδους (δημοτικό τραγούδι, Σολωμός, γενιά του '80, γενιά του '30, πρώτη μεταπολεμική γενιά κ.ά.), και βέβαια με τα ρεύματα, τις τάσεις και τις τεχνοτροπίες.

7.1.01 Νέα ελληνική φιλολογία I

α' εξ., Γιάννης Παπακώστας

Εισαγωγή. Περίοδοι της Νέας Ελληνικής Φιλολογίας. Φιλολογία και Λογοτεχνία. Ο όρος λογοτεχνία και τι αυτός αντιπροσωπεύει. Πηγές: Το Απομνημόνευμα - Το Ημερολόγιο και οι Αναμνήσεις ως πηγή της Νέας Ελληνικής Φιλολογίας. Λογοτεχνικά ρεύματα. Τάσεις και τεχνοτροπίες. Η λογοτεχνία και οι κοινωνικές της παράμετροι. Κοινωνικοί χώροι ως σημεία λογοτεχνικής ζύμωσης. Ρομαντισμός, ρεαλισμός, παρνασσισμός. Ο Αιμ. Ζολά και οι τρόποι υποδοχής του στην Ελλάδα. Η γενιά του 1880. Η λογοτεχνική δημιουργία κατά τις δεκαετίες 1900-1920 (Καβάφης, Σικελιανός, Βάρναλης, Καρυωτάκης). Ερμηνεία αντιπροσωπευτικών κειμένων.

7.1.02 Νέα ελληνική φιλολογία II

β' εξ., Γιάννης Παπακώστας

Απαιτείται οι φοιτητές/τριες να έχουν περάσει το μάθημα «7.1.01 Νέα ελληνική φιλολογία I»

•Τρόποι έρευνας, έκδοσης και ερμηνείας φιλολογικών, αρχειακών κειμένων. Η γενιά του '30. Ρεύματα και τεχνοτροπίες. Η έννοια του νεοελληνικού. Νεοσυμβολισμός- Υπερρεαλισμός - Κύριοι εκπρόσωποι. Ποίηση και Πεζογραφία: Σεφέρης, Ελύτης, Ρίτσος κ.ά., Θεοτοκάς, Μυριβήλης, Καραγάτσης κ.ά.

•Η νεοελληνική λογοτεχνία στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (νηπιαγωγείο και δημοτικό σχολείο).

7.1.03 Νέα ελληνική φιλολογία III

η' εξ., Γιάννης Παπακώστας

Απαιτείται οι φοιτητές/τριες να έχουν περάσει το μάθημα «7.1.01 Νέα ελληνική φιλολογία I»

Η πρώτη μεταπολεμική γενιά. Η ποίηση της ήπτας. Ερμηνεία αντιπροσωπευτικών κειμένων: Σινόπουλος, Αναγνωστάκης, Χατζής, Ιωάννου κ.ά.

Κύκλος 7.2

Παιδική Λογοτεχνία

Τα μαθήματα της Παιδικής Λογοτεχνίας οργανώνονται γύρω από δύο άξονες: κατ' αρχήν, μια γενικότερη ενημέρωση των φοιτητών/τριών πάνω στα βασικά θέματα που απασχολούν σήμερα όσους/ες μελετούν την παιδική λογοτεχνία στην Ελλάδα και διεθνώς και αφορούν τη θεωρία, κριτική και ιστορία της. Κατά δεύτερο λόγο, επιδιώκεται η ειδικότερη και διεξοδικότερη ενασχόληση με ιδεολογικά ζητήματα που θέτουν τα κείμενα για παιδιά. Σκοπός γενικότερα των μαθημάτων της παιδικής λογοτεχνίας είναι να διαφανεί η ιδιαιτερότητα αυτής της "περιοχής" της λογοτεχνίας, να αποσαφηνισθούν τα γνωρίσματά της και κυρίως να δειχθούν οι ομοιότητες και διαφορές της από τη λογοτεχνία των ενηλίκων. Όσον αφορά τη σχέση των κειμένων για παιδιά με άλλες λογοτεχνίες, έμφαση θα δοθεί στη λογοτεχνία των γυναικών και στην πολυπολιτισμική λογοτεχνία. Τα παιδικά κείμενα τα "διαβάζουμε" και ως κείμενα που έχουν λογοτεχνικές και αισθητικές αξιώσεις και ως κείμενα-φορείς ιδεολογικών μηνυμάτων. Η προσέγγιση αυτή γίνεται μεν μέσα από την ιστορική διάσταση, δηλαδή το ποιες συνθήκες οδήγησαν στις διαφορετικές μορφές και σκοπούς της παιδικής λογοτεχνίας, δίνεται όμως έμφαση κυρίως στη σημερινή εποχή.

7.2.04 Εισαγωγή στην παιδική λογοτεχνία

γ' εξ., Μένη Κανατσούλη

Το μάθημα περιέχει ένα μεγάλο εισαγωγικό μέρος στο οποίο συζητιούνται θέματα της θεωρίας της παιδικής λογοτεχνίας. Συγκεκριμένα ποιο είναι το εννοιολογικό περιεχόμενο του όρου παιδική λογοτεχνία; Ποια η θέση της και η σχέση της με τη λογοτεχνία; Πώς διαφοροποιείται από τη λογοτεχνία των ενηλίκων; Ποιος ο ρόλος του αναγνώστη και σε τι συνίστανται οι ιδιαιτερότητες του αναγνώστη παιδιού; Επίσης συζητιούνται, αλλά σε πολύ γενικές γραμμές, οι πολλές και διαφορετικές προτάσεις προσέγγισης των κειμένων για παιδιά. Γίνεται εκτενέστερη ωστόσο αναφορά στην προσέγγιση που δίνει κυρίως έμφαση στις αφηγηματικές τεχνικές των κειμένων. Στο δεύτερο και εκτενέστερο μέρος, συζητιούνται οι ειδολογικές κατηγοριοποιήσεις της παιδικής λογοτεχνίας, ενώ η εξέταση του κάθε είδους παρακολούθει την ιστορική του διαδρομή, δίνοντας κυρίως έμφαση στη νεότερη παιδική λογοτεχνία. Μέσα από την ιστορική εξέλιξη του είδους, αυτό που κυρίως αναδεικνύεται είναι οι διαφοροποιήσεις, σε κάθε εποχή, των αντιλήψεων για το τι είναι το παιδικό βιβλίο και ποιες αντιλήψεις υπάρχουν πίσω από αυτό για τον αναγνώστη παιδί. Σ' αυτό το δεύτερο

μέρος, θα εξετασθούν τα περισσότερα είδη της παιδικής λογοτεχνίας, θα σταθούμε όμως περισσότερο σε αυτά που αφορούν τις μικρότερες ηλικίες, δηλαδή το παραμύθι και το εικονογραφημένο βιβλίο.

7.2.07 Διδακτική της λογοτεχνίας στην προσχολική εκπαίδευση

δ' εξάμηνο, Αγγελική Γιαννικοπούλου, επίκ. καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αιγαίου

A. Διαθεματικές προσεγγίσεις: Η αλλαγή τόσο της αντιλήψεις όσο και στο αναλυτικό πρόγραμμα του Νηπιαγωγείου ευνοεί τη διαθεματικότητα. Με αφορμή τη λογοτεχνία, τα παιδιά προσεγγίζουν ποικίλους τομείς του αναλυτικού προγράμματος. Θεωρητικά ζητήματα αναγκαιότητας της διαθεματικής προσέγγισης 'δένουν' με πρακτικά προβλήματα επιλογής και παρουσίασης παιδικών βιβλίων στη σχολική τάξη. Το μεγάλο στοίχημα παρόμοιων προσπαθειών παραμένει ο μη ευτελισμός της λογοτεχνίας σε μέσο μετάδοσης επιστημονικών γνώσεων.

- Λογοτεχνία και Γλώσσα
- Λογοτεχνία και Μαθηματικά
- Λογοτεχνία και Φυσική

B. Λογοτεχνία και Τεχνολογία: Σχέσεις και αντιθέσεις: Η ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών και οι σαρωτικές αλλαγές που έχουν επιφέρει στην επικοινωνία 'γέννησαν' μια γόνιμη προβληματική για τις σχέσεις της Λογοτεχνίας με την ετυμολογικά συγγενή της Τεχνολογία. Αρχικά, ενδιαφέρον παρουσιάζει ένα καθαρά πρακτικό ζήτημα όπως η προσέγγιση της λογοτεχνίας με τη βοήθεια της τεχνολογίας στο χώρο της Εκπαίδευσης. Η συζήτηση όμως δεν εξαντλείται μόνο σε αυτό, αλλά παραμένει ανοιχτή σε δύο ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες θεματικές: Από τη μια αρχίζει μία κατά βάση θεωρητική ενασχόληση με τη νέα μορφή λογοτεχνίας που φαίνεται να γεννιέται στο διαδίκτυο-γνωστή με ονόματα όπως *Κυβερνολογοτεχνία*, *Διαδραστική Λογοτεχνία*, *Υπερλογοτεχνία*, *Ηλεκτρονική Λογοτεχνία*-την 'ποιητική' της και την πρόσληψή της από τον αναγνώστη. Από την άλλη, αξίζει να διερευνηθούν και οι αλλαγές που η λογική των ηλεκτρονικών υπολογιστών (υπερμέσα, πολυμέσα) επιφέρουν στο χώρο του κλασικού παιδικού βιβλίου.

- Προσέγγιση της Λογοτεχνίας με τη βοήθεια των νέων τεχνολογιών
- Υπερκειμενική Λογοτεχνία/ Κυβερνολογοτεχνία/ Ηλεκτρονική Λογοτεχνία

➤ Η υπερκειμενική, η πολυμεσική και η διαδραστική λογική των ηλεκτρονικών υπολογιστών στο παιδικό βιβλίο

Γ. Λογοτεχνικά Κείμενα στη Σχολική Πράξη: Η σχολική πράξη αποτελεί έναν ενδιαφέροντα χώρο συνάντησης των παιδιών με τη λογοτεχνία. Σε αυτή εμπλέκεται και ο ενήλικος συν-αναγνώστης/νηπιαγωγός, που οφείλει να βρει λύση σε μια σειρά πρακτικών προβλημάτων: Ποια λογοτεχνικά είδη οφείλει να καλύψει η επαφή των παιδιών με τη λογοτεχνία; Τι γίνεται με την ποίηση και ειδικότερα τα λιγότερα γνωστά είδη της (π.χ. οπτικό ποίημα); Αφήγηση ή ανάγνωση και πότε; Είναι απαραίτητη η επίδειξη των εικόνων κατά την αφήγηση μιας ιστορίας; Ποιες δραστηριότητες εξάπτουν τη δημιουργική φαντασία και τη μυθοπλαστική δύναμη των παιδιών; Αφήγηση ιστοριών στο Νηπιαγωγείο. Ασκήσεις μυθοπλασίας. Η ανάγνωση βιβλίων στην κατάκτηση του αλφαριθμητισμού. Οπτικός Γραμματισμός, Πολυγραμματισμοί.

Κύκλος 7.3

Ιστορία και Ανθρωπολογία

Τα μαθήματα αυτού του κύκλου εισάγουν στις επιστήμες της ιστορίας και της ανθρωπολογίας. Προσφέρονται επιπλέον εξειδικευμένα μαθήματα ιστορίας και ανθρωπολογίας μεταξύ των οποίων και μαθήματα που αφορούν την ιστορική και ανθρωπολογική έρευνα όπως και τη σχέση αυτών των επιστημονικών πεδίων με την εκπαίδευση.

Μαθήματα Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας (σε εξέλιξη η διαδικασία εκλογής μέλους ΔΕΠ ή ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80)

7.3.09 (Π. Κωδ. 3.3.12) Ιστορία της εκπαίδευσης

δ' εξ., ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80

Η εκπαίδευση από την απελευθέρωση (1821) μέχρι σήμερα (συνοπτική εξιστόρηση), Γλωσσικοί αγώνες στις αρχές του 20ου αιώνα: ευαγγελιακά και ορεστειακά. Η εκπαίδευτική μεταρρύθμιση στις αρχές του 20ου αιώνα: το Παρθεναγωγείο του Βόλου, ο Εκπαίδευτικός Όμιλος, η Φοιτητική Συντροφιά. Οι απόπειρες μεταρρύθμισης και αντιμεταρρύθμισης 1913-1922. Προσπάθειες συνέχισης της πριν το 1917 εκπαίδευτικής μεταρρύθμισης: Τα Μαρασλειακά, η διάλυση του Εκπαίδευτικού Ομίλου. Η μεταρρύθμιση του 1929. Η εκπαίδευση στα χρόνια της δικτατορίας του Μεταξά. Η παιδεία στην Αντίσταση. Η εκπαι-

δευτική μεταρρύθμιση του 1964. Η εκπαίδευση στα χρόνια της επταετίας (1967-1974). Η μεταρρύθμιση του 1976. Η εκπαίδευση μετά το 1981.

Κύκλος 7.4

Επιστήμες της Γλώσσας

Τα μαθήματα αυτού του κύκλου έχουν διπλό στόχο: να εισαγάγουν στην επιστημονική μελέτη της γλώσσας και να δείξουν πώς τα πορίσματα αυτής της μελέτης έχουν θεμελιακή σημασία για την εκπαίδευση. Τη γλώσσα μελετούν από διαφορετικές σκοπιές αρκετοί επιστημονικοί κλάδοι, πάνω απ' όλα η θεωρητική γλωσσολογία που την προσεγγίζει ως φαινόμενο ανεξάρτητο από άλλα ζητήματα που αφορούν τον άνθρωπο και την κοινωνία. Κρίσιμη είναι ωστόσο η συμβολή θεωρητικών διεπιστημονικών κλάδων που προσεγγίζουν τη γλώσσα ως ψυχολογικό, κοινωνικό και βιολογικό φαινόμενο (κατεξοχήν η ψυχογλωσσολογία, η κοινωνιογλωσσολογία, η ανθρωπολογία της γλώσσας, η νευρογλωσσολογία και η γνωσιακή επιστήμη) όπως και περισσότερο εφαρμοσμένων κλάδων που μελετούν ζητήματα μάθησης, διδασκαλίας της γλώσσας και πολιτικού σχεδιασμού (κυρίως η εκπαίδευτική και η εφαρμοσμένη γλωσσολογία). Οι επιστήμες αυτές δείχνουν πόσο οι καθημερινές και οι επιστημονικές αντιλήψεις για τη γλώσσα απέχουν και πόσο πολύ οι πρώτες κυρίως διέπονται από κοινωνικές προκαταλήψεις. Η κατανόηση αυτών των ζητημάτων είναι άμεσης προτεραιότητας για τους/τις εκπαιδευτικούς, τόσο για την καθημερινή διδακτική τους όσο και για την κατανόηση του κοινωνικού και γνωσιακού ρόλου της εκπαίδευσης.

7.4.01 Εισαγωγή στη γλωσσολογία

γ' εξ., ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80

Το μάθημα αναφέρεται στην ιστορική συγκρότηση της γλωσσολογίας, στην οριοθέτηση του αντικειμένου της και στα θεωρητικά εργαλεία περιγραφής του. Έμφαση δίνεται στα επίπεδα ανάλυσης της γλώσσας: φωνολογία, μορφολογία, σύνταξη, σημασιολογία, πραγματολογία.

7.4.04 Γλώσσα, κοινωνία και νόηση

δ' εξ., Δίμητρα Κατή

Το μάθημα λειτουργεί ως εισαγωγή στις επιστήμες της γλώσσας. Εξοικειώνει συνοπτικά μόνο με τους θεωρητικούς και εφαρμοσμένους διεπιστημονικούς κλάδους που μελετούν τη γλώσσα, με ιδιαίτερη

έμφοι στη σχέση της με την εκπαίδευση. Αποτελείται από τις εξής τέσσερις ενότητες: α) Οι επιστήμες της γλώσσας: η ιστορία τους, το αντικείμενο και η μεθοδολογία τους. β) Εισαγωγή στις ψυχολογικές προσεγγίσεις της γλώσσας: η ομιλία και η κατανόησή της, η σχέση γλώσσας και νόησης. γ) Εισαγωγή στις κοινωνικές προσεγγίσεις της γλώσσας: η μελέτη της γλωσσικής ποικιλίας και αλλαγής από την κοινωνική και ιστορική γλωσσολογία, η μελέτη της γλώσσας ως κοινωνικής-πολιτισμικής πρακτικής από παραδόσεις όπως η εθνογραφία της επικοινωνίας, η εθνομεθοδολογία, ανάλυση συνεχούς λόγου (μονολόγων και συνομιλιών). δ) Σχέση γλώσσας και εκπαίδευσης: αναλυτικά προγράμματα, προβλήματα διγλωσσίας, κοινωνικής ποικιλίας, κρατικής πολιτικής και γλωσσικού σχεδιασμού.

7.4.05 Γραπτός λόγος, κοινωνία και νόηση

στ' εξ., Δήμητρα Κατί

Το μάθημα εξοικειώνει με την προβληματική ποικίλων επιστημών σχετικά με ζητήματα που αφορούν τη μάθηση και τη διδασκαλία του γραπτού λόγου στο σχολείο. Αποτελείται από τις εξής ενότητες: α) Αλφαριθμός, κοινωνία και εκπαίδευση: ο κοινωνικός χαρακτήρας της έννοιας του αλφαριθμού και η ιστορία του, η διδασκαλία του στο σχολείο και ο ρόλος της στη διαμόρφωση συνειδήσεων και την απαραγωγή/ αναδιαμόρφωση της κοινωνικής ιεραρχίας. β) Γραπτός λόγος: η ιστορία της γραφής, οι μορφές και λειτουργίες της, νόηση και γραφή, κοινωνική διαστρωμάτωση και χρήσεις του γραπτού λόγου. γ) Η ανάγνωση και η γραφή ως νοητικές διεργασίες. δ) Παιδαγωγικές πρακτικές σχετικά με τη διδασκαλία και αξιολόγηση της ανάγνωσης και της γραφής. ε) Το παιδί και η μάθηση της ανάγνωσης και γραφής: ψυχολογικοί και κοινωνικοί συντελεστές αυτής της μάθησης

Κύκλος 7.5

Φιλοσοφία

Εισαγωγή στην ιστορία, τον τρόπο σκέψης, τις αναζητήσεις, τις έννοιες και τις σχολές της φιλοσοφίας. Παρουσίαση της φιλοσοφίας της παιδείας, της γνώσης και της επιστήμης και γνωριμία με τη σκέψη των φιλοσόφων που θεμελίωσαν τις επιστήμες της αγωγής. Στα μαθήματα του κύκλου αυτού επιδιώκεται επίσης η άσκηση των φοιτητών/τριών στο χειρισμό και τον έλεγχο εννοιών, την παραγωγή και την κριτική εξέταση μιας επιχειρηματολογίας καθώς και την εμβάθυνση στην ανάγνωση θεωρητικών κειμένων.

7.5.09 Ιστορία της Φιλοσοφίας

δ' εξ., ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80

Στο μάθημα συζητείται η έννοια της φιλοσοφίας, καθώς και οι παράγωγες έννοιες της ιστορίας της φιλοσοφίας και της συστηματικής φιλοσοφίας. Ακολουθώντας τη σύμφωνη γνώμη αρκετών επιφανών φιλοσόφων ότι η ελληνική φιλοσοφία δεν είναι μια ιδιαιτέρα παραλλαγή φιλοσοφίας αλλά είναι «η κατ' εξοχήν φιλοσοφία», επιχειρείται μια αναλυτική συζήτηση των φιλοσοφικών προβλημάτων που έθεσαν οι Έλληνες φιλόσοφοι κατά την αρχαία εποχή. Κατ' αυτόν τον τρόπο έμφαση δίδεται στη συζήτηση των θεωριών των αρχαίων Ελλήνων φιλοσόφων από τους Μιλησίους έως και τον Αριστοτέλη. Οι φοιτητές/τριες του μαθήματος, παράλληλα με την τελική γραπτή εξέταση (στην οποία θα εξετασθούν τόσον επί της εξεταστέας ύλης του βιβλίου όσον και επί των προφορικών συζητήσεων κατά τη διάρκεια του μαθήματος), πρόκειται να υποβάλλουν επίσης γραπτή εργασία με θέμα που θα προσδιορισθεί σε συνεννόηση με τον διδάσκοντα κατά τη διάρκεια των μαθημάτων.

Ενότητα 8: Ξένες Γλώσσες

Στο Τμήμα θα προσφέρονται, ανάλογα με το δυναμικό του σε διδάσκοντες/ουσες, μαθήματα ξένων γλωσσών για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες που δεν κατέχουν επαρκώς μια ξένη γλώσσα ή για εκείνους/ες που θέλουν να τελειοποιήσουν αυτή που ξέρουν ή να μάθουν μία ακόμη. Στα μαθήματα της ενότητας αυτής δεν καταχωρούνται βαθμοί, παρά μόνο διδακτικές μονάδες.

Ειδικότερα, η κατοχή σε υψηλό επίπεδο της αγγλικής γλώσσας κρίνεται τελείως απαραίτητη για το/την σημερινό/ή απόφοιτο ενός πανεπιστημιακού τμήματος, γι' αυτό τα μαθήματα Αγγλική Γλώσσα II, Επιστημονική Ορολογία και Κείμενα I καθώς και Ορολογία και Κείμενα II είναι υποχρεωτικά. Η παρακολούθηση του μαθήματος "Αγγλική Γλώσσα I" είναι προαιρετική. Αφορά μόνον τους/τις φοιτητές/τριες που δεν γνωρζουν καθόλου την αγγλική γλώσσα και νιώθουν την ανάγκη απόκτησης βασικών γνώσεων γι' αυτήν. Όλοι/όλες οι φοιτητές/τριες θεωρείται ότι διδάχθηκαν επαρκώς την αγγλική γλώσσα και επιστημονική ορολογία εάν έχουν συγκεντρώσει 6 δ.μ. Όσοι/όσες έχουν πιστοποιητικό Proficiency του Cambridge ή Michigan ή κρατικό πτυχίο γλωσσομάθειας επιπέδου Γ2 πιστώνονται με τις απαραίτητες 6 δ.μ. και απαλλάσσονται από την εξέταση στα μαθήματα αυτά. Όσοι/όσες φοιτητές/τριες έχουν πιστοποιητικό First Certificate του Cambridge ή Michigan ή κρατικό πτυχίο γλωσσομάθειας επιπέδου

Β2 ή Γ1 πιστώνονται με 4 δ.μ. και υποχρεούνται να παρακολουθήσουν μόνο το μάθημα «Επιστημονική Ορολογία και Κείμενα ΙΙ».

8.1.01 Αγγλική γλώσσα Ι

χειμερινό εξάμηνο, Λενιώ Τσαρνά

Δεν παρέχονται διδακτικές μονάδες

Γνώσεις αγγλικών: επίπεδο αρχαρίων (beginners level)

8.1.06 Αγγλική γλώσσα ΙΙ

εαρινό εξάμηνο, Λενιώ Τσαρνά

Γνώσεις αγγλικών: ενδιάμεσο επίπεδο (intermediate level)

8.1.07 Επιστημονική ορολογία και κείμενα Ι

χειμερινό εξάμηνο, Λενιώ Τσαρνά

Εξοικείωση με αγγλόφωνα παιδαγωγικά κείμενα στα διάφορα γνωστικά αντικείμενα του τμήματος.

8.1.08 Επιστημονική ορολογία και κείμενα ΙΙ

εαρινό εξάμηνο, Λενιώ Τσαρνά

Συστίνεται να έχει προηγηθεί το μάθημα «8.1.07 Επιστημονική ορολογία και κείμενα Ι»

Εξοικείωση με αγγλόφωνα παιδαγωγικά κείμενα στα διάφορα γνωστικά αντικείμενα του τμήματος.

Ενότητα 9: Πρακτικές Εφαρμογές

Η διδασκαλία αποτελεί μια διαδικασία συνεχούς εξέλιξης. Η εφαρμοσμένη παιδαγωγική (μέσα από πρακτικές εφαρμογές) συμβάλλει στην εξέλιξη αυτή με τη διαρκή εξερεύνηση και ανακάλυψη νέων μορφών διδακτικής παρέμβασης. Σκοπός των πρακτικών ασκήσεων είναι να αναπτυχθεί η ικανότητα εφαρμογής των ποικίλων θεωρητικών προσεγγίσεων της παιδαγωγικής στην πράξη, να καλλιεργηθεί η αυτοπεποίθηση της κριτικής ανάλυσης, καθώς και να εξευρεθούν τρόποι πειραματισμού σε νέες στρατηγικές ανάπτυξης της μαθησιακής διαδικασίας στην τάξη. Το περιεχόμενο των πρακτικών ασκήσεων στηρίζεται σε προγράμματα που απορρέουν από τη θεωρία του Piaget, τη μέθοδο Montessori, τις προσεγγίσεις της παιδαγωγικής σχολής Bank Street, το βιωματικό επικοινωνιακό μοντέλο καθώς και εκλεκτικά προγράμματα της Ευρώπης και των ΗΠΑ.

9.0.01 Παιδαγωγική της διδασκαλίας Ι - Εφαρμοσμένη παιδαγωγική
έξ., Κωνσταντίνος Χρυσαφίδης

Απαιτείται οι φοιτητές/τριες να έχουν περάσει τα μαθήματα: «1.0.01 Εισαγωγή στις επιστήμες της αγωγής», «2.0.01 Εισαγωγή στην Ψυχολογία», «2.0.02 Ανάπτυξη του παιδιού», «3.0.01 Εισαγωγή στις κοινωνικές επιστήμες», «4.1.01 Επιστημονικές εργασίες: ζητήματα ανάγνωσης και γραφής» και από ένα (1) μάθημα για κάθε ενότητα από τις παρακάτω: «5. Θετικών Επιστημών και Εκπαίδευσης», «6. Αγωγής στις Τέχνες», «7. Γενικής Παιδείας», «10. Εκπαίδευση και Νέες Τεχνολογίες». Η ωχής της παραπάνω απαίτησης έχει αρχίσει από τους πρωτοετείς φοιτητές/τριες ακαδ. έτους 2003-04.

Το μάθημα στηρίζεται στο θεωρητικό προβληματισμό που έχει διατυπωθεί για τους ειδικούς κύκλους προγραμμάτων της προσχολικής εκπαίδευσης, με βάση τις σύγχρονες τάσεις για την ανάπτυξη των προγραμμάτων αυτών. Εξετάζεται η διδασκαλία ως κυρίαρχη μορφή παιδαγωγικής επικοινωνίας καθώς και οι διαδικασίες διδασκαλίας και μάθησης. Τονίζεται η θεωρητική γνώση για την ανάπτυξη εννοιών και δεξιοτήτων, οι μέθοδοι και οι στρατηγικές (ειδικές τεχνικές διδασκαλίας και προβληματισμού), τα κριτήρια για την ανάπτυξη και επιλογή του παιδαγωγικού υλικού και τέλος, ερευνώνται και αναπτύσσονται, αναλύονται και συγκρίνονται διάφορα μοντέλα και σχέδια για την προσχολική εκπαίδευση. Τονίζεται η σημασία της κατευθυνόμενης συμμετοχής και της συστηματικής παρατήρησης των φοιτητών/ριών σε νηπιαγωγεία.

9.0.02 Παιδαγωγική της διδασκαλίας ΙΙ - Εφαρμοσμένη παιδαγωγική
στ' έξ., Κωνσταντίνος Χρυσαφίδης

Συστίνεται να έχει προηγηθεί το μάθημα «9.0.01 Παιδαγωγική της διδασκαλίας Ι-Εφαρμοσμένη παιδαγωγική»

Βιωματική-επικοινωνιακή διδασκαλία, θεωρητικές βάσεις. Ο ρόλος του κριτικού ορθολογισμού και της κριτικής θεωρίας στη διαμόρφωση των σημερινών βιωματικών-επικοινωνιακών διδακτικών μοντέλων (projects). Η "ιδεολογική" και η "επιστημονική" διάσταση της βιωματικής-επικοινωνιακής διδασκαλίας. Η σημασία της αντιμετώπισης της διδασκαλίας μέσα από το πρίσμα της ενεργού συμμετοχής όλων των παραγόντων της εκπαίδευσης. Οι έννοιες αυτονομία και ομαδικότητα στη ζωή των σχολείων. Συνέπειες από την εισαγωγή της βιωματικής-επικοινωνιακής διδασκαλίας στο σχολείο όσον αφορά τη διδακτέα ύλη, το ρόλο του μαθητή, το ρόλο του εκπαιδευτικού, το ρόλο της κοινωνίας.

9.0.03 Παιδαγωγική της διδασκαλίας III - Εφαρμοσμένη παιδαγωγική

ζ εξ., Κωνσταντίνος Χρυσαφίδης

Απαιτείται οι φοιτητές/τριες να έχουν περάσει το μάθημα «9.0.02 Παιδαγωγική της διδασκαλίας II-Εφαρμοσμένη παιδαγωγική»

Αναλυτικά προγράμματα προσχολικής αγωγής, θεωρητικές βάσεις - τεχνικές σχεδιασμού και υλοποίησης. Βασικά μοντέλα: παραδοσιακό, ψυχολογικό, κοινωνικής κατεύθυνσης, μοντέλο των επιμέρους επιστημονικών κλάδων. Το ελληνικό αναλυτικό πρόγραμμα. Θεωρητική προσέγγιση. Συσχέτιση με αντίστοιχα ψυχολογικά μοντέλα και ειδικότερα μοντέλα που στηρίζονται στη θεωρία του Piaget. Ασκήσεις εφαρμογής του αναλυτικού προγράμματος του ελληνικού νηπιαγωγείου (πορεία: από το διδακτικό στόχο στη δραστηριότητα και από τη δραστηριότητα στο διδακτικό στόχο) και διερεύνηση των δυνατοτήτων λειτουργίας του στα πλαίσια της βιωματικής επικοινωνιακής διδασκαλίας.

9.0.04 Παιδαγωγική της διδασκαλίας IV - Εφαρμοσμένη παιδαγωγική

η' εξ., Ευγενία Κουτσούβάνου

Απαιτείται οι φοιτητές/τριες να έχουν περάσει το μάθημα «9.0.01 Παιδαγωγική της Διδασκαλίας I-Εφαρμοσμένη παιδαγωγική»

Περιλαμβάνει προγράμματα που στηρίζονται στη θεωρία του Piaget, στη μέθοδο Montessori, στην προσέγγιση του Bank Street (εξελικτική - κοινωνική προσέγγιση) και σε εκλεκτικά προγράμματα Ηνωμένων Πολιτειών και Αγγλίας. Εφαρμοσμένη Παιδαγωγική. Η διαδικασία της διδασκαλίας δια μέσου τεχνικών και πραγματικών καταστάσεων. Πρακτικές εφαρμογές. Δίδεται έμφαση στο ρόλο και τη συμπεριφορά του/της εκπαιδευτικού καθώς και στη λήψη πρωτοβουλιών κατά την πορεία της διδασκαλίας. Αξιολογούνται τα κριτήρια για την επιλογή προγραμμάτων και υλικών, ο σχεδιασμός των στρατηγικών διδασκαλίας, η επιλογή των ενοτήτων και τέλος η εφαρμογή όλων αυτών σε επιλεγμένα νηπιαγωγεία, όπου πραγματοποιούνται οι πρακτικές ασκήσεις. Οι φοιτητές/τριες συνδυάζουν και συνυφαίνουν επί μονίμου βάσεως θεωρία και πράξη, ενώ το εκπαιδευτικό πρόγραμμα και τα χαρακτηριστικά του αναλύονται και συνδέονται με την ανάπτυξη και τις προσωπικές εμπειρίες του παιδιού της προσχολικής ηλικίας.

9.0.05 Διδακτική πράξη - Μέθοδος παρατήρησης, θεωρία και πρακτικές εφαρμογές

η' εξ., Αλεξάνδρα Ανδρούσου

Απαιτείται οι φοιτητές/τριες να έχουν παρακολούθησει επινυχώς το μάθημα «1.2.03 Διδακτική πράξη: μέθοδος παρατήρησης, ψυχοπαιδαγωγικές θεωρητικές προσεγγίσεις»

Μετά τη παρουσίαση των θεωρητικών προσεγγίσεων που έγινε στο μάθημα «Διδακτική πράξη: Μέθοδος παρατήρησης, ψυχοπαιδαγωγικές θεωρητικές προσεγγίσεις», στην διάρκεια του εξαμήνου αυτού το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στην ανάλυση παραδειγμάτων πρακτικών εφαρμογών της μεθόδου στην Ελλάδα και αλλού. Τα παραδείγματα αντλούνται από όλο το φάσμα της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Παράλληλα οι φοιτητές/τριες θα αναλάβουν να σχεδιάσουν σε ομάδες και να υλοποίησουν συγκεκριμένες παιδαγωγικές δραστηριότητες σε νηπιαγωγείο, οι οποίες αναλύονται και αξιολογούνται στα πλαίσια του μαθήματος.

Ενότητα 10. Εκπαίδευση και Νέες Τεχνολογίες

Στην ενότητα περιλαμβάνονται μαθήματα που έχουν στόχο την εξοικείωση των φοιτητών/τριών στη χρήση των νέων τεχνολογιών. Επιπλέον επιχειρείται η κατανόηση της αναγκαιότητας και των μεθόδων χρήσης αυτών των τεχνολογιών ως διδακτικών εργαλείων.

10.1 Εισαγωγή στη χρήση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση στ' εξ., ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80

Το επιστημονικό πεδίο των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση συνιστά ένα διεπιστημονικό κλάδο, ο οποίος πραγματεύεται όχι τόσο τις νέες τεχνολογίες καθεαυτές, αλλά την ίδια τη μάθηση. Σκοπός του είναι η αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχουν οι νέες τεχνολογίες στην εκπαίδευτική διαδικασία. Στο θεωρητικό σκέλος του μαθήματος εξετάζονται οι εκπαιδευτικές λειτουργίες του ηλεκτρονικού υπολογιστή (H/Y), με έμφαση στον H/Y ως διδακτικό μέσο, ως γνωστικό εργαλείο και ως πηγή πληροφορίας. Στο μάθημα περιέχονται επίσης οι εξής θεματικές. Θεωρίες μάθησης και υπολογιστές: συμπεριφορισμός, εποικοδομητισμός (Piaget, Vygotsky, Bruner) και γνωστική προσέγγιση της επεξεργασίας των πληροφοριών. Συνεργατική μάθηση και υπολογιστές. Ο υπολογιστής και οι παιδαγωγικές του χρήσεις. Υπολογιστές στην προσχολική ηλικία. Υπολογιστές και άτομα με ειδικές

εκπαιδευτικές ανάγκες. Αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού. Οι νέες τεχνολογίες στην ελληνική εκπαίδευση και η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Το διαδίκτυο (Internet) στην εκπαίδευση. Το εργαστήριο του μαθήματος επικεντρώνεται στην παιδαγωγική αξιοποίηση του εκπαιδευτικού λογισμικού.

10.2 Εισαγωγή στην πληροφορική

α' εξ., Βασίλης Γιαλαμάς και Διονύσης Μάνεσης Α - Κ, β' εξ., Βασίλης Γιαλαμάς και Διονύσης Μάνεσης Λ - Ω

Αντίστοιχο του παλαιότερου μαθήματος 1.3.04 με ίδιο τίτλο

Εισαγωγή στη χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή (H/Y) και άσκηση στα εξής προγράμματα εφαρμογών: λειτουργικό σύστημα Windows 95, κειμενογράφος Word, φύλλο εργασίας Excel.

10.3 Κριτική θεώρηση της χρήσης των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση

η' εξ., ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80

Στις πρώτες παραδόσεις του μαθήματος εξετάζουμε κριτικά τη νέα "τεχνολογική κατάσταση". Αναλύονται βασικές έννοιες (μηχανή, τέχνημα, τεχνολογικό περιβάλλον, τεχνολογική κοινωνία) και σχέσεις που την αφορούν (τεχνολογία-επιστήμη, τεχνολογία και καθημερινή ζωή) έτσι ώστε να φτάσουμε κατάλληλα προετοιμασμένοι στη σχέση της τεχνολογίας με τον μαθητή, τον δάσκαλο και το συνολικό εκπαιδευτικό σύστημα. Πρόκειται για κρίσιμα ζητήματα με τα οποία θα πρέπει να είναι εξοικειωμένος ο εκπαιδευτικός έτσι ώστε να είναι ικανός να αξιοποιήσει, χωρίς φόβους και προκαταλήψεις, τις νέες τεχνολογίες που με την πάροδο του χρόνου αποτελούν συστατικά στοιχεία του νέου του ρόλου.

Στη συνέχεια αναλύεται ο τρόπος με τον οποίο οι αναπαραστάσεις και οι στάσεις των εκπαιδευτικών διαμορφώνονται σε συνάρτηση με την έλλειψη αυτοπεποίθησης και ελέγχου όσον αφορά στη χρήση των νέων τεχνολογιών. Συγκρίνονται οι συμβατικές μέθοδοι διδασκαλίας με αυτές που προκρίνουν τη χρήση νέων τεχνολογιών. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην κριτική επεξεργασία της θέσης ότι η εκπαιδευτική τεχνολογία πλεονεκτεί ψυχολογικά, παιδαγωγικά, διδακτικά και οργανωτικά.

Στο τελευταίο μέρος του μαθήματος εστιάζουμε σε συγκεκριμένες τεχνολογικές εφαρμογές και στη χρήση τους στο χώρο της εκπαίδευσης. Με βάση μια σειρά από ερευνητικές εργασίες που διερευνούν τις αντιδράσεις των εκπαιδευτικών στη χρήση των νέων τεχνολογιών,

"εφαρμόζουμε" τα οσα έχουμε αναφέρει θεωρητικά σε πραγματικά προβλήματα.

10.5 Εισαγωγή στη χρήση φωτογραφίας

α' εξ., ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80

Αντίστοιχο του παλαιότερου μαθήματας 1.3.02 με ίδιο τίτλο.

Το μάθημα έχει στόχο τη γνωριμία με το οπτικό μέσο της φωτογραφίας και δυνατότητες χρήσης του από παιδαγωγούς και μικρά παιδιά. Συμπεριλαμβάνει γνωριμία με τις βασικές αρχές της φωτογραφίας (ιστορία, σημαντικές εφαρμογές, τεχνική), εισαγωγή στη χρήση εξοπλισμού, φωτογραφική μηχανή, προβολέας διαφανειών, γραφοσκόπιο κ.λπ.). Περιλαμβάνει επίσης πρακτικές εφαρμογές που μπορούν να εμπλουτίσουν τις καθιερωμένες δραστηριότητες του νηπιαγωγείου, είναι κατάλληλες για μικρά παιδιά και μπορούν να τα φέρουν σε πρώτη επαφή με τις αρχές και δυνατότητες της φωτογραφίας.

10.6 Εισαγωγή στη χρήση της κινούμενης εικόνας

στ' εξ., ανάθεση διδασκαλίας με βάση το Π.Δ. 407/80

Αντίστοιχο του παλαιότερου μαθήματας 1.3.03 με ίδιο τίτλο.

Το μάθημα έχει στόχο τη γνωριμία με την κινούμενη εικόνα (οπτικά παιχνίδια, φίλμ/κινηματογράφος και βίντεο) και τις δυνατότητες χρήσης των μέσων αυτών από παιδαγωγούς και μικρά παιδιά. Συμπεριλαμβάνει πιο συγκεκριμένα γνωριμία με τις βασικές αρχές της κινούμενης εικόνας (ιστορία, σημαντικές εφαρμογές, τεχνικές), την εισαγωγή στη χρήση εξοπλισμού (βιντεο-κάμερα, VCR κλπ.), δείγματα εφαρμογών κινούμενης εικόνας για/από μικρά παιδιά και ασκήσεις πρακτικών εφαρμογών κινούμενης εικόνας.

Σημείωση: Κατά το ακαδ. έτος 2004-05 θα διδαχθεί το μάθημα: **Θεωρίες του κινηματικού φύλου** με ανάθεση διδασκαλίας βάσει Π.Δ. 407/80.

Ενότητα 11. Προαιρετική Πτυχιακή Εργασία

Η πτυχιακή εργασία συνδέεται με τις πιο δημιουργικές διεργασίες στο επίπεδο των προπτυχιακών σπουδών. Στηρίζεται καταρχήν σε στενή συνεργασία ανάμεσα στο διδακτικό προσωπικό και τους/τις φοιτητές/τριες, αλλά και μεταξύ φοιτητών/τριών όταν η εργασία είναι ομαδική. Δημιουργείται επίσης η δυνατότητα για τους/τις φοιτητές/τριες να συνθέσουν τις γνώσεις που έχουν κατακτήσει με τρόπο επιστήμονικό

αλλά και προσωπικό, να συνδυάσουν τις θεωρητικές προσεγγίσεις με εμπειρικές εφαρμογές και παιδαγωγικές παρεμβάσεις μέσα από διαδικασίες τεκμηρίωσης και κριτικής ανάλυσης. Η εργασία παρέχει τη δυνατότητα για καλλιέργεια βασικών δεξιοτήτων που συνδέονται με το επάγγελμα του εκπαιδευτικού: συμβάλλει στην ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας, στην επίλυση προβλημάτων σε πολλαπλά επίπεδα, στην ικανότητα αυτενέργειας αλλά και συλλογικής εργασίας.

Η συμμετοχή των φοιτητών/τριών σε ειδικά σεμινάρια για την πτυχιακή εργασία (ΕΣΠΕ), η συμμετοχή τους ως ακροατήριο στην παρουσίαση διδακτορικών διατριβών, όπως και η ενδεχόμενη βοηθητική συμμετοχή τους σε ερευνητικά προγράμματα των μελών ΔΕΠ αποτελούν βασικά στοιχεία στην ανάπτυξη ερευνητικών ικανοτήτων. Η διαδικασία εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας στηρίζεται σε πιο δυναμικές, διαμορφωτικές μεθόδους αξιολόγησης, καθώς η στενότερη επαφή με τους/τις διδάσκοντες/ουσες οδηγεί σε ενδιάμεσες αξιολογήσεις που έχουν υποστηρικτικό χαρακτήρα για την παραγωγή ενός αξιόλογου προϊόντος. Μέσω της θεματολογίας των πτυχιακών εργασιών μπορούν να ενισχυθούν οι διεπιστημονικές προσεγγίσεις και ως ένα βαθμό οι διατηματικές συνεργασίες κατά την επίβλεψη των εργασιών.

Η δυνατότητα για εκπόνηση πτυχιακής εργασίας παρέχεται σε φοιτητές/τριες που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς αριθμό μαθημάτων αντίστοιχων με έξι εξάμηνα-δηλαδή τουλάχιστον 120 δ.μ. με την επαναληπτική περίοδο Σεπτεμβρίου. Η εργασία είναι **προαιρετική** και λαμβάνει 9 διδακτικές μονάδες, δηλαδή τις αντίστοιχες δ.μ. τριών μαθημάτων. Συγκεκριμένα οι φοιτητές/τριες που επιλέγουν την πτυχιακή εργασία και εφόσον έχουν συγκεντρώσει τουλάχιστον 120 δ.μ. (τα οποία αντίστοιχουν σε μαθήματα έξι εξαμήνων) θα πρέπει στο τέλος του εαρινού εξαμήνου να έλθουν σε συνεννόηση με ένα μέλος ΔΕΠ, που θα αναλάβει το ρόλο του/της επιβλέποντος/ουσας. Στην αρχή του επομένου ακαδημαϊκού έτους θα δηλώσουν στη Γραμματεία την επιλογή τους.

Κάθε μέλος ΔΕΠ, ανάλογα με την ειδικότητα και τις ανάγκες των μαθημάτων του μπορεί, εάν το επιθυμεί, να επιβλέπει πτυχιακές εργασίες, ατομικές ή συλλογικές. Οι συλλογικές εργασίες ενθαρρύνονται ιδιαίτερα και μπορούν να οργανώνονται σε ομάδες έως και τεσσάρων φοιτητών/τριών. Οι διδάσκοντες/ουσες καθορίζουν τα θέματα στα οποία προσφέρεται η δυνατότητα εργασίας στην αρχή κάθε χρόνου. Η συνεργασία για τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας αναπτύσσεται στον κύκλο των ειδικών σεμιναρίων για την εκπόνηση πτυχιακών εργασιών (ΕΣΠΕ) που αναλαμβάνει κάθε μέλος ΔΕΠ. Τα ΕΣΠΕ

επικεντρώνονται στα θέματα που έχουν ανακοινώσει οι διδάσκοντες/ουσες. Στο πλαίσιο τους παρουσιάζεται το υλικό που επεξεργάζονται οι φοιτητές/τριες ενώ οι διδάσκοντες/ουσες παρεμβαίνουν όταν και όπου το κρίνουν αναγκαίο για την ομαλή εξέλιξη και την ολοκλήρωση κάθε εργασίας.

Η πτυχιακή εργασία εκπονείται κατά τη διάρκεια ενός ακαδημαϊκού έτους, παραδίδεται γραπτή μέχρι τις 20 Μαΐου και υποστηρίζεται τον Ιούνιο. Σε περίπτωση που οι επιβλέποντες/ουσες κρίνουν ότι η επεξεργασία του θέματος δεν έχει ολοκληρωθεί, η υποστήριξη της πτυχιακής αναβάλλεται για την εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου. Οι φοιτητές/τριες που δεν ολοκληρώνουν την πτυχιακή μέσα σε αυτά τα χρονικά όρια χάνουν το δικαίωμα υποστήριξης και θα πρέπει να κάνουν άλλες επιλογές.

Στην πτυχιακή εργασία αναφέρονται το όνομα ή τα ονόματα των συγγραφέων, ο τίτλος, τα περιεχόμενα, η περίληψη, η εισαγωγή, η μεθοδολογία που ακολουθείται, τα δεδομένα και η επεξεργασία τους, τα αποτελέσματα και ο σχολιασμός, τα συμπεράσματα, οι προτάσεις, τα παραρτήματα και η βιβλιογραφία. Η πτυχιακή κατατίθεται δακτυλογραφημένη σε χαρτί A4, έως 70 χαρακτήρες ανά γραμμή, με μέγεθος γραμματοσειράς 12 σπιγμών, με διάστιχο 1,5 και περιθώρια 2,5 εκατοστών. Η εργασία πρέπει να έχει έκταση γύρω στις 18.000-20.000 λέξεις (περίπου 80 σελίδες).

Μετά την παράδοση της εργασίας δύο μέλη ΔΕΠ ορίζονται ως αξιολογητές/τριες, ο/η επιβλέπων/ουσα και ένα μέλος ΔΕΠ συναφούς αντικειμένου. Η αξιολόγηση γίνεται με βάση: α) το βαθμό ανταπόκρισης των φοιτητών/τριών στις απαιτήσεις, όπως διαμορφώνονται στα ΕΣΠΕ (20% της τελικής βαθμολογίας), με βαθμολόγηση μόνο από τον/την επιβλέπων/ουσα. β) τη γραπτή εργασία που κατατίθεται (60% της τελικής βαθμολογίας), με βαθμολόγηση και από τα δύο μέλη ΔΕΠ. γ) την προφορική παρουσίαση της εργασίας (20% της τελικής βαθμολογίας), με βαθμολόγηση και από τα δύο μέλη ΔΕΠ. Τα βασικά κριτήρια αξιολόγησης της γραπτής εργασίας αφορούν: α) την ποιότητα του γραπτού λόγου, β) τη χρήση της σχετικής βιβλιογραφίας, γ) την ποιότητα της πρακτικής ή της παρέμβασης που σχετίζεται με το θέμα που αναπτύσσεται. δ) την ποιότητα και τό επίπεδο του προσωπικού συλλογισμού του/της φοιτητή/τριας, ε) την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών.

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Στο ΤΕΑΠΗ λειτουργούν τρία προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών (ΠΜΣ) σε συνεργασία με άλλα τμήματα και Πανεπιστήμια.

Διακρατικό και Διατμηματικό-Διαπανεπιστημιακό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα»

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» αποτελεί αναμόρφωση (ΦΕΚ 611/τ.Β' 19-05-2003) του διακρατικού-διαπανεπιστημιακού και διατμηματικού προγράμματος που ιδρύθηκε το 1994 με πρωτοβουλία της Μαρίας Ηλιού, καθηγήτριας του ΤΕΑΠΗ σε συνεργασία με τη Dr. Eva Gamarnikow από το Institute of Education.

Η διάρκεια του προγράμματος είναι διετής. Η φοίτηση στο Institute of Education περιλαμβάνει δύο πλήρη ακαδημαϊκά τρίμηνα (terms). Οι φοιτητές παρακολουθούν μαθήματα που προσφέρονται και στα δύο πανεπιστήμια και αξιολογούνται με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης του αντίστοιχου πανεπιστημίου. Αφετηρία για την οργάνωση του μεταπτυχιακού αυτού προγράμματος ήταν η θέση ότι η εναισθητοποίηση στα θέματα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της προάσπισής τους οφείλει να αποτελέσει κατευθυντήριο άξονα της εκπαίδευσης ήδη από τις πρώτες βαθμίδες. Στην εποχή μας που χαρακτηρίζεται από τη διαμόρφωση πολυεθνικών συνόλων αφενός και πολυπολιτισμικών κοινωνιών αφετέρου, η ανάπτυξη της θεωρίας και της πρακτικής στα ανθρώπινα δικαιώματα και η καταπολέμηση των κοινωνικών διακρίσεων που αναδύονται στα πλαίσια και στις διαδικασίες των εκπαιδευτικών θεσμών αποτελούν ισχυρά μέσα και μέτρα συνοχής και δικαιοσύνης.

Από το ακαδημαϊκό έτος 2001-02 το αναμορφωμένο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών "Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα" αναπτύσσεται σε δύο κατευθύνομες:

- Εκπαίδευση και Κοινωνικές Διακρίσεις
- Ειδική Αγωγή

Η κατεύθυνση "Εκπαίδευση και Κοινωνικές Διακρίσεις" περιλαμβάνει ένα εξάμηνο φοίτησης (το εαρινό του πρώτου έτους σπουδών) στο Institute of Education του Πανεπιστημίου του Λονδίνου. Η κατεύθυνση "Ειδική Αγωγή" περιλαμβάνει ένα εξάμηνο (το εαρινό του πρώτου έτους σπουδών) πρακτικής άσκησης με εποπτεία σε κανονικά ή ειδικά σχολεία, Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής (ΣΜΕΑ) ή και σε αναγνωρισμένα από το κράτος θεραπευτικά Κέντρα Ημέρας.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και φοιτήτριες που ακολουθούν την κατεύθυνση Εκπαίδευση και Κοινωνικές Διακρίσεις αποκτούν γνώσεις που τους/τις καθιστούν ικανούς/ές να μελετούν και να αναλύουν (α) τις διαφορετικές κατηγορίες κοινωνικών ταξινομήσεων και ιεραρχίσεων και (β) τους ποικίλους τρόπους που αυτές αλληλεπιδρούν με την εκπαίδευση και συμβάλλουν στη συγκρότηση κοινωνικών σχέσεων εξουσίας και στην παραγωγή ή την ενίσχυση κοινωνικών διακρίσεων. Αποκτούν επίσης ικανότητες μελέτης και σχεδιασμού πολιτικών αλλά και πρακτικής παρέμβασης για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκύπτουν από τα παραπάνω στη λειτουργία του εκπαιδευτικού θεσμού. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και φοιτήτριες που ακολουθούν την κατεύθυνση Ειδική Αγωγή αποκτούν γνώσεις (α) για την ανάλυση των προβλημάτων των ατόμων με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και (β) για τις σύγχρονες προσεγγίσεις σχετικά με τους ποικίλους τρόπους που οι ιδιαιτερότητες αυτές αλληλεπιδρούν με την εκπαίδευση και την κοινωνική τους ένταξη. Αποκτούν επίσης ικανότητες για να διδάξουν σε ειδικές τάξεις ή για να αντιμετωπίσουν παιδιά με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο πλαίσιο της ένταξης στο κανονικό σχολείο.

Στόχος του προγράμματος είναι η εκπαίδευση στελεχών τόσο της εκπαίδευσης όσο και του ευρύτερου τομέα των κοινωνικών υπηρεσιών. Υποψήφιοι φοιτητές μπορούν να είναι οι κάτοχοι πτυχίου συναφούς προς το αντικείμενο του μεταπτυχιακού που διαθέτουν πιστοποιημένη γνώση της ελληνικής και της αγγλικής γλώσσας. Λείπτομέρειες σχετικά με τη δομή, το περιεχόμενο του προγράμματος και τους διδάσκοντες, καθώς επίσης και με τις διαδικασίες και τα κριτήρια επιλογής των φοιτητών περιλαμβάνονται στον Οδηγό Σπουδών του ΠΜΣ "Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα".

Το Πρόγραμμα διοικείται από την Ειδική Διατμηματική Επιτροπή, στην οποία προεδρεύει η Πρόεδρος του Τμήματος Τζέλα Βαρνάβα-

Σκούρα και συμμετέχουν τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής: Γίτσα Κοντογιαννούπολην-Πολυδωρίδη (Διευθύντρια του ΠΜΣ), Όλγα Πανοπούλου-Μαράτου, Θάλεια Δραγώνα, Δήμητρα Μακρυνιώτη, Αθηνά Σιδέρη, Νέλλη Ασκούνη, Εύη Ζαμπέτα, Eva Gamarnikow από το Institute of Education του Πανεπιστημίου του Λονδίνου και ένας/μία εκπρόσωπος των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών.

Το Πρόγραμμα υποστηρίζεται διοικητικά από τη Γραμματεία του Τμήματος στο κτήριο του Νέου Χημείου, Ναναρίνου 13α, ισόγειο, δεξιά, και από το γραφείο υποστήριξης του ΠΜΣ στεγάζεται στο κτήριο της Ιπποκράτους 35, 3ος όροφος, τηλ.: 210-36 88 526.

Για τις ανάγκες του ΠΜΣ υπάρχει αναγνωστήριο στην αίθουσα «Αικατερίνη Λασκαρίδου», Ιπποκράτους 35, 3^{ος} όροφος, το οποίο λειτουργεί δανειστικά μόνο για τους/τις μεταπτυχιακούς/κές φοιτητές/τριες του ΠΜΣ.

Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Πολιτική Επιστήμη και Κοινωνιολογία»

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών "Πολιτική Επιστήμη και Κοινωνιολογία" (ΠΜΣΠΕΚ) είναι διατμηματικό και οργανώνεται σε συνεργασία με το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αθηνών και διοικητικά υποστηρίζεται από το Τμήμα ΠΕΔΔ. Η θεσμοθετημένη συνεργασία των δύο Τμημάτων άρχισε το 1997, δύο χρόνια μετά τη δοκιμαστική λειτουργία του Προγράμματος στο ΤΠΕΔΔ, με στόχο να ενισχυθεί η κατεύθυνση Κοινωνιολογίας και να εμπλουτιστεί το διαθέσιμο επιστημονικό δυναμικό. Στο πλαίσιο της συνεργασίας αυτής, το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών "Πολιτική Επιστήμη και Κοινωνιολογία" χρηματοδοτήθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και το Επιχειρηματικό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ) για Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών, κατά την περίοδο 1998-2000. Με την ολοκλήρωση της χρηματοδότησης αυτής το Πρόγραμμα έχει εξασφαλίσει επαρκή υποδομή, τόσο σε τεχνικό εξοπλισμό όσο και σε εκπαιδευτικό υλικό.

Το ΠΜΔΠΕΚ απονέμει τους ακόλουθους μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών:

- **Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης:** η διάρκεια φοίτησης είναι δύο ακαδημαϊκά έτη (τέσσερα εξάμηνα). Περιλαμβάνει δύο κατεύθυνσεις, Πολιτικής Επιστήμης και Κοινωνιολογίας, τις οποίες οι φοιτητές/τριες επιλέγουν από το δεύτερο εξάμηνο σπουδών.
- **Διδακτορικό Δίπλωμα:** η μικρότερη διάρκεια φοίτησης είναι τρία (3) χρόνια και η μεγαλύτερη έξι (6), με δικαίωμα παράτασης μετά από απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ.

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών "Πολιτική Επιστήμη και Κοινωνιολογία" απευθύνεται σε ένα ευρύ φάσμα πτυχιούχων ελληνικών και ξένων Πανεπιστημίων και αποσκοπεί να επιλέγει κάθε φορά φοιτητές/τριες με υψηλές επιδόσεις και ισχυρό κίνητρο. Οι προθεσμίες για την υποβολή αίτησης συμμετοχής στο Πρόγραμμα ανακοινώνονται στον ημερήσιο τύπο. Η διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεων γίνεται μια φορά το χρόνο και πραγματοποιείται σε δύο στάδια. Στο πρώτο η Επιτροπή Αξιολόγησης του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Ειδίκευσης αξιολογεί τις αιτήσεις και επιλέγει εκείνες που θα προχωρήσουν στο δεύτερο στάδιο της διαδικασίας, στο οποίο προβλέπεται συνέντευξη των υποψηφίων.

Η συμμετοχή στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών "Πολιτική Επιστήμη και Κοινωνιολογία" προβλέπει την καταβολή διδάκτρων τα οποία δαπανώνται για την καλύτερη λειτουργία του. Προβλέπεται πάντως και η οικονομική ενίσχυση των φοιτητών/τριών του Προγράμματος, που συνδυάζεται με τη συμβολή τους στην κάλυψη των διοικητικών αναγκών του. Επιπλέον οι φοιτητές/τριες του Προγράμματος δικαιούνται χαμηλότοκο μακροχρόνιο δάνειο από τις Τράπεζες για τη χρηματοδότηση των σπουδών τους, ενώ απολαμβάνουν και όλων των ωφελειών που προκύπτουν από τη φοιτητική τους ιδιότητα.

Οι φοιτητές/τριες του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών "Πολιτική Επιστήμη και Κοινωνιολογία", έχουν πρόσβαση στις βιβλιοθήκες των δύο Τμημάτων καθώς και στα Εργαστήρια Πολιτικής Επικοινωνίας και Πληροφορικής του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης. Τα μαθήματα, οι διαλέξεις και τα σεμινάρια γίνονται στο κτήριο που έχει παραχωρηθεί από το Πανεπιστήμιο Αθηνών στην οδό Ξενοφώντος 4 (βος όροφος), στο Σύνταγμα. Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Προγράμματος οργανώνονται

εκδηλώσεις (ομιλίες, συνέδρια και σεμινάρια) που έχουν στόχο την εξουκείωση των φοιτητών και των φοιτητριών με ζητήματα που αφορούν άμεσα τις θεματικές του Προγράμματος και οι οποίες συμβάλλουν στην ανάπτυξη της σχετικής προβληματικής στην ελληνική κοινωνία.

Το Πρόγραμμα διευθύνει πενταμελής Συντονιστική Επιτροπή, η οποία αποτελείται από τρία μέλη του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης και δύο μέλη του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία.

Η Γραμματεία του ΠΜΣ βρίσκεται στην οδό Ομήρου 19, τηλ.: 210-36 88 919.

Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας για την Εκπαίδευση»

Το νέο Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με αντικείμενο «Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας για την Εκπαίδευση», το οποίο προβλέπεται να δεχθεί τους/τις πρώτους/τες φοιτητές/τριες κατά το ακαδημαϊκό έτος 2004-05, οργανώνεται σε συνεργασία με τα εξής τμήματα:

1. Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία (ΤΕΑΠΗ) – ΕΚΠΑ
2. Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (ΕΜΜΕ) – ΕΚΠΑ
3. Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
4. Τμήμα Πληροφορικής του ΤΕΙ Αθήνας
5. Τμήμα Γραφιστικής του ΤΕΙ Αθήνας

Το Πρόγραμμα στοχεύει στην ανάπτυξη της κριτικής αξιολόγησης της έρευνας στον χώρο των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση (ΤΠΕΕ), στην διεύρυνση των γνώσεων των φοιτητών/ριών σχετικά με τις πρακτικές εφαρμογές των ΤΠΕΕ,

καθώς και στην ανάπτυξη διαύλων επικοινωνίας με ειδικούς στην εφαρμογή των νέων τεχνολογιών στους τομείς της εκπαίδευσης.

Στο Δ.Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί:

- α) Πτυχιούχοι των Τμημάτων που έχουν τη δυνατότητα να εργαστούν στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ή εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
- β) Πτυχιούχοι άλλων συναφών και ομοταγών Τμημάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής με επίσημα αναγνωρισμένους τίτλους σπουδών, αντίστοιχους και ισότιμους με τους ελληνικούς, σε ποσοστό επί των εισαγομένων φοιτητών καθοριζόμενο από την Ειδική Διατμηματική Επιτροπή (ΕΔΕ).

Το Δ.Π.Μ.Σ. απονέμει τους ακόλουθους μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών:

- Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης με διάρκεια φοίτησης δύο ακαδημαϊκά έτη (4 εξάμηνα)
- Διδακτορικό Δίπλωμα με διάρκεια φοίτησης από τρία ακαδημαϊκά έτη (6 εξάμηνα) έως και πέντε ακαδημαϊκά έτη (10 εξάμηνα).

Επισπεύδον φορέας είναι το ΤΕΑΠΗ του ΕΚΠΑ, το οποίο έχει και την ευθύνη της διοικητικής υποστήριξης του προγράμματος. Η γραμματεία του Προγράμματος στεγάζεται στο κτήριο του Νέου Χημείου, Ναυαρίνου 13^α.

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

Το Πρόγραμμα για την Ακαδημαϊκή και Επαγγελματική Αναβάθμιση Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης ("Έξομοίωση Νηπιαγωγών") απευθύνεται σε πτυχιούχους νηπιαγωγούς σχολών διετούς φοίτησης. Στόχος του είναι η εξομοίωση των πτυχίων της κατηγορίας αυτής με τίτλους σπουδών ανώτατης εκπαίδευσης και η άρση των διακρίσεων που μπορούν να προκύψουν από την παρουσία στον κλάδο νηπιαγωγών δύο κατηγοριών. Ταυτόχρονα επιδιώκεται η επιστημονική κατάρτιση των νηπιαγωγών σε σύγχρονα προβλήματα της προσχολικής ηλικίας.

Το πρώτο αντίστοιχο πρόγραμμα που ανέλαβε το ΤΕΑΠΗ ξεκίνησε το 1997. Χρηματοδοτείται κατά 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο της Ε.Ε. και κατά 25% από το ελληνικό δημόσιο. Στην τελευταία του φάση, η οποία ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2003 και λήγει τον Δεκέμβριο του 2004, φοιτούν 504 νηπιαγωγοί. Οι τελευταίοι/ες ανήκουν σε τρεις κατηγορίες σχετικά με τον αριθμό των μαθημάτων που πρέπει να παρακολουθήσουν (10, 20 και 28 μαθήματα).

Το διδακτικό προσωπικό αποτελείται από μέλη ΔΕΠ του ΤΕΑΠΗ και άλλων πανεπιστημιακών τμημάτων. Συμμετέχουν επίσης διδάσκοντες που κατέχουν διδακτορικό δίπλωμα, όπως επιβάλλει η σχετική νομοθεσία. Επιστημονικός υπεύθυνος του Προγράμματος είναι ο Καθηγητής Παιδαγωγικής Κώστας Χρυσαφίδης.

Στο Πρόγραμμα περιλαμβάνονται μαθήματα που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των σύγχρονων εκπαιδευτικών για μια θετική παρουσία στο διδακτικό αλλά και το ευρύτερο παιδαγωγικό και διοικητικό τους έργο.

Πρόγραμμα Σπουδών:

Μ α θ η μ α	κατηγ. 10 μαθ.	κατηγ. 20 μαθ.	κατηγ. 28 μαθ.
Βιωματική Επικοινωνιακή Διδασκαλία	X	X	X
Ελληνική Λογοτεχνία	X	X	X
Περιβαλλοντική Εκπαίδευση	X	X	X
Μετάβαση Νηπιαγωγείο - Δημοτικό	X	X	X
Παιδαγωγική της Ένταξης	X	X	X
Ζητήματα Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης	X		X
Ευρωπαϊκή διάσταση στην Εκπαίδευση	X	X	X
Προγράμματα Προσχολικής Ηλικίας	X		X
Αισθητική Αγωγή	X		X
Κινητική Έκφραση και Δημιουργικότητα	X		X
Συμβουλευτική Ψυχολογία		X	X
Φυσικές Επισήμες στο Νηπιαγωγείο		X	X
Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης		X	X
Διοίκηση και Εκπαίδευση			X
Παιδική Λογοτεχνία		X	X
Γλώσσα και Επικοινωνία		X	X
Πληροφορική		X	X
Θεωρίες του παιχνιδιού		X	X
Ελεύθερος Χρόνος και Εκπαίδευση		X	X
Παιδαγωγική Προσέγγιση σε Συνθετικό Θέατρο		X	X
Μουσιακή Αγωγή		X	X
Λογισμικό για το Νηπιαγωγείο		X	X
Ανθρωπολογία της Εκπαίδευσης		X	X
Κατασκευή Μουσικών Οργάνων		X	X
Παιδαγωγική Γλωσσολογία		X	X
Αρχιτεκτονική του Νηπιαγωγείου			X
Οικοσυστηματική προσέγγιση στην Εκπ/οιη			X
Θέατρο και Προσχολική Ηλικία			X

ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Το Διδασκαλείο Νηπιαγωγών Αθηνών (Δ.Ν.Α.) ιδρύθηκε και λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 1995-96 με το Νόμο 2327/95 (Κεφ. Β' άρθρα 5,6,7,8 και 9). Τότε ανατέθηκε στο Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία (πρώην Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών) του Πανεπιστημίου Αθηνών η ευθύνη για την οργάνωση και τη λειτουργία του. Στο ΤΕΑΠΗ δόθηκε ωστόσο η δυνατότητα να συνεργάζεται με άλλα Τμήματα για την επίτευξη των σκοπών του Δ.Ν.Α.

Σκοπός του Δ.Ν.Α. είναι η μετεκπαίδευση και εξειδίκευση του εκπαιδευτικού προσωπικού της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο αυτό το Δ.Ν.Α. επιδιώκει: α) να παρακολουθεί τις εξελίξεις στον τομέα των επιστημών και ειδικότερα των επιστημών της αγωγής και της εκπαιδευτικής τεχνολογίας, β) να προάγει την έρευνα, την παραγωγή και τη μετάδοση γνώσεων και εμπειριών που συμβάλλουν στην εκπαιδευτική ανάπτυξη της χώρας, γ) να παρέχει τις απαραίτητες πρόσθετες γενικές και ειδικές γνώσεις και δεξιότητες, που εξασφαλίζουν την ελεύθερη και ισότιμη επιστημονική και επαγγελματική σταδιοδρομία των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Η δομή και λειτουργία του Δ.Ν.Α. καθορίστηκε με τις διατάξεις του νόμου ίδρυσής του. Η μετεκπαίδευση στο Δ.Ν.Α. διαρκεί τέσσερα εξάμηνα. Η επιλογή των εκπαιδευτικών για φοίτηση στο Δ.Ν.Α. γίνεται με γραπτές εξετάσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπουργικής απόφασης, που προβλέπεται από το άρθρο 9, παρ. 5, περίπτ. β' του σχετικού Νόμου. Η φοίτηση στο Δ.Ν.Α. είναι υποχρεωτική και κατά τη διάρκειά της οι μετεκπαίδευσονται από τα διδακτικά και διοικητικά τους καθήκοντα.

Δικαίωμα συμμετοχής στη διαδικασία επιλογής για μετεκπαίδευση στο Δ.Ν.Α. έχουν οι νηπιαγωγοί δημόσιας και ιδιωτικής εκπαίδευσης που έχουν συμπληρώσει πέντε χρόνια και δεν έχουν περισσότερα από είκοσι πέντε χρόνια εκπαιδευτικής υπηρεσίας. Στην παραπάνω προϋπηρεσία συμπεριλαμβάνεται και εκείνη που έχει ο/η εκπαιδευτικός και ως αναπληρωτής/ρια στη δημόσια εκπαίδευση.

Σε όσους/ες περατώνουν με επιτυχία το διετή κύκλο της μετεκπαίδευσης στο Δ.Ν.Α. χορηγείται δίπλωμα διετούς μετεκπαίδευσης στις επισήμες της αγωγής. Οι κάτοχοι του τίτλου αυτού έχουν όλα τα δικαιώματα των πινακιούχων των Παιδαγωγικών Τμημάτων των Α.Ε.Ι., εκτός από την

περίπτωση της εγγραφής υποψηφίων στους πίνακες διοριστέων εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Το Δ.Ν.Α. έχει δύο κατευθύνσεις: τη Γενική Αγωγή και την Ειδική Αγωγή. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει, μαθήματα, σεμινάρια και πρακτικές ασκήσεις.

Η εσωτερική οργάνωση και η λειτουργία των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών του Δ.Ν.Α. και οι διαδικασίες και οι προϋποθέσεις τοποθέτησης του πρόσωπικου σε αντίστοιχες θέσεις ρυθμίζονται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις των Α.Ε.Ι. Όργανα διοίκησης του Διδασκαλείου είναι: α) Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης (Γ.Σ.Ε.Σ.) του Τ.Ε.Α.Π.Η. για θέματα του Διδασκαλείου, β) Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.), και γ) Ο/η πρόεδρος και οι δύο αντιπρόεδροι του Δ.Σ.

Η γραμματεία του στεγάζεται στην οδό Ιπποκράτους 31, 5ος όροφος, τηλέφωνο 210-36 88 551.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Οι διδάσκοντες/ουσες του ΤΕΑΠΗ εμπλέκονται σε ποικίλες ερευνητικές δραστηριότητες και προγράμματα δράσης. Στη σχετική ενότητα αναφέρονται μόνο δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από κάποιον φορέα όπως και τα ερευνητικά κέντρα που λειτουργούν στο πλαίσιο του Τμήματος.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Διερεύνηση του επικοινωνιακού ύφους των Ελλήνων

Επιστημονική υπεύθυνος: Μαρία Μαλικιώση-Λοΐζου
(Χρηματοδότηση από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας του Ηανεπιστημίου Αθηνών)

Το αντικείμενο της έρευνας είναι η διερεύνηση του επικοινωνιακού ύφους των Ελλήνων έτσι ώστε να γίνει μια πρώτη καταγραφή του τρόπου επικοινωνίας και ψυχολογικής στήριξης την οποία μπορεί να προτιμούν και να αναζητούν. Στοχεύει να απαντήσει σε ερωτήματα όπως: Πώς αντιμετωπίζουν οι Έλληνες την ψυχολογική στήριξη; Πώς επιλύουν τα προβλήματα που τους παρουσιάζονται; Ποια συμβουλευτική προσέγγιση και ποιες συμβουλευτικές δεξιότητες ταιριάζουν στους Έλληνες; Απαντήσεις σε ερωτήματα όπως τα παραπάνω θα οδηγήσουν σε επόμενες φάσεις της έρευνας, στη διαμόρφωση μίας συμβουλευτικής θεωρίας βάσει της οποίας θα μπορέσει στη συνέχεια να καταρτισθεί πρόγραμμα εκπαίδευσης στη συμβουλευτική το οποίο θα λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες του επικοινωνιακού ύφους των Ελλήνων. Ήδη έχει τελειώσει η πρώτη φάση της έρευνας, η οποία περιελάμβανε την κατάρτιση και χορήγηση του ερωτηματολογίου. Η έρευνα βρίσκεται στο τελικό στάδιο της συγγραφής.

Αντιλήψεις των εκπαιδευτικών της γενικής και ειδικής εκπαίδευσης απέναντι στα άτομα με ειδικές ανάγκες

Επιστημονική υπεύθυνος: Αθηνά Ζώνιου-Σιδέρη
(Χρηματοδότηση από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας του Ηανεπιστημίου Αθηνών)

Η συγκεκριμένη πρόταση συνεχίζεται και επικεντρώνει την προσοχή της στη συγκέντρωση και στην ανάλυση των αντιλήψεων και των απόψεων των εκπαιδευτικών απέναντι στην αναπηρία, με απότερο στόχο την ευαισθητοποίηση της ομάδας αυτής του πληθυσμού σε θέματα εκπαίδευσης και ένταξης παιδιών με ειδικές ανάγκες.

Στόχος της έρευνας είναι:

- α) η συγκέντρωση δημογραφικών – κοινωνικών χαρακτηριστικών της ομάδας των εκπαιδευτικών,
- β) η συγκέντρωση πληροφοριών ως προς τις προσωπικές τους εμπειρίες απέναντι στα άτομα με ειδικές ανάγκες,
- γ) η ανάλυση των αντιλήψεων και των απόψεων των εκπαιδευτικών ως προς τα άτομα με ειδικές ανάγκες και την εκπαίδευσή τους, και
- δ) η ανάλυση των απόψεων των εκπαιδευτικών απέναντι στην αναπηρία.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε 650 ενεργούς εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας, ειδικής και γενικής εκπαίδευσης, προκειμένου να καταγραφούν και να αναλυθούν οι αντιλήψεις τους απέναντι στην αναπηρία, καθώς η ένταξη ατόμων με ειδικές ανάγκες στα γενικά σχολεία έχει καταστεί πλέον η κυρίαρχη πολιτική. Αποτελείται από τρεις φάσεις. Στην πρώτη φάση χορηγήθηκαν τα ερωτηματολόγια ανάλυσης των απόψεων και των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών απέναντι στην αναπηρία. Στη δεύτερη φάση υλοποιήθηκε η στατιστική επεξεργασία και η ανάλυση των δεδομένων. Στη τρίτη φάση της έρευνας και στην οποία βρίσκεται το έργο πραγματοποιείται η δημοσιοποίηση των δεδομένων και των επιστημονικών συμπερασμάτων.

Η έρευνα αυτή προσφέρει σημαντικότατα συμπεράσματα ως προς τις απόψεις και τις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών, ως προς τα άτομα με ειδικές ανάγκες και την εκπαίδευσή τους, συμπεράσματα που θα συμβάλουν τόσο στην επιστημονική κοινότητα που ασχολείται με τα άτομα με ειδικές ανάγκες όσο και στον χώρο της εκπαίδευσης παιδιών με ειδικές ανάγκες.

Επιμόρφωση και εξειδίκευση εκπαιδευτικών σε θέματα εκπαίδευσης ατόμων με σοβαρά προβλήματα όρασης Επιστημονική υπεύθυνος: Αθηνά Ζώνιου-Σιδέρη (Χρηματοδότηση από το ΥΠΕΠΘ στο πλαίσιο του

E.II.E.A.E.K.-Ενέργεια 1.1.4 "Εκπαίδευση ατόμων με ειδικές ανάγκες")

Το έργο με τίτλο: Επιμόρφωση και Εξειδίκευση Εκπαιδευτικών σε θέματα Εκπαίδευσης Ατόμων με Σοβαρά Προβλήματα Όρασης ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο του 2004. Περιελάμβανε δύο βασικές κατευθύνσεις δραστηριοτήτων:

I. Η πρώτη κατεύθυνση αφορούσε την εξειδίκευση εκπαιδευτικών γενικής και ειδικής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (εκπαιδευτικού προσωπικού που θα στελεχώσουν τις Σ.Μ.Ε.Α. και τα τμήματα ένταξης) με αντικείμενο την εκπαίδευση ατόμων με σοβαρά προβλήματα όρασης. Στην εξειδίκευση συμμετείχαν 80 εκπαιδευτικοί, οι οποίοι παρακολούθησαν 100 ώρες θεωρητικού κύκλου μαθημάτων και συμμετείχαν σε 300 ώρες πρακτικής εξάσκησης (σύνολο ωρών εξειδίκευσης: 400 ώρες).

Η θεματολογία των θεωρητικών μαθημάτων αφορούσε: α. Την ειδική και ενταξιακή εκπαίδευση παιδιών με σοβαρά προβλήματα όρασης. β. Τις ειδικές εκπαιδευτικές πρακτικές που αφορούν σε ζητήματα του αναλυτικού προγράμματος. γ. Την κοινωνιολογική-παιδαγωγική-ψυχολογική προσέγγιση των ατόμων με προβλήματα όρασης.

Η πρακτική εξάσκηση στόχευε: α. Στην εξοικείωση των εκπαιδευτικών με μαθητές που φέρουν σοβαρά προβλήματα όρασης. β. Στην εκμάθηση ειδικών δεξιοτήτων απαραίτητων στην εκπαίδευση παιδιών με προβλήματα όρασης (ανάγνωση και γραφή του συστήματος Braille, κινητικός προσανατολισμός, απτικοποίηση εκπαιδευτικού υλικού). γ. Στην εκμάθηση βασικών τεχνικών για τη διαμόρφωση και διαφροποίηση του αναλυτικού προγράμματος ποικίλων μαθημάτων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. δ. Στην εφαρμογή των ειδικών δεξιοτήτων στην εκπαιδευτική πράξη.

II. Η δεύτερη κατεύθυνση αφορούσε την επιμόρφωση εκπαιδευτικών γενικής και ειδικής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (εκπαιδευτικού προσωπικού που θα στελεχώσουν τις Σ.Μ.Ε.Α. και τα τμήματα ένταξης) με αντικείμενο την εκπαίδευση ατόμων με σοβαρά προβλήματα όρασης και υλοποιείται με το παρόν διεθνές συνέδριο.

Η θεματολογία του συνεδρίου εστίαζε: α. Στην ευρωπαϊκή διάσταση της εκπαίδευσης ατόμων με προβλήματα όρασης. β. Στις σύγχρονες

ενταξιακές εκπαιδευτικές κατευθύνσεις. γ. Στην ερευνητική δραστηριότητα της επιστημονικής κοινότητας του χώρου. Οι εισηγητές προέρχονται από τον ελλαδικό και το διεθνή χώρο και ασχολούνται με την ειδική και ενταξιακή εκπαίδευση των παιδιών με προβλήματα όρασης. Στην επιμόρφωση συμμετείχαν εκπρόσωποι αναπήρων προκειμένου να καταθέσουν τις εμπειρίες και απόφεις τους για το θέμα της εκπαιδευτικής ένταξης τυφλών παιδιών στο σχολείο.

Από τις δύο παραπάνω κατευθύνσεις (της εξειδίκευσης και της επιμόρφωσης) έχει παραχθεί:

- Εκπαιδευτικό υλικό (απτικοποιημένα βιβλία στη γραφή Braille) για την εκπαίδευση παιδιών με προβλήματα όρασης.
- Τρία επιστημονικά βιβλία απαραίτητα για ερευνητές και εκπαιδευτικούς.
- Οπτικοακουστικό εκπαιδευτικό υλικό (2 βιντεοταινίες) που θα αποτελέσει επιστημονικό και αξιολογικό εργαλείο για μια μελλοντική εξειδίκευση ή επιμόρφωση.

Γλωσσική κωδικοποίηση του εννοιολογικού πεδίου της κίνησης: Κυριολεξία και μεταφορά στα ελληνικά παιδιών και ενηλίκων

Επιστημονική Υπεύθυνος: Δήμητρα Κατή
(Χρηματοδότηση από το ΥΠΕΠΘ στο πλαίσιο των E.II.E.A.E.K., Πρόγραμμα «Ηράκλειτος» για την εκπόνηση διδακτορικών διαιριβών)

Η διατριβή του υποψηφίου διδάκτορος Ευστάθιου Σελίμη διερευνά τη σχέση γλώσσας και νόησης: συγκεκριμένα το ερώτημα εάν η εννοιολογική σύλληψη του κόσμου, έτοις όπως κωδικοποιείται στις φυσικές γλώσσες, διέπεται από καθολικές ή ειδικές σε κάθε γλώσσα δυναμικές. Η κωδικοποίηση των φυσικών γεγονότων κίνησης έχει απασχολήσει εκτενώς τη σχετική έρευνα. Αφετηρία της σχετικής προβληματικής, η οποία έχει πρόσφατα επεκταθεί και στη μεταφορική αγαπαράσταση αφηρημένων γεγονότων κίνησης, υπήρξε η υπόθεση ότι οι διαγλωσσικές διαφορές περιορίζονται από καθολικές γνωσιακές δυναμικές.

Η διατριβή θα εστιάσει στην κυριολεκτική και μεταφορική κίνηση στην ελληνική γλώσσα με στόχο να ελέγξει την υπόθεση αυτή. Η αναζήτηση τυχόν γλωσσικών ιδαιτεροτήτων καθίσταται πάντως δυνατή μόνο μέσω μιας διαγλωσσικής σύγκρισης και μιας θεωρητικής μεταγλώσσας που

μπορεί να περιγράψει την κωδικοποίηση της κίνησης σε όλες τις γλώσσες. Στο πλαίσιο αυτό τα δεδομένα από την ελληνική γλώσσα θα συγκριθούν με αντίστοιχα από την αγγλική γλώσσα. Έμφαση θα δοθεί στην αναπτυξιακή διάσταση αυτής της κωδικοποίησης, η οποία έχει αναδειχτεί σημαντική εφόσον οι διαγλωσσικές διαφορές στην αναπαράσταση της κίνησης φαίνεται πως εμφανίζονται από μια ηλικία και μετά.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ I.E.A.

Επιστημονική υπεύθυνος: Γ. Κοντογιαννοπούλου – Πολυδωρίδη

Το Ελληνικό Ερευνητικό Κέντρο της Διεθνούς Ένωσης για την Αξιολόγηση της Εκπαιδευτικής Επίδοσης (International Association for the Evaluation of Educational Achievement, I.E.A.) έχει έδρα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και ερευνητική δραστηριότητα που άρχισε το ακαδημαϊκό έτος 1986-87 στο Πανεπιστήμιο Πατρών από την Γ. Κοντογιαννοπούλου-Πολυδωρίδη. Το κύριο ερευνητικό ενδιαφέρον του Κέντρου εστιάζεται στην κοινωνικο-οικονομική προέλευση, τα πολιτισμικά χαρακτηριστικά και τις εκπαιδευτικές στρατηγικές και πρακτικές που σχετίζονται με την επίδοση. Παράλληλα, ο ρόλος του σχολείου στη συγκρότηση της κοινωνικής δομής αποτελεί ιδιαίτερο αντικείμενο έρευνας λόγω του πολύ ειδικού ρόλου που έχει το εκπαιδευτικό σύστημα στην αναπαραγωγή της ελληνικής κοινωνίας και κουλτούρας.

Από το 1996 το Κέντρο της I.E.A. λειτουργεί στο Τμήμα Ε.Α.Π.Η. του Πανεπιστημίου Αθηνών με Διευθύντρια την καθηγήτρια Γ. Κοντογιαννοπούλου-Πολυδωρίδη και σημαντικό αριθμό συνεργατών – μελών ΔΕΠ Ελληνικών και ξένων ΑΕΙ. Το ερευνητικό προσωπικό αποτελείται από τους Κ. Μπάσμα, Μ. Ντελίκου και τους κατά περίπτωση ειδικούς ερευνητές. Το 2004-2005 ως ειδικοί ερευνητές συμμετέχουν οι Γ. Παπαδοπούλου και Γ. Φραγκούλης. Η I.E.A. λειτουργεί ως δίκτυο δια-εθνικών εκπαιδευτικών ερευνών για τη συνεργασία ερευνητών, εκπαιδευτικών, αναλυτών εκπαιδευτικής

πολιτικής και ειδικών εκπαιδευτικού σχεδιασμού. Η δομή της έχει αναπτυχθεί στη διάρκεια των τριάντα χρόνων της για να στηρίζει το έργο των ειδικών της εκπαιδευσης. Σήμερα, πανεπιστημιακοί και ερευνητές από 60 περίπου διαφορετικά εκπαιδευτικά συστήματα συγκροτούν το δίκτυο της IEA, που έχει ολοκληρώσει πάνω από 15 διαθνικές έρευνες.

Οι έρευνες καταγράφουν, συσχετίζουν, αποσαφηνίζουν, ερμηνεύουν και διαθέτουν στην ερευνητική κοινότητα και στις κοινωνίες των εκπαιδευτικών συστημάτων που αναφέρονται σ' αυτές, πραγματολογικό υλικό και αναλύσεις για τους παράγοντες που σχετίζονται με την εκπαιδευτική επίδοση. Οι έρευνες περιλαμβάνουν μελέτη των αναλυτικών προγραμμάτων και ανάλυση των διδακτικών βιβλίων. Περιλαμβάνουν καταγραφή της επίδοσης των μαθητών σε ειδικές δοκιμασίες, του κοινωνικού και πολιτισμικού τους περιβάλλοντος, των αντιλήψεων και των στάσεων, και των εκπαιδευτικών στρατηγικών τους. Περιλαμβάνουν επίσης καταγραφή των εκπαιδευτικών πρακτικών και των στάσεων των εκπαιδευτικών καθώς και των εκπαιδευτικών πρακτικών του σχολείου και του κλίματος που επικρατεί στο σχολείο.

Το Ελληνικό Ερευνητικό Κέντρο της IEA, παρέχει υποστήριξη σε όσα σχολεία ή/και φορείς της εκπαιδευσης το ζητήσουν. Για το σκοπό αυτό διατυπώνεται συγκεκριμένο αίτημα από το φορέα και το Κέντρο της IEA απαντά σε εύλογο χρονικό διάστημα.

Οι ερευνητικές διεργασίες και πρακτικές τροφοδοτούν συστηματικά τη διδασκαλία. Έτσι, τα δεδομένα της έρευνας χρησιμοποιήθηκαν για τις εργασίες και την πρακτική άσκηση των φοιτητριών και των φοιτητών στα μαθήματα Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης, Μεθοδολογία της Έρευνας και Εκπαιδευτική Πολιτική.

1. Έρευνες στα πλαίσια της συνεργασίας της Ελληνικού Κέντρου με τη Διεθνή Ένωση για την Αξιολόγηση της Εκπαιδευτικής Επίδοσης (IEA)

1.1 Τρίτη Διεθνής Έρευνα στα Μαθηματικά και τις Φυσικές Επιστήμες (Third International Mathematics and Science Study)

Η «Τρίτη Διεθνής Έρευνα στα Μαθηματικά και στις Φυσικές Επιστήμες (TIMSS)» άρχισε το 1990 και ολοκληρώθηκε το 1998. Αφορά την αξιολόγηση των γνώσεων των μαθητών στα μαθηματικά και τις φυσικές επιστήμες και τη διερεύνηση της σχέσης του αποτελέσματος της αξιολόγησης αυτής με το πολιτιομικό και το κοινωνικό πλαίσιο, τις εκπαιδευτικές πρακτικές (συμπεριλαμβανομένων των αναλυτικών προγραμμάτων), και τις αντιλήψεις των μαθητών και των εκπαιδευτικών για τα μαθηματικά και τις φυσικές επιστήμες. Αφορά τους μαθητές του Δημοτικού (Γ' και Δ' τάξη) τους μαθητές του Γυμνασίου (Α', Β' και Γ' τάξη) και τους μαθητές Γ' Λυκείου (1^{ης} Δεσμης).

Η έρευνα στην Ελλάδα οργανώθηκε με σκοπό να μελετηθούν τόσο τα ερωτήματα που τέθηκαν στο πλαίσιο της διεθνούς συνεργασίας όσο και ερωτήματα που ενδιαφέρουν και απασχολούν την ελληνική εκπαίδευση. Η ερευνητική ομάδα συγκροτήθηκε το 1990 στο Ελληνικό Ερευνητικό Κέντρο IEA, στο Πανεπιστήμιο Πατρών. Κατά τη διάρκεια της πρώτης πενταετίας διεξαγωγής του έργου περίπου 13 ερευνητές και εκπαιδευτικοί συμμετείχαν στην έρευνα.

Από το 1996, οπότε άρχισε η ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας πεδίου, η έρευνα διεξάγεται από ερευνητική ομάδα που συγκροτήθηκε στο Ελληνικό Συντονιστικό Κέντρο IEA, στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Συντονιστές της Έρευνας ήταν η Γ. Κοντογιαννοπούλου-Πολυδωρίδη, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αθηνών και ο Ι. Σολομών, Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών (και την περίοδο 1996-1998 Πρόεδρος του Τμήματος Αξιολόγησης στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο). Ο Γ. Σταμέλος, τότε Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Πατρών, ήταν κύριος ερευνητής του έργου. Στην έρευνα συμμετείχαν ενεργά οι: Κ. Μπάσμπας, εκπαιδευτικός, ερευνητής, υποψήφιος διδάκτωρ και υπεύθυνος ανάλυσης των δεδομένων Δημοτικού, Χ. Σοφιανοπούλου, τότε υποψήφια διδάκτωρ, Μαθηματικός, ερευνήτρια, και υπεύθυνη της ανάλυσης των δεδομένων Γυμνασίου και Δ. Μπουλαμάτης, στατιστικός, ερευνητής και αναλυτής δεδομένων.

Τα δεδομένα της έρευνας και τα ερευνητικά εργαλεία χρησιμοποιήθηκαν για τις εργασίες και την πρακτική άσκηση των φοιτητριών και των φοιτητών στα μαθήματα Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης, Μεθοδολογία της Έρευνας και Εκπαιδευτική Πολιτική στο Τ.Ε.Α.Π.Η. του Πανεπιστημίου Αθηνών (1998-2002).

(Χρηματοδότηση μερική από: ΥΠΕΠΘ, ΓΓΕΤ)

1.2 Αλφαβητισμός και Σχολείο (Reading Literacy)

Η έρευνα «Αλφαβητισμός και Σχολείο» εξετάζει τα κοινωνικά χαρακτηριστικά των μαθητών και τους σχολικούς παράγοντες που σχετίζονται με την ανταπόκριση των μαθητών από 31 χώρες, σε γνωστικές δραστηριότητες που έχουν ως προϋπόθεση την κατανόηση του γραπτού λόγου και των γραπτών μηνυμάτων. Στην Ελλάδα συμμετείχαν 3.500 μαθητές του Δημοτικού (Δ' τάξη) και 3.500 μαθητές του Γυμνασίου (Γ' τάξη) από ολόκληρη τη χώρα.

Η έρευνα άρχισε το 1988 και η έρευνα πεδίου έγινε το Δεκέμβριο του 1990 ταυτόχρονα με τις δραστηριότητες για το Διεθνές Έτος Αλφαβητισμού. Σήμερα έχει ολοκληρωθεί η επεξεργασία των δεδομένων καθώς και η συγγραφή διεθνών δημοσιευμάτων και δημοσιεύσεων στα ελληνικά.

Τα δεδομένα της έρευνας καθώς και τα ερευνητικά εργαλεία χρησιμοποιήθηκαν για τις εργασίες και την πρακτική άσκηση των φοιτητριών και των φοιτητών στα μαθήματα Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης, Μεθοδολογία της Έρευνας και Εκπαιδευτική Πολιτική, τόσο στο Πανεπιστήμιο Πατρών (1989-1995) όσο και στο Τ.Ε.Α.Π.Η. του Πανεπιστημίου Αθηνών (1996-1998).

(Χρηματοδότηση μερική από: ΓΓΕΤ)

1.3 Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή (Civic Education)

Η διεθνής έρευνα Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής έχει στόχο τη διερεύνηση της πολιτικής κοινωνικοποίησης των μαθητών σε βασικές έννοιες, θεσμούς και πρακτικές της Δημοκρατίας. Προκειμένου να επιτευχθεί ο παραπάνω στόχος, η έρευνα επικεντρώνεται στη διερεύνηση τόσο των σχετικών γνώσεων των μαθητών όσο και στη διερεύνηση της συγκρότησης των σχετικών εννοιών, των αντιλήψεων, των στάσεων και των πρακτικών τους σε πολλές (Ευρωπαϊκές κυρίως) χώρες.

Η έρευνα ξεκίνησε το 1998 και στην Ελλάδα οργανώθηκε με κύριο σκοπό τη μελέτη ερωτημάτων που απασχολούν τον ελληνικό εκπαιδευτικό χώρο. Η έρευνα στην πρώτη φάση εστιάστηκε σε μελέτες περίπτωσης, και έχουν εκδοθεί σε τόμο με τίτλο Civic Education Across

Countries: Twenty-four National Case Studies from the IEA Civic Education Project. Το συντονισμό του έργου στην Ελλάδα στην πρώτη φάση είχαν η Δ. Μακρυνιώτη, Αν. Καθηγήτρια και ο Ι. Σολομών, Αν. Καθηγητής. Η δεύτερη φάση της έρευνας αφορά κυρίως την έρευνα πεδίου στην οποία συμμετείχαν 150 σχολεία από όλες τις γεωγραφικές περιοχές της χώρας και 3.889 μαθητές. Συντονίστρια του έργου είναι η Γ. Κοντογιαννούλου-Πολυδωρίδη. Στην ερευνητική ομάδα συμμετέχουν: Σ. Ανδριτσοπούλου, υποψήφια διδάκτωρ, εκπαιδευτικός, Μ. Ντελίκου, ερευνήτρια, νηπιαγωγός και Γ. Παπαδοπούλου, υποψήφια διδάκτωρ, ερευνήτρια.

Οι μέθοδοι, τα ερευνητικά εργαλεία και τα δεδομένα της έρευνας χρησιμοποιούνται για τις εργασίες και την πρακτική άσκηση των φοιτητών και φοιτητριών στα πλαίσια των μαθημάτων: Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης, Μεθοδολογία της Έρευνας, και Εκπαιδευτική Πολιτική και Πρακτική.

(Χρηματοδότηση μερική από: ΓΓΕΤ, ΕΚΠΑ)

1.4 Νέα φάση της έρευνας ‘Έγγραμματισμός και σχολείο’

Η έρευνα αφορά στη διερεύνηση των σχέσεων του κοινωνικού, οικογενειακού και σχολικού περιβάλλοντος με τις αναγνωστικές ικανότητες των μαθητών του Δημοτικού. Ο πληθυσμός και το δείγμα της έρευνας αποτελείται από μαθητές της Δ' Δημοτικού μιας και στην ηλικία των 9 ετών οι μαθητές αναμένεται να έχουν ολοκληρώσει τις διαδικασίες κωδικοποίησης/αποκωδικοποίησης. Σε αυτή την ηλικία επίσης ίσως να είναι περισσότερο εμφανείς οι διαφοροποίησεις βάσει του περιβάλλοντος του μαθητή (οικογενειακό και σχολικό) και αρχίζουν να διαφαίνονται πιο έντονα οι αλληλεπιδράσεις εκπαιδευτικών και μαθητών.

Ο πληθυσμός της έρευνας αποτελείται από 145 σχολεία με 20 περίπου μαθητές (ένα τμήμα) από κάθε σχολείο. Το δείγμα σχεδιάσθηκε ειδικά έτσι ώστε να είναι αντιπροσωπευτικό με βάση γεωγραφικά και κοινωνικο-οικονομικά κριτήρια. Η έρευνα έγινε με σταθμισμένα ερωτηματολόγια το Μάιο του 2001 που απευθύνονταν στους μαθητές, τους γονείς, τους εκπαιδευτικούς και τους διευθυντές τους. Η έρευνα

πραγματοποιήθηκε ταυτόχρονα σε 40 περίπου χώρες – ανάμεσά τους οι περισσότερες χώρες της Ε.Ε. και των βαλκανίων.

Συντονίστρια του έργου είναι η Γ. Κοντογιαννούλου-Πολυδωρίδη. Στην ερευνητική ομάδα συμμετέχουν: Κ. Μπάσμπας, υποψήφιος διδάκτωρ, εκπαιδευτικός, και Μ. Ντελίκου, νηπιαγωγός. Πρόσφατα στην ομάδα εντάχθηκε ο Γ. Φραγκούλης.
(Χρηματοδότηση μερική από: ΥΠΕΠΘ, ΕΚΠΑ)

2. Έρευνες στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2.1 Δυνατότητες Πρόσβασης στην Ανώτατη Εκπαίδευση και Φοιτητική Κινητικότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Στόχος της έρευνας είναι η αποτύπωση των δυνατότητων πρόσβασης στα Ευρωπαϊκά ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης καθώς και των δυσκολιών και των προβλήματων που συνδέονται με την ανάπτυξη της οργανωμένης και της ελεύθερης φοιτητικής κινητικότητας.

Τα ευρήματα της Ελληνικής ερευνητικής ομάδας δείχνουν ότι η φοιτητική κινητικότητα από και προς την Ελλάδα σχετίζεται με ένα σύνολο ασαφών αλλά πραγματικών κοινωνικών (και όχι μόνο) ιεραρχιών και της σχετικής θέσης :

- του Ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος (σε σχέση με τα εκπαιδευτικά συστήματα άλλων χωρών),
- του (κάθε) Πανεπιστημίου (με αφετηρία το κύρος του που διαμορφώνεται από ποικίλους παράγοντες), και
- του Τμήματος που σχετίζεται με (ή καθορίζεται από) την ερευνητική δυναμική του και την επιστημονική ειδικότητα που το Τμήμα υπηρετεί σε συνάφεια τόσο με το κύρος της ειδικότητας όσο και με το κύρος του Τμήματος
- την κοινωνική θέση των ίδιων των φοιτητών, τις φιλοδοξίες τους για ανοδική κοινωνική κινητικότητα και το βαθμό στον οποίο άντι γίνεται εφικτό να επιτευχθεί μέσω της εκπαίδευτικής (φοιτητικής) κινητικότητας.

Η έρευνα χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα T.S.E.R. (Targeted Socio-Economic Research Programme) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ολοκληρώθηκε σε πέντε Ευρωπαϊκές χώρες: την Αγγλία, τη Γαλλία, τη

Γερμανία, την Ελλάδα και τη Σουηδία. Είχε χρονικό ορίζοντα τριών ετών, άρχισε το 1998 και ολοκληρώθηκε στο τέλος του 2000.

2.2 Δυνατότητες Αλλαγής των Σχολείων με σκοπό τη βελτίωσή τους

Στόχος της έρευνας είναι η διερεύνηση των καινοτόμων και δημιουργικών χαρακτηριστικών των σχολείου και των παραγόντων που πιθανόν συμβάλλουν στη βελτίωση των σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Διερευνήθηκαν χαρακτηριστικά και πρακτικές που συνδέονται με το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον και τους εκπαιδευτικούς φορείς καθώς και πρακτικές που καθορίζουν τη δημιουργική διδασκαλία και τη μάθηση σε επίπεδο σχολικής μονάδας και τάξης.

Σύμφωνα με το θεωρητικό πλαίσιο της έρευνας οι διαδικασίες δημιουργικής και καινοτόμου αλλαγής των σχολείων αφορούν είτε άμεσα τη βελτίωση της μαθητικής επίδοσης (γνώσεις, δεξιότητες ή στάσεις) είτε έμμεσα παράγοντας «ενδιάμεσα αποτελέσματα», διαφοροποιόντας δηλαδή κάποια χαρακτηριστικά της σχολικής μονάδας ή της τάξης (τρόπους και μέσα διδασκαλίας) τα οποία με τη σειρά τους ενισχύουν τις γνώσεις και τις πρακτικές των μαθητών. Η έρευνα από Ελληνικής σκοπιάς βασίστηκε σε μελέτες συγκεκριμένων προγραμμάτων των σχολείων. Όπως ήταν αναμενόμενο φάνηκε ότι στα πλαίσια ενός συγκεντρωτικού εκπαιδευτικού συστήματος πολύ σημαντική αποδεικνύεται η δράση κεντρικών φορέων (για παράδειγμα του ΥΠ.Ε.Π.Θ. ή του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου) οι οποίοι μπορούν είτε να πρωθήσουν είτε να παρεμποδίσουν την εισαγωγή δημιουργικών και καινοτόμων εκπαιδευτικών πρακτικών στα σχολεία. Αυτό που φάνηκε να είναι σημαντικό είναι τα κενά «επιτήρησης» που είναι εγγενή στα πλαίσια ενός συγκεντρωτικού εκπαιδευτικού συστήματος. Τα κενά αυτά αφήνουν μια σημαντική de facto αυτονομία στους εκπαιδευτικούς που αν θέλουν μπορούν να την χρησιμοποιήσουν για να εισάγουν δημιουργικές και καινοτόμες εκπαιδευτικές πρακτικές. Σημαντική επίσης είναι και η βοήθεια, καθοδήγηση και υποστήριξη πολύ υψηλόβαθμων στελεχών της εκπαίδευσης («πατερναλισμός» και αυθεντία).

Η έρευνα χρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα T.S.E.R. (Targeted Socio-Economic Research Programme) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διεξήχθει σε οκτώ Ευρωπαϊκές χώρες: την Ολλανδία, την Αγγλία, την Πορτογαλία, την Ελλάδα, την Φινλανδία, το Βέλγιο, την Ιταλία και την

Ισπανία. Η έρευνα άρχισε το 1998 και ολοκληρώθηκε στο τέλος του 2000.

Και στις δύο έρευνες επιστημονική υπεύθυνος για την Έλλαδα είναι η Γ. Κοντογιαννούπολου-Πολυδωρίδη, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αθηνών. Στη διεξαγωγή τους συμμετείχαν κυρίως ο Γ. Σταμέλος, Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστήμιου Πατρών, η Γ. Παπαδιαμαντάκη, κοινωνιολόγος, ερευνήτρια και διδάκτωρ Παντείου Πανεπιστημίου, ο Ι. Σολομών και ο Α. Βασιλόπουλος υποψήφιος διδάκτωρ Πανεπιστημίου Πατρών.

2.3 Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση και Παγκοσμιοπόίηση. Η ανάπτυξη διεθνών δραστηριοτήτων των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σ' ένα πολυεπίπεδο πλαίσιο.

Στόχος της έρευνας είναι να εξετάσει και να αναλύσει τους κοινωνικούς και θεσμικούς παραγόντες που καθορίζουν τους τρόπους με τους οποίους τα ιδρύματα και τα συστήματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ανταποκρίνονται στις διαδικασίες της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης και της Παγκοσμιοπόίησης.

Συγκεκριμένα η έρευνα επιδιώκει:

1. να αναλύσει τις αντιλήψεις, τις στρατηγικές, και τις πρακτικές των ιδρυμάτων και των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για την ανάπτυξη διεθνών δραστηριοτήτων καθώς και να καταγράψει διαχρονικές δυναμικές και αλλαγές της θέσης του Ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στις διαδικασίες διεθνοποίησης, καθώς και της σχετικής του θέσης στην δημιουργούμενη κοινωνική ιεράρχηση των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων.
2. να συμβάλλει στην θεωρητική κατανόηση της κοινωνικής και θεσμικής δυναμικής της διεθνοποίησης και του εξευρωπαϊσμού της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και των ιδρυμάτων της, καθώς και της ενδεχόμενης θεσμικής και πολιτικής «αντίστασης» των κοινωνικών φορέων και υποκειμένων στις τάσεις παγκοσμιοποίησης και στις πολιτικές του ενιαίου Ευρωπαϊκού χώρου ανώτατης εκπαίδευσης.

Η έρευνα χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα Improving Human Potential and the Socio-Economic Knowledge Base της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διεξάγεται σε 7 χώρες: Αυστρία, Βρετανία, Γερμανία,

Ελλάδα, Νορβηγία, Ολλανδία, Πορτογαλία. Έχει χρονικό ορίζοντα τριών ετών (2002-2004).

Επιστημονική υπεύθυνος για την Ελλάδα είναι η Γ. Κοντογιαννοπούλου – Πολυδωρίδη, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αθηνών και συμμετέχουν κυρίως οι Γ. Σταμέλος, Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Πατρών, και Γ. Παπαδιαμαντάκη κοινωνιολόγος, ερευνήτρια και διδάκτωρ Παντείου Πανεπιστημίου.

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ (ΚΕΔΕΠΠ)

Επιστημονική υπεύθυνος: Άννα Φραγκουδάκη

Σκοπός του Κέντρου είναι η συλλογή υλικού, ερευνητικού και τεκμηρίωσης, που θα αξιοποιείται από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος και ιδίως από τις φοιτήτριες και τους φοιτητές του για την ενασθητοποίησή τους στα προβλήματα ένταξης στο σχολείο και την αποτελεσματική εκπαίδευση μαθητών και μαθητριών με άλλη πολιτισμική ταυτότητα.

Στόχοι του πιο συγκεκριμένα είναι:

- Η έρευνα σε εκπαιδευτικά ζητήματα που αφορούν μαθητικό πληθυσμό με διαφορετική από την επίσημη πολιτισμική ταυτότητα και/ή θρησκεία.
- Η παραγωγή ενολλακτικού εκπαιδευτικού υλικού κατάλληλου για την επιτυχή εκπαίδευση μαθητών με άλλη μητρική γλώσσα και κουλτούρα.
- Η συμβολή στη διαμόρφωση εκπαιδευτικής πολιτικής που θα στοχεύει στη μείωση της κοινωνικής ανισότητας στο σχολείο, την καταπολέμηση της διαρροής και του κοινωνικού αποκλεισμού.
- Η παρέμβαση για την καλλιέργεια στον εκπαιδευτικό θεσμό και την κοινωνία του σεβασμού σε όλες τις ετερότητες.

Οι οικονομικοί πόροι του ΚΕΔΕΠΠ προέρχονται από χρηματοδοτήσεις θεσμικών φορέων και από ερευνητικά και εκπαιδευτικά προγράμματα.

ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΕΝΤΑΞΙΑΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (ΚΕΤΕΕΠ)

Επιστημονική υπεύθυνος: Αθηνά Ζώνιου-Σιδέρη

Μία από τις βασικότερες κατευθύνσεις της ειδικής αγωγής που απασχολούν τη διεθνή επιστημονική εκπαιδευτική κοινότητα τις τελευταίες δεκαετίες, είναι η ένταξη παιδιών με ειδικές ανάγκες στη γενική εκπαίδευση. Τις δύο τελευταίες δεκαετίες η ενταξιακή εκπαιδευτική πολιτική χαρακτήρισε σε θεσμικό τουλάχιστον επίπεδο το χώρο της γενικής και ειδικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Διαπιστώθηκαν ωστόσο μια σειρά δυσκολίες κατά την εφαρμογή της ένταξης στην εκπαιδευτική διαδικασία. Από την εμπλοκή στο σχεδιασμό και την υλοποίηση πρότυπων ενταξιακών προγραμμάτων (που χρηματοδοτήθηκαν από ευρωπαϊκούς και εθνικούς πόρους) έχει συγκεντρωθεί ένα σημαντικό παιδαγωγικό και ερευνητικό υλικό, το οποίο μπορεί να αξιοποιηθεί για την ενασθητοποίηση και την ενημέρωση εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, γονέων, ερευνητών/τριών και φοιτητών/τριών σε θέματα ένταξης παιδιών με ειδικές ανάγκες στη γενική εκπαίδευση.

Στόχοι του κέντρου είναι:

- Η εκπαιδευτική έρευνα στο χώρο της ενταξιακής εκπαίδευσης
- Η έκδοση επιστημονικών βιβλίων για εκπαιδευτικούς και γονείς
- Η εξειδίκευση εκπαιδευτικών σε θέματα ένταξης
- Η εκπαιδευτική υποστήριξη εκπαιδευτικών και γονέων
- Η εφαρμογή πρότυπων ενταξιακών προγραμμάτων

Η υλοποίηση των προαναφερόμενων στόχων θα συμβάλει στη διαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής όσον αφορά στην ένταξη παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στη γενική εκπαίδευση, στην άρση των κοινωνικών στερεοτύπων απέναντι στην αναπηρία και στην προώθηση του δικαιώματος των ίσων ευκαιριών για όλους στην εκπαίδευση. Η οικονομική ενίσχυση του κέντρου παρέχεται από ευρωπαϊκούς πόρους καθώς και από άλλα ερευνητικά και εκπαιδευτικά προγράμματα.

ΚΕΝΤΡΟ ΑΓΩΓΗΣ ΤΕΧΝΩΝ

Επιστημονική υπεύθυνος: Μένη Κανατσούλη

Η Τέχνη, παράγοντας έκφρασης, επικοινωνίας και πολιτισμού επηρεάζει μέσα από δημιουργικές διεργασίες όλους τους τομείς της σύγχρονης ζωής. Σκοποί του κέντρου είναι:

- Η ενίσχυση και προώθηση της Αισθητικής Αγωγής (Εικαστικά, Μουσική, Θέατρο) με την διεξαγωγή ερευνών και μελετών πάνω στη θεωρία και στην πράξη για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού μας συστήματος.
- Η προώθηση της παραπάνω έρευνας σε διεθνές επίπεδο και σε συνεργασία με ανάλογους φορείς τόσο στο εσωτερικό, όσο και στο εξωτερικό για την γενικότερη προβολή και διάδοση της Αισθητικής Αγωγής εντός και εκτός Ελλάδας.
- Ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων που θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες και στη στήριξη των διδασκόντων.
- Η οργάνωση εκπαιδευτικών πρακτικών Αισθητικής Αγωγής στην τάξη με την παραγωγή διδακτικού υλικού, την παροχή συμβουλευτικής συνδρομής και πληροφοριών από διάφορους φορείς της Ελλάδας ή της αλλοδαπής.
- Η διοργάνωση καλλιτεχνικών εκθέσεων, συναυλιών, θεατρικών παραστάσεων, σεμιναρίων, συνεδρίων, εκδόσεων κ.ά.

Για την πραγματοποίηση των σκοπών του το κέντρο μπορεί να συνεργάζεται με ελληνικά και ξένα ΑΕΙ και με υπηρεσίες και οργανισμούς της Ελλάδας και άλλων κρατών και να εφαρμόζει προγράμματα ανταλλαγής ή μετάκλησης φοιτητών και επιστημόνων.

Τομείς (επιστημονικές περιοχές) δραστηριότητας του κέντρου θα είναι:

- Η έρευνα πάνω σε θέματα θεωρίας και πράξης των Τεχνών.
- Η ανάλυση του ρόλου της Αισθητικής Αγωγής και καλλιέργειας στη διαμόρφωση του παιδιού και του ενήλικα.
- Η οργάνωση προγραμμάτων προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών του ΤΕΑΠΗ, αυτοτελώς ή σε συνεργασία με άλλα τμήματα ΑΕΙ, ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα της Ελλάδας ή της αλλοδαπής με συναφείς σκοπούς.

Στο κέντρο μπορεί να εκτελείται μέρος ή και το σύνολο της διδακτορικής διατριβής των μεταπτυχιακών φοιτητών/ τριών Αισθη-

τικής Αγωγής. Οι οικονομικοί πόροι του κέντρου προέρχονται από χρηματοδοτήσεις φορέων και από ερευνητικά και εκπαιδευτικά προγράμματα.

ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ, ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΚΕΜΕΠΕ)

Επιστημονική υπεύθυνος: Ευγενία Φλογαΐτη

Σκοπός του Κέντρου είναι πιο συγκεκριμένα:

- Η διεξαγωγή ερευνών και μελετών στον τομέα της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.
- Η παραγωγή και έκδοση σχετικού έντυπου, οπτικοακουστικού και ηλεκτρονικού υλικού.
- Η δημιουργία σχετικής βιβλιοθήκης και κέντρου τεκμηρίωσης.
- Η κατάρτιση και επιμόρφωση εκπαιδευτικών και ομάδων που ενδιαφέρονται για την εφαρμογή, διάδοση και ανάπτυξη της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.
- Η ανάληψη δραστηριοτήτων για την πληροφόρηση, ενημέρωση και κατάρτιση ατόμων και κοινωνικών ομάδων σε θέματα σχετικά με το περιβάλλον και την ΠΕ
- Η ανταλλαγή εμπειριών και ανάπτυξη συνεργασιών με άλλους φορείς, κέντρα, ινστιτούτα και άλλα ιδρύματα ή οργανισμούς σε εθνικό και διεθνές επίπεδο σε θέματα ΠΕ
- Η παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης σε θέματα ΠΕ σε φοιτήτριες/ές, εκπαιδευτικούς και άλλες κατηγορίες ενδιαφερομένων
- Η συμβολή στη διαμόρφωση εκπαιδευτικής πολιτικής σε θέματα ΠΕ.

Οι οικονομικοί πόροι του ΚΕΜΕΠΕ προέρχονται από χρηματοδοτήσεις θεσμικών φορέων και από ερευνητικά και εκπαιδευτικά προγράμματα.

ΚΕΝΤΡΟ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

Επιστημονικοί υπεύθυνοι: Ευγενία Κουτσούβάνου, Κώστας Χρυσαφίδης και Αλεξάνδρα Ανδρούσου

Σκοπός του Κέντρου είναι η μελέτη των σύγχρονων θεωριών και ευρημάτων της διδακτικής πράξης και η εφαρμογή των ευρημάτων αυτών στη χώρα μας καθώς και σε άλλες κοινωνίες. Πιο συγκεκριμένα:

- Η πραγματοποίηση ερευνών στην Ελλάδα καθώς και συγκριτικών ερευνών, σε συνεργασία τόσο με χώρες της Ευρώπης όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο, στο γνωστικό αντικείμενο της Παιδαγωγικής και ειδικά της προσχολικής εκπαίδευσης και η ανάλυση των παιδαγωγικών πρακτικών που ισχύουν στην Ελλάδα και στις άλλες χώρες.
- Η εκπόνηση προγραμμάτων για τον εμπλουτισμό της προσχολικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες με τη συνεργασία ερευνητών από τις χώρες αυτές.
- Η πραγματοποίηση διδακτικού επιμορφωτικού έργου, η παραγωγή επιμορφωτικού υλικού καθώς και η ανάπτυξη κριτηρίων επιλογής αξιολόγησης και σχεδιασμού εποπτικών μέσων διδασκαλίας.
- Η ανταλλαγή εμπειριών και η ανάπτυξη συνεργασίας με ανάλογα Κέντρα, φορείς και οργανισμούς στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό.
- Η εκπαίδευση και επιμόρφωση εκπαιδευτικών προσχολικής εκπαίδευσης καθώς και η υποστήριξη σε θέματα Παιδαγωγικής - Εφαρμοσμένης Παιδαγωγικής.

Οι οικονομικοί πόροι του Κέντρου προέρχονται από α) δωρεές ή παροχές τρίτων, β) χρηματοδοτήσεις από εθνικούς, ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς ή άλλα ιδρύματα και φορείς στο πλαίσιο ανάπτυξης και διεξαγωγής εκπαιδευτικών, επιμορφωτικών ή άλλων ερευνητικών προγραμμάτων σχετικών με την Εφαρμοσμένη Παιδαγωγική, γ) έσοδα από τη διάθεση έντυπου ή οπτικοακουστικού υλικού που θα εκπονείται στο Κέντρο και από τη διοργάνωση εκδηλώσεων όπως εκθέσεις, συνέδρια, ημερίδες και σεμινάρια.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Η Γραμματεία δέχεται φοιτητές/τριες κάθε Δευτέρα-Τετάρτη-Παρασκευή από 11.00 π.μ. έως 13.45 μ.μ. Έξω από το χώρο της είναι αναρτημένοι πίνακες ανακοινώσεων με αναλυτικές πληροφορίες για ζητήματα όπως:

- Διευθύνσεις γραφείων, τηλέφωνα και ηλεκτρονικές διευθύνσεις διδασκόντων.
- Ωρολόγιο πρόγραμμα και αίθουσες διδασκαλίας.
- Βαθμολογίες.
- Πρόγραμμα σπουδών τρέχοντος έτους. Αντιστοιχίες μαθημάτων. Δηλώσεις μαθημάτων. Ανανέωση εγγραφής.
- Υποτροφίες, ειδικότερα αυτές που παρέχονται μέσω του Τμήματος Υποτροφιών και Βραβείων της Διεύθυνσης Κληροδοτημάτων του Πανεπιστημίου Αθηνών.
- Στέγαση. Ζητήματα που αφορούν φοιτητές/τριες από ειδικές κατηγορίες. Μετεγγραφές-Κατατάξεις.
- Μεταπτυχιακά προγράμματα. Πρόγραμμα ΣΩΚΡΑΤΗΣ-ΕΡΑΣΜΟΣ.
- Συγγράμματα, Σημειώσεις, Φάκελοι Βιβλιογραφίας

ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Οι φοιτητές/τριες (συμπεριλαμβανομένων από το ακαδημαϊκό έτος 2003-04 και αυτών που κατέχουν ήδη πτυχίο ανώτατης σχολής και έχουν περάσει στο Τμήμα με κατατακτήριες εξετάσεις) δικαιούνται δωρεάν παροχή συγγραμμάτων, σημειώσεων και φακέλου βιβλιογραφίας. Για να παραληφθεί το σχετικό διδακτικό υλικό, πρέπει να προσκομισθεί φωτοτυπία της βεβαίωσης για τη χορήγηση διδακτικών συγγραμμάτων (δηλαδή βεβαίωση με τα δηλωθέντα στη Γραμματεία μαθήματα που έχουν επιλεγεί) είτε στα βιβλιοπωλεία/εκδοτικούς οίκους είτε στους/στις διδάσκοντες/ουσες που τα μοιράζουν.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ/ΟΥΣΕΣ

Οι διδάσκοντες/ουσες δέχονται για συνεργασία και οποιαδήποτε βοήθεια συγκεκριμένες ώρες, οι οποίες ανακοινώνονται στην αρχή κάθε εξαμήνου σε πίνακα έξω από το γραφείο τους και στην πινακίδα 2 στους χώρους της Γραμματείας. Επίσης κάθε διδάσκων/διδάσκουσα αναλαμβάνει ως σύμβουλος μια ομάδα πρωτοετών φοιτητών/τριών που ανακοινώνεται κάθε χρόνο από τη Γραμματεία. Οι φοιτητές/τριες μπορούν να συμβουλεύονται τους/ις διδάσκοντες/ουσες για οποιαδήποτε θέμα τους/τις απασχολεί σχετικά με τις σπουδές τους. Συνιστάται ιδιαίτερα η αναζήτηση διευκρινίσεων για το Πρόγραμμα Σπουδών.

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΟΜΗΛΙΚΩΝ

Το Συμβουλευτικό Κέντρο Ομηλίκων λειτουργεί από το 1995 σε εθελοντική βάση από τελειόφοιτους/τες ή απόφοιτους/τες φοιτητές/τριες του ΤΕΑΠΗ υπό τη διεύθυνση και επίβλεψη της καθηγήτριας Μαρίας Μαλικιώση-Λοΐζου. Απευθύνεται σε όλους τους/τις φοιτητές/τριες και απόφοιτους του Τμήματος και έχει ως κύριο στόχο να βοηθήσει την ομαλή προσαρμογή των φοιτητών/τριών στο Πανεπιστήμιο και τη φοιτητική ζωή, προσφέροντας συναισθηματική στήριξη και παρέχοντας αρχικές υπηρεσίες πληροφόρησης και προσανατολισμού. Οι πληροφορίες αυτές επικεντρώνονται σε θέματα σπουδών, προγράμματος μαθημάτων, μεταπυχιακών και επαγγελματικών προοπτικών. Το Κέντρο διαθέτει μικρή βιβλιοθήκη με οδηγούς σπουδών και ενημερωτικά φυλλάδια διαφόρων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και προγραμμάτων υποτροφιών. Οργανώνει επίσης σεμινάρια-εργαστήρια αυτοεκτίμησης, διαχείρισης του άγχους, διεκδικητικότητας, γνωριμίας με το διαδίκτυο, κ.α.

Στεγάζεται στο γραφείο της κ. Μαλικιώση-Λοΐζου, Ιπποκράτους 35, 6^{ος} όροφος και είναι ανοικτό κάθε Δευτέρα και Πέμπτη από τις 13.00 μέχρι τις 16.00.

Ηλεκτρονική διεύθυνση: sykeom@ecd.uoa.gr

Ιστοσελίδα: <http://sykeom.ecd.uoa.gr>

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ «ΣΩΚΡΑΤΗΣ - ΕΡΑΣΜΟΣ»

Το Πρόγραμμα "Σωκράτης-Έρασμος" της Ευρωπαϊκής Ένωσης δίνει τη δυνατότητα σε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές αλλά και σε φοιτητές που εκπονούν διδακτορική διατριβή να φοιτήσουν σε ευρωπαϊκά πανεπιστήμια μέσω διμερών συμφωνιών που έχουν συναφθεί από καθηγητές/τριες του τμήματός τους. Η ελεύθερη διακίνηση φοιτητών εκτός διμερών συμφωνιών (των λεγόμενων "free movers") έχει καταργηθεί.

Οι φοιτητές πρέπει να είναι πολίτες ενός κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή ενός από τα παρακάτω κράτη: Νορβηγία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν και των συνδεδεμένων χωρών της Ρουμανίας και Βουλγαρίας. Σημειώνεται ότι οι φοιτητές/τριες με υπηκοότητα ενός κράτους της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης δεν μπορούν να μετακινηθούν προς πανεπιστήμιο του κράτους του οποίου έχουν την υπηκοότητα. Οι πολίτες όλων των άλλων κρατών συμμετέχουν στο πρόγραμμα (υπό την οργάνωση του ΤΕΑΠΗ) μόνο υπό τον όρο να είναι αναγνωρισμένοι ως μόνιμοι κάτοικοι της Ελλάδας και αυτό να πιστοποιείται επίσημα.

Η διάρκεια σπουδών στο εξωτερικό κυμαίνεται από 3 έως 12 μήνες και ξαρτάται από τις επιμέρους συμφωνίες. Οι φοιτητές/τριες μπορούν να μετακινηθούν πλέον μέσω του προγράμματος Σωκράτης μόνο για να διανύσουν μια περίοδο σπουδών σε ξένο Ίδρυμα σε αντικατάσταση αντίστοιχης περιόδου σπουδών στο Ίδρυμα τους. Αυτό σημαίνει ότι είναι πλέον υποχρεωτική η παρακολούθηση αντίστοιχων μαθημάτων και η εξέταση – ή άλλη μορφή αξιολόγησης – σε αυτά ούτως ώστε να εξασφαλιστεί μια συνολικά ικανοποιητική επίδοση. Σύμφωνα με τα νέα δεδομένα είναι υποχρεωτική η πλήρης ακαδημαϊκή αναγνώριση για τα μαθήματα τα οποία ο/η φοιτητής/τρια θα παρακολουθήσει και θα εξαταστεί επιτυχώς.

Στους φοιτητές και στις φοιτήτριες παρέχεται υποτροφία, η οποία καλύπτει το "κόστος κινητικότητας", δηλαδή τις πρόσθετες δαπάνες που

συνεπάγεται μια περίοδος σπουδών σε ένα άλλο κράτος και όχι το σύνολο των δαπανών για σπουδές στο εξωτερικό. Το ύψος των υποτροφιών διαφοροποιείται ανάλογα με τη χώρα μετάβασης των φοιτητών. Επιπλέον υποτροφίες που πιθανώς λαμβάνουν φοιτητές/τριες από εθνικές πηγές για σπουδές στην Ελλάδα, διατηρούνται καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών τους στο εξωτερικό και κατά συνέπεια της λήψης υποτροφίας Σωκράτης/Έρασμος.

Εκτός από τους φοιτητές και τις φοιτήτριες που μετακινούνται με υποτροφία Σωκράτης/Έρασμος στο πλαίσιο των διμερών συμφωνιών, μπορούν να μετακινηθούν χωρίς υποτροφία και άλλοι φοιτητές/τριες σε περίπτωση που οι εγκεκριμένες θέσεις υποτροφίας έχουν συμπληρωθεί. Οι φοιτητές/τριες αυτοί/ές έχουν όλα τα προνόμια και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα Σωκράτης/Έρασμος, αν και δεν τυγχάνουν οικονομικής ενίσχυσης.

Δεν δικαιούνται υποτροφία Σωκράτης/Έρασμος όσοι/ες:

- Δεν έχουν περάσει τα 3/4 των μαθημάτων του 1^{ου} έτους
- Ενισχύονται, για την ίδια χρονική περίοδο στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Leonardo da Vinci, Tempus κλπ.)
- Έχουν τύχει άλλης υποτροφίας για το εξωτερικό κατά την ίδια χρονική περίοδο από διμερείς πολιτιστικές συμφωνίες, ιδιωτικούς δωρητές, διεθνείς φορείς ή εθνικές υποτροφίες
- Ενδιαφέρονται για έρευνα και σπουδές σε μεταδιδακτορικό επίπεδο
- Ενδιαφέρονται να παρακολουθήσουν διασκέψεις, συμπόσια, σεμινάρια, συνέδρια και άλλες συναφείς δραστηριότητες
- Έχουν τύχει υποτροφίας Έρασμος κατά τα προηγούμενα έτη και έχουν διακινηθεί με οποιονδήποτε τρόπο (ως φοιτητές ΔΠΣ, free movers, ECTS, LINGUA II).

Οι φοιτητές/τριες προκειμένου να επιλέξουν το Πανεπιστήμιο προς το οποίο επιθυμούν να μετακινηθούν, μπορούν να βρουν πληροφορίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.braintrack.com. Στις ιστοσελίδες όλων των Πανεπιστημίων, εκεί όπου γίνεται αναφορά στις Διεθνείς Σχέσεις και ειδικότερα στο πρόγραμμα Σωκράτης, παρέχεται ενημέρωση για τη διαδικασία εγγραφής, το πρόγραμμα σπουδών, τη διάρκεια των εξαμήνων, τη δυνατότητα στέγασης και για άλλα πρακτικά θέματα που είναι απαραίτητα για τους/τις ενδιαφερόμενους/ες φοιτητές/τριες.

Το Τ.Ε.Α.Π.Η. στο πλαίσιο του προγράμματος Σωκράτης/Έρασμος έχει αναπτύξει συνεργασίες με άλλα Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια. Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2004-05 και σύμφωνα με τις πληροφορίες της σχετικής ιστοσελίδας του Πανεπιστημίου Αθηνών, καταγράφονται οι ακόλουθες συνεργασίες:

ΧΩΡΑ	ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ	ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ
Βέλγιο	Universiteit Gent	κ. Μακρυνιώτη
Γαλλία	Institut de Formation des Maitres Midi-Pyrenees	κ. Μακρυνιώτη
Γερμανία	Johannes-Gutenberg-Universitat Mainz	κ. Σιδέρη
Μ.Βρετανία	Institute of Education (University of London)	
Φινλανδία	University of Joensuu	κ. Μακρυνιώτη

Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι/ες μπορούν να απευθύνονται στο Τμήμα Ευρωπαϊκών και Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Αθηνών, Πανεπιστημίου 30, Δευτέρα έως Πέμπτη 11:00 - 13:00, τηλ. 210-36 89 713-6, fax 210-36 89 720, ηλεκτρονική διεύθυνση: socrates@interel.uoa.gr και στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου Αθηνών (www.uoa.gr) (επιλέγοντας "Επικοινωνία" και ακολούθως "Τμήμα Ευρωπαϊκών και Διεθνών Σχέσεων").

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ

Στους φοιτητές/φοιτήτριες παρέχονται διάφορες δυνατότητες για υποτροφία. Αναφέρονται εδώ οι δυνατότητες μέσω των κληροδοτημάτων και βραβείων του Πανεπιστημίου Αθηνών όπως και του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ).

Υποτροφίες Πανεπιστημίου Αθηνών

Σύμφωνα με το άρθρο 23 του Ν. 2413/17-6-96, το Πανεπιστήμιο Αθηνών χορηγεί κάθε χρόνο υποτροφίες για προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές στο εσωτερικό ή το εξωτερικό καθώς και βραβεία. Οι υποτροφίες και τα βραβεία χορηγούνται, σύμφωνα με τη θέληση του διαθέτη κάθε κληροδοτήματος, με ορισμένες προϋποθέσεις και ακόμη άλλοτε με διαγωνισμό ή επιλογή. Ο αριθμός των υποτρόφων δεν είναι συγκεκριμένος ή ο ίδιος κάθε χρόνο γιατί αυτό εξαρτάται από τα έσοδα κάθε κληροδοτήματος. Παραθέτουμε πίνακα υποτροφιών, βραβείων και κληροδοτημάτων, που αφορούν και όσους/ες φοιτούν στο Τ.Ε.Α.Π.Η. Περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να πάρουν από τη Διεύθυνση Κληροδοτημάτων του Πανεπιστημίου Αθηνών (Χρήστου Λαδά 6, δος όροφος, τηλ. 210-36 89 131-4).

Κληροδοτήματα

- Μαρίας Αβράσογλου: Με επιλογή ενίσχυση ενός σπουδαστή/μιας σπουδάστριας του Πανεπιστημίου Αθηνών, άπορου/ης με καταγωγή από την Ανατολική Ρωμυλία.
- Ιωάννου Βαρύκα: Με διαγωνισμό υποτροφίες σε φοιτητές/τριες του Πανεπιστημίου Αθηνών.
- Κων. Γεροστάθη: Με διαγωνισμό υποτροφίες σε φοιτητές/τριες του Πανεπιστημίου Αθηνών με καταγωγή από την Άρτα.
- Δελλίου ή Νακίδου: Υποτροφίες για την τελειοπόίηση δύο νέων επιστημόνων σε οποιαδήποτε επιστήμη εκτός της Ιατρικής, στην Ευρώπη με προτίμηση σε αυτούς/ες που κατάγονται από την Ανατολική Μακεδονία.
- Πέτρου Κανέλλου: Με επιλογή υποτροφία σε φοιτητή/φοιτήτρια του Πανεπιστημίου Αθηνών με καταγωγή από το Μελιγαλά Μεσσηνίας.

- Θεοδ. Μανούση: Με επιλογή υποτροφίες σε φοιτητές/τριες όλων των ΑΕΙ της χώρας που κατάγονται από τα Σιάτιστα.
- Σπ. Μπαλταζή: Με επιλογή υποτροφίες σε καταγόμενους από το Συρράκο Ιωαννίνων για τη Δημοτική, Μέση, Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση.
- Αντ. Παπαδάκη: Με διαγωνισμό υποτροφίες σε φοιτητές/τριες του Πανεπιστημίου Αθηνών.
- Σ. Παπαζαφειροπόύλου: Με επιλογή υποτροφίες σε νεοεισαχθέντες φοιτητές/τριες όλων των ελληνικών πανεπιστημίων που κατάγονται από την Ανδρίτσαινα.
- Ν. Παπαμιχαλοπούλου: Με επιλογή υποτροφίες σε φοιτητές/τριες του Πανεπιστημίου Αθηνών που κατάγονται από τη Λακωνία και κατά προτίμηση από το χωριό Κρεμαστή και την Επαρχία Επιδαύρου Λιμηράς.
- Π. Ποταμιάνου: Με επιλογή υποτροφίες σε φοιτητές/τριες Ιατρικής, Οδοντιατρικής, Φυσικής και Χημείας όλων των ΑΕΙ, που κατάγονται από τη Θράκη και κατά προτίμηση από την Ορεστιάδα.
- Μαρίας Στάτη: Με επιλογή υποτροφίες σε νεοεισαχθέντες φοιτητές/τριες των ΑΕΙ που κατάγονται από τα Κύθηρα, όπως και σε πτυχιούχους των ΑΕΙ, με βαθμό "λίαν καλώς", που κατάγονται από τα Κύθηρα για μεταπτυχιακές σπουδές στην Ευρώπη.
- Σφρογγούπούλου: Με διαγωνισμό υποτροφίες σε άπορους/ες φοιτητές/τριες του Πανεπιστημίου Αθηνών που κατάγονται από τα 24 χωριά του Βόλου Μαγνησίας.

Βραβεία

- Έπαθλον Πόπης Μαρή-Καμάρα: Κάθε χρόνο έπαθλα στους/ις καλύτερους/ες σε επίδοση και ίθος σπουδαστές/ριες που προτείνονται από τις Σχολές του Πανεπιστημίου.
- Παντιά Ράλλη: Κάθε χρόνο βραβεία σε φοιτητές/τριες όλων των Σχολών του Πανεπιστημίου Αθηνών που διακρίνονται για το ίθος και την πρόοδό τους, κατά την κρίση του Πρύτανη και της Συγκλίτου.

Υποτροφίες ΙΚΥ

Στους/ φοιτητές/ Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. χορηγούνται βραβεία και υποτροφίες από το Ι.Κ.Υ., τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο, με τους εξής όρους:

- 1) Τα βραβεία, που συνίστανται σε γραπτό δίπλωμα και σε χορήγηση επιστημονικών βιβλίων του γνωστικού αντικειμένου των σπουδών του φοιτητή ή της φοιτήτριας, απονέμονται στον πρώτο επιτυχόντα κατά τις εισαγωγικές εξετάσεις, στον πρώτο επιτυχόντα κατά τις προαγωγικές εξετάσεις εφόσον τις περάτωσε εντός των δύο πρώτων εξεταστικών περιόδων, καθώς και σε κάθε αριστούχο απόφοιτο που περάτωσε τις πτυχιακές εξετάσεις εντός των δύο πρώτων εξεταστικών περιόδων.
- 2) Οι υποτροφίες χορηγούνται στους προπτυχιακούς φοιτητές με πρώτο κριτήριο την οικονομική κατάσταση του ίδιου του φοιτητή και των γονέων του και δεύτερο κριτήριο την επίδοσή του, κατ' απόλυτη σειρά επιτυχίας στις εισαγωγές ή τις προαγωγικές εξετάσεις κάθε έτους σπουδών. Οι προπτυχιακοί φοιτητές ενδιαμεσών ετών, για να λάβουν υποτροφία, θα πρέπει να έχουν επιπλέον επιτύχει μέσο όρο βαθμολογίας τουλάχιστον 6.51 σε κλίμακα βαθμολογίας 0-10 στα μαθήματα του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών, εντός της πρώτης ή τουλάχιστον της πρώτης και της δεύτερης εξεταστικής περιόδου.
- 3) Ο αριθμός των υποτροφιών, το ποσό που χορηγείται για την αγορά βιβλίων ή για τη υποτροφία και οι λοιπές λεπτομέρειες απονομής των βραβείων και υποτροφιών, καθώς και το πρόγραμμα και οι κανονιστικές διατάξεις που θα το διέπουν ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ι.Κ.Υ.
- 4) Στον/στην πρώτη/η φοιτητή/φοιτήτρια που εισάγεται στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα, μετά το τέλος κάθε έτους σπουδών το Ι.Κ.Υ. χορηγεί, αν αυτός/αυτή δεν είναι ίδιη υπότροφός του, υποτροφία ποσού 650.000 δραχμών. Το ποσό αυτό μπορεί να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ι.Κ.Υ.
- 5) Στους/στις φοιτητές/τριες προπτυχιακού επιπέδου μπορούν να παρέχονται από τα ιδρύματα στα οποία φοιτούν, άτοκα δάνεια και οικονομικές ενισχύσεις για την κάλυψη ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών τους με κριτήριο την ατομική ή την οικογενειακή τους

κατάσταση και τη επίδοσή τους στις σπουδές. Η έκταση, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις χορήγησης των δανείων και ενισχύσεων αυτών καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΛΕΣΧΗ

Η Πανεπιστημιακή Λέσχη βρίσκεται στην οδό Ιπποκράτους 15 και Ακαδημίας όπου στεγάζονται η Υγειονομική Υπηρεσία, το Τμήμα Σίτισης Φοιτητών, τα Φοιτητικά Αναγνωστήρια, το Μουσικό Τμήμα, το Τμήμα Δημοσίων Σχέσεων και Ευρέσεως Εργασίας Φοιτητών, ο Πολιτιστικός Όμιλος Φοιτητών, το Ταμείο Αρωγής Φοιτητών και το Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών.

Υγειονομική Υπηρεσία

1ος όροφος, τηλ. 210-36 88 218

Υγειονομική περίθαλψη δικαιούνται οι προπτυχιακοί/κες και μεταπτυχιακοί/κες φοιτητές/τριες, ημεδαποί, ομογενείς και αλλοδαποί για διάστημα ίσο προς τα έτη φοίτησης που προβλέπονται ως ελάχιστη διάρκεια των προπτυχιακών ή μεταπτυχιακών σπουδών αντίστοιχα ενός Τμήματος, προσαυξημένο κατά το ίμισυ. Περιλαμβάνει ιατροφαρμακευτική, νοσοκομειακή και οδοντιατρική περίθαλψη, παρακλινικές εξετάσεις, εξέταση στο σπίτι, τοκετό, φυσιοθεραπείες και ορθοπεδικά είδη.

Τμήμα Σίτισης Φοιτητών

5ος όροφος, τηλ. 210-36 88 216

Η κύρια δραστηριότητά του είναι η παροχή κάρτας σίτισης στους/στις φοιτητές/τριες. Όσοι/όσες φοιτητές/τριες δικαιούνται κάρτα σίτισης έχουν τη δυνατότητα να σιτίζονται από 1η Σεπτεμβρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους έως 30 Ιουνίου του επόμενου έτους στα συμβεβλημένα εστιατόρια ή τις εστίες ή τα οικοτροφεία, εάν διαμένουν σε αυτά.

Φοιτητικά Αναγνωστήρια

(2ος και 4ος όροφος, τηλ. 210-36 29 028, 210-36 88 213)

Στους χώρους των φοιτητικών αναγνωστηρίων οι φοιτητές/τριες έχουν τη δυνατότητα μελέτης είτε με δικά τους βιβλία είτε με βιβλία της βιβλιοθήκης, τα οποία καλύπτουν όλους τους επιστημονικούς κλάδους.

Μουσικό Τμήμα

4ος όροφος, τηλ. 210-36 88 229

Με γνώμονα τη μουσική παιδεία των φοιτητών/τριών και κατ' επέκταση την ανάπτυξη της μουσικής στην πανεπιστημιακή κοινότητα γενικότερα, στο Μουσικό Τμήμα παραδίδονται μαθήματα, οργανώνονται η φοιτητική χορωδία, συναυλίες και ορχήστρες και άλλες καλλιτεχνικές εκδηλώσεις.

Τμήμα Δημοσίων Σχέσεων και Ευρέσεως Εργασίας Φοιτητών

4ος όροφος, τηλ. 210-36 88 227

Αποτελείται από δύο γραφεία: Το Γραφείο Δημοσίων Σχέσεων το οποίο διοργανώνει φοιτητικές πολιτιστικές εκδηλώσεις, συνε-στιάσεις και κάθε άλλη δραστηριότητα που σχετίζεται με τη μόρφωση και ψυχαγωγία των φοιτητών/τριών, καθώς και με το συντονισμό των φοιτητικών προβλημάτων σε συνεργασία με την Ε.Φ.Ε.Ε. Το Γραφείο Ευρέσεως Εργασίας Φοιτητών παρέχει στους φοιτητές/τριες τη διευκόλυνση εύρεσης εργασίας με σκοπό την οικονομική ενίσχυση προκειμένου να τελειώσουν τις σπουδές τους, καθώς επίσης και τη διευκόλυνση ανεύρεσης κατοικίας.

Πολιτιστικός Όμιλος Φοιτητών

ημιόροφος, τηλ. 210-36 16 911, 210-36 88 205

Ο Πολιτιστικός Όμιλος Φοιτητών περιλαμβάνει τέσσερις τομείς: α) τον Θεατρικό, β) τον Χορευτικό, γ) τον Κινηματογραφικό και δ) τον Φωτογραφικό τομέα. Σε συνεργασία με το Γραφείο Δημοσίων Σχέσεων διοργανώνονται διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Ταμείο Αρωγής Φοιτητών

3ος όροφος, τηλ. 210-36 14 504, 210-36 30 069

Λειτουργεί ως ανεξάρτητη υπηρεσία με σκοπό την ιθική και υλική σε είδος ή σε χρήμα ενίσχυση των φοιτητών/τριών ώστε να καλυφθούν οι έκτακτες ανάγκες τους.

Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών

Γραμματεία στον 2ο όροφο,
τηλ. 210-36 13 261, 210-36 88 204

Το Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών λειτουργεί ως ανεξάρτητη ακαδημαϊκή μονάδα, όπου οι φοιτητές/τριες έχουν τη δυνατότητα εκμάθησης ξένων γλωσσών. Τα μαθήματα διεξάγονται σε αίθουσες των κτηρίων Ιπποκράτους 7 και 15. Εκτός από τις ξένες γλώσσες διοργανώνονται εξειδικευμένα σεμινάρια, λειτουργούν μονοετή προγράμματα προετοιμασίας μεταπυχιακών σπουδών ή συμμετοχή σε προγράμματα SOCRATES-ERASMUS, τμήματα για σύνταξη ειδικών εγγράφων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τους θεσμούς της, καθώς και επιμόρφωση στη μετάφραση.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ

Οι φοιτητές/τριες έχουν τη δυνατότητα να μετάσχουν σε ένα ί και περισσότερα αθλήματα που προσφέρουν τα προγράμματα και τμήματα άθλησης του Πανεπιστημιακού Γυμναστηρίου στην Πανεπιστημιούπολη, Άνω Ιλίσια. Λειτουργεί από 1η Οκτωβρίου έως 30 Μαΐου από 8:00 π.μ.-17:00 μ.μ. Η δυνατότητα επιλογής των φοιτητών/τριών επεκτείνεται και σε αθλήματα εκτός Πανεπιστημιακού Γυμναστηρίου, όπως Κατάδυση, Ιστιοπλοΐα, Ανεμόπτερο, Γκολφ, Ιππασία κ.ά.

Πληροφορίες δίνονται στα τηλέφωνα 210-77 07 207, 210-72 75 551, 210-72 75 552.